Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (veľká komora)

z 10. septembra 2025*

„Životné prostredie – Delegované nariadenie (EÚ) 2022/1214 – Taxonómia – Hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom a jadrovou energiou – Začlenenie do udržateľných hospodárskych činností – Investície – Prínos k prechodu na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo v súlade s cieľom 1,5 °C Parížskej dohody – Cieľ nulovej bilancie emisií do roku 2050 – Významný prínos k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na zmenu klímy – Články 10 a 11 nariadenia (EÚ) 2020/852 – Pojem ‚nízkouhlíková činnosť' – Výrazné narušenie plnenia environmentálnych cieľov – Riziká spojené so závažnými haváriami reaktora – Riziká spojené s vysokoaktívnym rádioaktívnym odpadom – Riziká spojené so suchom a nebezpečenstvami súvisiacimi s klímou – Zásada predbežnej opatrnosti – Technické kritériá preskúmania – Zníženie emisií skleníkových plynov – Článok 290 ZFEÚ – Pojem ‚podstatné prvky' legislatívneho aktu – Vedecké dôkazy – Miera voľnej úvahy Komisie – Zjavne nesprávne posúdenie"

Vo veci T-625/22,

Rakúska republika, v zastúpení: M. Klamert a F. Koppensteiner, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci S. Lünenbürger, K. Reiter a M. Kottmann, advokáti,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporujú:

Luxemburské veľkovojvodstvo, v zastúpení: A. Germeaux a T. Schell, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania,

proti

Európskej komisie, v zastúpení: C. Ladenburger, R. Tricot, G. von Rintelen, C. Auvret a B. De Meester, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorú v konaní podporujú:

Bulharská republika, v zastúpení: T. Mitova a S. Ogňanova Ruseva, splnomocnené zástupkyne,

Česká republika, v zastúpení: J. Vláčil, a L. Dvořáková, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

Francúzska republika, v zastúpení: T. Stéhelin, B. Fodda a M. de Lisi, splnomocnení zástupcovia,

Maďarsko, v zastúpení: M. Fehér a K. Szíjjártó, splnomocnení zástupcovia,

Poľská republika, v zastúpení: B. Majczyna, M. Rzotkiewicz a K. Rudzińska, splnomocnení zástupcovia,

Rumunsko, v zastúpení: E. Gane, M. Chicu a O.-C. Ichim, splnomocnené zástupkyne,

Slovinská republika, v zastúpení: A. Grum a B. Jovin Hrastnik, splnomocnené zástupkyne,

Slovenská republika, v zastúpení: E. Larišová, splnomocnená zástupkyňa,

ako aj

Fínska republika, v zastúpení: H. Leppo, splnomocnená zástupkyňa,

vedľajší účastníci konania,

VŠEOBECNÝ SÚD (veľká komora),

v zložení: predseda M. van der Woude, sudcovia S. Papasavvas, A. Marcoulli, J. Costeira, O. Porchia, M. Kăncheva, U. Öberg, G. De Baere, T. Pynnä, J. Laitenberger, G. Steinfatt, D. Petrlík, P. Zilgalvis (spravodajca), E. Tichy-Fisslberger, L. Spangsberg Grønfeldt,

tajomník: S. Jund, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania z 10. septembra 2024 a odpoveď Komisie doručenú do kancelárie Všeobecného súdu 30. septembra 2024,

po pojednávaní z 21. a 22. októbra 2024, na ktorom Rakúska republika predložila pripomienky k tejto odpovedi,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Žalobou podanou na základe článku 263 ZFEÚ sa Rakúska republika domáha zrušenia delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2022/1214 z 9. marca 2022, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139, pokiaľ ide o hospodárske činnosti v určitých odvetviach energetiky, a delegované nariadenie (EÚ) 2021/2178, pokiaľ ide o osobitné zverejňovanie informácií o týchto hospodárskych činnostiach (Ú. v. EÚ L 188, 2022, s. 1, ďalej len „napadnuté nariadenie“).

Okolnosti predchádzajúce sporu

2 Dňa 18. júna 2020 Európsky parlament a Rada Európskej únie prijali nariadenie (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 2020, s. 13, ďalej len „nariadenie o taxonómii“).

3 Podľa článku 1 ods. 1 nariadenia o taxonómii sa týmto nariadením stanovujú kritériá na určenie toho, či sa hospodárska činnosť označuje za environmentálne udržateľnú, na účely stanovenia miery environmentálnej udržateľnosti investície. Podľa jeho odôvodnenia 3 toto nariadenie predstavuje kľúčový krok k nasmerovaniu finančných tokov na udržateľné činnosti s cieľom dosiahnuť do roku 2050 klimaticky neutrálnu Európsku úniu.

4 Na tento účel nariadenie o taxonómii zavádza, ako vyplýva z jeho odôvodnení 6 a 12, jednotný systém klasifikácie udržateľných činností, ktorý na úrovni Únie harmonizuje kritériá na určenie toho, či je hospodárska činnosť environmentálne udržateľná, čo investorom a iným hospodárskym subjektom umožní spoločné pochopenie hospodárskych činností, ktoré sú environmentálne udržateľné.

5 Dňa 4. júna 2021 Európska komisia prijala delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139, ktorým sa dopĺňa nariadenie o taxonómii stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov (Ú. v. EÚ L 442, 2021, s. 1).

6 Dňa 9. marca 2022 Komisia prijala napadnuté nariadenie, ktorého cieľom je najmä stanoviť technické kritériá preskúmania na začlenenie určitých činností patriacich do odvetví jadrovej energie a fosílneho plynu do kategórie činností, ktoré sa označujú za významne prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy na základe článku 10 ods. 3 nariadenia o taxonómii, a do kategórie činností, ktoré sa označujú za významne prispievajúce k adaptácii na zmenu klímy na základe článku 11 ods. 3 tohto nariadenia (ďalej len „technické kritériá preskúmania“).

Návrhy účastníkov konania

7 Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zrušil napadnuté nariadenie,

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

8 Komisia podporovaná Bulharskou republikou, Českou republikou, Francúzskou republikou, Maďarskom, Poľskou republikou, Rumunskom, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou a Fínskou republikou navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu,

– uložil Rakúskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

9 Rakúska republika uvádza na podporu svojej žaloby šestnásť žalobných dôvodov.

10 Na jednej strane sa prvých osem žalobných dôvodov týka hospodárskych činností súvisiacich s odvetvím jadrovej energie.

11 Prvý žalobný dôvod je najmä založený na porušení procesných pravidiel nariadenia o taxonómii a článku 6 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 2021, s. 1; ďalej len „európsky právny predpis v oblasti klímy“).

12 Druhý žalobný dôvod je založený na porušení článku 10 ods. 2 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti.

13 Tretí žalobný dôvod je založený na porušení článku 17 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti.

14 Štvrtý žalobný dôvod je založený na porušení článku 17 nariadenia o taxonómii s ohľadom na rôzne technické kritériá preskúmania, článku 19 ods. 1 písm. f) tohto nariadenia, ako aj zásady predbežnej opatrnosti.

15 Piaty žalobný dôvod je založený na porušení článku 11 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti.

16 Šiesty žalobný dôvod je založený na porušení článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii.

17 Siedmy žalobný dôvod je založený na porušení účelu a potrebného účinku nariadenia o taxonómii z dôvodu rizika fragmentácie trhu.

18 Ôsmy žalobný dôvod sa zakladá na porušení článku 290 ZFEÚ.

19 Na druhej strane sa ďalších osem žalobných dôvodov týka hospodárskych činností súvisiacich s odvetvím fosílneho plynu.

20 Deviaty žalobný dôvod je najmä založený na porušení procesných ustanovení nariadenia o taxonómii a článku 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy.

21 Desiaty žalobný dôvod je založený na porušení článku 10 ods. 2 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti.

22 Jedenásty žalobný dôvod je založený na porušení zásady technologickej neutrality stanovenej v článku 19 ods. 1 písm. a) a j) nariadenia o taxonómii a zákazu diskriminácie.

23 Dvanásty žalobný dôvod je založený na porušení článku 17 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti.

24 Trinásty žalobný dôvod je založený na porušení článku 11 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti.

25 Štrnásty žalobný dôvod je založený na porušení článku 19 ods. 1 písm. i) nariadenia o taxonómii, keďže začlenenie činností súvisiacich s fosílnym plynom do taxonómie predstavuje riziko vzniku uviaznutých aktív.

26 Pätnásty žalobný dôvod je založený na porušení článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii.

27 Šestnásty žalobný dôvod je založený na porušení účelu a potrebného účinku nariadenia o taxonómii z dôvodu rizika fragmentácie trhu.

28 Všeobecný súd považuje za vhodné najprv spoločne preskúmať prvý a deviaty žalobný dôvod. Pokiaľ ide o hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou, Všeobecný súd preskúma spoločne ôsmy a druhý žalobný dôvod, potom spoločne tretí a štvrtý žalobný dôvod a napokon piaty, šiesty a siedmy žalobný dôvod.

29 Pokiaľ ide o hospodárske činnosti súvisiace s odvetvím fosílneho plynu, Všeobecný súd považuje za vhodné najprv preskúmať desiaty žalobný dôvod a potom jedenásty až šestnásty žalobný dôvod.

Úvodné poznámky o rozsahu súdneho preskúmania

30 Rakúska republika v podstate tvrdí, že žalobné dôvody sú založené na nesprávnom právnom posúdení pri uplatnení a výklade nariadenia o taxonómii, takže Všeobecný súd by mal vykonať úplné súdne preskúmanie.

31 Komisia túto argumentáciu spochybňuje.

32 Treba pripomenúť, že ak inštitúcia Únie disponuje širokou mierou voľnej úvahy, najmä v rámci komplexných posúdení, súdne preskúmanie, ktoré musí súd Únie vykonať v súvislosti s dôvodnosťou aktu prijatého pri výkone tejto právomoci, ho nesmie viesť k tomu, aby nahradil posúdenie predmetnej inštitúcie vlastným posúdením, ale jeho cieľom je overiť, či sa tento akt nezakladá na vecne nesprávnych skutkových okolnostiach a či nie je postihnutý zjavne nesprávnym posúdením alebo zneužitím právomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. mája 2023, ECB/Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, bod 55 a citovanú judikatúru).

33 Okrem toho v kontexte delegovanej právomoci v zmysle článku 290 ZFEÚ disponuje Komisia v rámci výkonu právomocí, ktoré sú jej zverené, širokou mierou voľnej úvahy najmä vtedy, pokiaľ má vykonať komplexné posúdenia a hodnotenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. mája 2017, Dyson/Komisia, C-44/16 P, EU:C:2017:357, bod 53 a citovanú judikatúru).

34 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že súd Únie musí okrem iného nielen overiť vecnú presnosť, spoľahlivosť a koherentnosť predložených dôkazov, ale tiež preskúmať, či tieto dôkazy predstavujú súbor relevantných údajov, ktoré treba zohľadniť pri posúdení komplexnej situácie, a či sú spôsobilé podporiť závery, ktoré sa z nich vyvodili (pozri rozsudok zo 4. mája 2023, ECB/Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, bod 56 a citovanú judikatúru).

35 Ak totiž inštitúcia disponuje širokou mierou voľnej úvahy, má zásadný význam dodržiavanie procesných záruk, medzi ktoré patrí povinnosť tejto inštitúcie starostlivo a nestranne skúmať všetky relevantné okolnosti danej situácie (pozri rozsudok zo 4. mája 2023, ECB/Crédit lyonnais, C-389/21 P, EU:C:2023:368, bod 57 a citovanú judikatúru).

36 Pokiaľ ide naopak o právne otázky, Všeobecný súd vykonáva úplné preskúmanie, čo zahŕňa výklad právnych ustanovení na základe objektívnych skutočností, ako aj overenie, či sú alebo nie sú splnené podmienky uplatnenia takéhoto ustanovenia (pozri rozsudok z 11. septembra 2024, Sveza Verchňaja Siňačicha a i./Komisia, T-2/22, neuverejnený, EU:T:2024:615, bod 27 a citovanú judikatúru).

37 Pokiaľ ide okrem toho o preskúmanie existencie zjavne nesprávneho posúdenia, ktorým sa vyznačuje akt inštitúcie, vykonané súdom Únie, treba spresniť, že na preukázanie, že táto inštitúcia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia komplexného skutkového stavu, ktoré môže odôvodniť zrušenie uvedeného aktu, musia byť dôkazy predložené žalobcom dostatočné na to, aby sa posúdenie skutkového stavu v tomto akte stalo neprijateľným (pozri analogicky rozsudky zo 14. júna 2018, Lubrizol France/Rada, C-223/17 P, neuverejnený, EU:C:2018:442, bod 39; zo 7. mája 2020, BTB Holding Investments a Duferco Participations Holding/Komisia, C-148/19 P, EU:C:2020:354, bod 72, a zo 17. mája 2018, Bayer CropScience a i./Komisia, T-429/13 a T-451/13, EU:T:2018:280, bod 145).

38 Žalobné dôvody, ktoré uviedla Rakúska republika, treba preskúmať s prihliadnutím na tieto úvahy.

O prvom a deviatom žalobnom dôvode, ktoré sú založené na porušení procesných ustanovení obsiahnutých v nariadení o taxonómii, a článku 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy

39 Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom v podstate tvrdí, že napadnuté nariadenie bolo prijaté v rozpore s procesnými ustanoveniami, ktoré nariadenie o taxonómii stanovuje na prijatie delegovaného aktu, najmä s ustanoveniami týkajúcimi sa stanovenia technických kritérií preskúmania, a procesnými ustanoveniami Medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 2016, s. 1, ďalej len „medziinštitucionálna dohoda“), ako aj v rozpore s požiadavkami článku 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy.

40 Komisia podporovaná Bulharskou republikou, Českou republikou, Francúzskou republikou, Maďarskom, Poľskou republikou a Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

41 Treba pripomenúť, že podľa článku 23 ods. 4 nariadenia o taxonómii Komisia pred prijatím a počas prípravy delegovaných aktov zhromažďuje všetky potrebné odborné znalosti, a to aj prostredníctvom konzultácií so skupinou expertov členských štátov pre udržateľné financovanie (ďalej len „skupina expertov členských štátov“) uvedenou v článku 24 nariadenia o taxonómii.

42 Navyše podľa tohto ustanovenia Komisia pred prijatím delegovaného aktu koná v súlade so zásadami a postupmi stanovenými v medziinštitucionálnej dohode.

43 Treba tiež poznamenať, že podľa článku 10 ods. 4 a článku 11 ods. 4 nariadenia o taxonómii Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s platformou pre udržateľné financovanie (ďalej len „platforma“) uvedenou v článku 20 nariadenia o taxonómii ohľadne technických kritérií preskúmania.

44 Okrem toho podľa článku 24 ods. 1 nariadenia o taxonómii skupina expertov členských štátov poskytuje Komisii poradenstvo týkajúce sa vhodnosti technických kritérií preskúmania a prístupu platformy, pokiaľ ide o vypracovanie uvedených kritérií.

45 V prejednávanej veci treba pripomenúť, že na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 technická expertná skupina pre udržateľné financovanie (ďalej len „skupina TEG“), ktorú zriadila Komisia s cieľom pomôcť jej pri vypracovaní taxonómie, vydala odporúčania týkajúce sa technických kritérií preskúmania pre hospodárske činnosti, ktoré by významne prispeli k plneniu dvoch environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 písm. a) a b) nariadenia o taxonómii. Skupina TEG uverejnila dve predbežné verzie svojich odporúčaní vo svojich správach z decembra 2018 a júna 2019. Každá z týchto dvoch správ bola predmetom konzultácií s verejnosťou. Záverečná správa skupiny TEG bola uverejnená v marci 2020 spolu s technickou prílohou.

46 Komisia okrem toho v marci 2020 zverejnila posúdenie vplyvu na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139, ku ktorému bolo možné predkladať pripomienky do konca apríla 2020. Okrem toho bol návrh delegovaného nariadenia 2021/2139 na obdobie štyroch týždňov (od 20. novembra do 18. decembra 2020), ktoré bolo určené na pripomienkovanie, uverejnený na portáli pre lepšiu právnu reguláciu, v decembri 2020 ho platforma posúdila a v období od decembra 2020 do marca 2021 bol predložený expertom z členských štátov na viacerých zasadnutiach skupiny expertov z členských štátov. Komisia 4. júna 2021 uverejnila posúdenie vplyvu na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 [SWD(2021)152 final].

47 Okrem toho na účely prijatia napadnutého nariadenia Generálne riaditeľstvo Komisie pre finančnú stabilitu, finančné služby a úniu kapitálových trhov (FISMA) v lete 2020 požiadalo Spoločné výskumné centrum (ďalej len „centrum JRC“), aby vykonalo dôkladnejšiu technickú analýzu kritéria uvedeného v článku 17 nariadenia o taxonómii, podľa ktorého na to, aby sa hospodárska činnosť označovala za environmentálne udržateľnú, nesmie „výrazne nar[ušiť]“ plnenie niektorého z environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 tohto nariadenia (ďalej len „kritérium ‚výrazne nenarušiť‘“) pre jadrovú energiu, ako odporučila skupina TEG. Centrum JRC preskúmalo posúdenie výroby jadrovej energie z hľadiska kritéria „výrazne nenarušiť“, pričom zohľadnilo vplyv celého životného cyklu jadrovej energie na skutočné a potenciálne environmentálne vplyvy pre všetky ciele. Dňa 19. marca 2021 centrum JRC vypracovalo správu o výsledkoch úplného preskúmania (ďalej len „správa centra JRC“), ktorej závery sú zhrnuté v dôvodovej správe k návrhu napadnutého nariadenia.

48 V nadväznosti na správu centra JRC skupina expertov uvedená v článku 31 Zmluvy o Euratome vydala 28. júna 2021 stanovisko, v ktorom sa k tejto správe vyjadrila kladne, ako sa uvádza v dôvodovej správe k návrhu napadnutého nariadenia. Dňa 29. júna 2021 vydal stanovisko k záverom a odporúčaniam správy centra JRC aj Vedecký výbor pre zdravotné, environmentálne a vznikajúce riziká (ďalej len „výbor SCHEER“).

49 V prvom rade podľa Rakúskej republiky bol návrh napadnutého nariadenia v rozpore s požiadavkami medziinštitucionálnej dohody, najmä s bodom 4 a nasl. jej prílohy, predložený oneskorene, v nevhodnú dobu (31. decembra 2021 večer) a s príliš krátkou lehotou na vyjadrenie (pôvodne do 12. januára 2022 a následne po krátkom predĺžení do 21. januára 2022). Členské štáty teda nemali dostatočnú lehotu na prípravu svojich pripomienok.

50 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa bodu 4 prílohy k medziinštitucionálnej dohode sa s expertmi z členských štátov včas uskutočňujú konzultácie o každom návrhu delegovaného aktu, ktorý vypracovali útvary Komisie.

51 Okrem toho Komisia 31. decembra 2021 zaslala návrh napadnutého nariadenia platforme a skupine expertov členských štátov.

52 Platforma zverejnila svoje konečné stanovisko na svojich internetových stránkach 24. januára 2022.

53 Dňa 10. januára 2022 sa uskutočnilo zasadnutie skupiny expertov členských štátov, na ktorom členské štáty mohli predložiť svoje pripomienky k návrhu napadnutého nariadenia.

54 Skupine expertov členských štátov bola poskytnutá lehota na vyjadrenie svojich pripomienok ku konečnému stanovisku platformy do 26. januára 2022.

55 Keďže činnosti súvisiace s jadrovou energiou a činnosti súvisiace s fosílnym plynom už boli predmetom predbežných analýz na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 a otázka vplyvu týchto činností na životné prostredie, ktorá je predmetom mnohých existujúcich odborných posúdení, ako je správa centra JRC a stanovisko skupiny expertov z 28. júna 2021 prijaté podľa článku 31 Zmluvy o Euratome, nie je úplne nová, treba konštatovať, že lehota 12 dní, predĺžená na 21 dní, ktorú mala skupina expertov členských štátov a platforma k dispozícii na vydanie svojho stanoviska k návrhu delegovaného aktu, predstavovala dostatočné obdobie na predloženie pripomienok.

56 To platí o to viac, že na jednej strane experti boli o tejto veci vopred informovaní, keďže už na zasadnutí v máji 2020 predkladali pripomienky k odporúčaniam skupiny TEG uvedeným v bode 45, a na druhej strane platforma, ani skupina expertov členských štátov nepovažovali predĺženú lehotu za nedostatočnú.

57 V tejto súvislosti Komisii nemožno vytýkať, že návrh napadnutého nariadenia predložila 31. decembra 2021, a to tým skôr, že lehota poskytnutá skupine expertov členských štátov a platforme na vydanie ich stanoviska k návrhu delegovaného aktu bola predĺžená do 21. januára 2022.

58 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, treba teda konštatovať, že s členskými štátmi sa včas uskutočnili konzultácie o návrhu napadnutého nariadenia v súlade s bodom 4 prílohy k medziinštitucionálnej dohode.

59 Okrem toho Komisii nemožno vytýkať ani to, že návrh napadnutého nariadenia predložila súčasne skupine expertov členských štátov i platforme, keďže Komisia poskytla skupine expertov členských štátov možnosť predložiť k stanovisku platformy svoje pripomienky. V tejto súvislosti bola skupine expertov členských štátov poskytnutá lehota do 26. januára 2022 na predloženie pripomienok k stanovisku platformy, ktoré bolo uverejnené na jej internetových stránkach 24. januára 2022, teda o dva dni skôr.

60 V druhom rade Rakúska republika tvrdí, že stretnutie s expertmi členských štátov sa neuskutočnilo, keďže neboli splnené podmienky na využitie písomného stanoviska, lebo napadnuté nariadenie neobsahovalo zmenu delegovaného nariadenia 2021/2139, ale „doplnenie“, ktoré sa týkalo úplne nových otázok, najmä definície hospodárskych činností, ako aj stanovenia úplne nových kritérií a prahových hodnôt, ktoré si vyžadujú novú konzultáciu s členskými štátmi.

61 Treba však konštatovať, že 10. januára 2022 sa uskutočnilo virtuálne stretnutie, takže skutočne došlo k stretnutiu s expertmi z členských štátov, ktoré sa týkalo činností, na ktoré sa vzťahuje napadnuté nariadenie. Okrem toho medziinštitucionálna dohoda nebráni tomu, aby sa s expertmi konzultovalo prostredníctvom písomného postupu.

62 V treťom rade Rakúska republika v podstate vytýka Komisii, že definovala technické kritériá preskúmania bez toho, aby po doplňujúcich posúdeniach vykonaných v správe centra JRC zabezpečila novú konzultáciu s verejnosťou a nové posúdenie vplyvu.

63 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa bodu 13 medziinštitucionálnej dohody Komisia bude vykonávať posúdenie vplyvu svojich delegovaných aktov, v prípade ktorých sa očakáva významný hospodársky, environmentálny alebo sociálny vplyv, a uskutoční čo najrozsiahlejšie konzultácie.

64 Z judikatúry však vyplýva, že povinnosť vykonať posúdenie vplyvu delegovaných nariadení za každých okolností nevyplýva zo znenia bodov 12 až 15 medziinštitucionálnej dohody (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky z 3. decembra 2019, Česká republika/Parlament a Rada, C-482/17, EU:C:2019:1035, body 82 až 85, a z 5. júla 2023, TIB Chemicals/Komisia, T-639/20, neuverejnený, EU:T:2023:374, bod 206).

65 Okrem toho sa Komisia podľa bodu 28 medziinštitucionálnej dohody zaväzuje, že pred prijatím delegovaných aktov získa všetky potrebné odborné poznatky, a to aj prostredníctvom konzultácií s expertmi z členských štátov a prostredníctvom verejných konzultácií.

66 Bod 6 prílohy k medziinštitucionálnej dohode uvádza, že pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov sa môžu uskutočniť aj konzultácie so zainteresovanými stranami, takže Komisia nie je v žiadnom prípade povinná uskutočniť verejné konzultácie.

67 V prejednávanej veci, ako vyplýva z bodov 45 a 46 vyššie, Komisia vykonala posúdenie vplyvu na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 a skupina TEG prijala dve správy o technických kritériách preskúmania pre hospodárske činnosti, ktoré by významne prispeli k plneniu dvoch environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 písm. a) a b) nariadenia o taxonómii. Toto posúdenie vplyvu a uvedené správy boli predmetom konzultácií s verejnosťou. Okrem toho sa toto posúdenie vplyvu a tieto konzultácie s verejnosťou uskutočnili v čase, keď sa už počítalo so stanovením technických kritérií preskúmania pre hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou.

68 Posúdenie vplyvu na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 [SWD(2021)152 final] okrem toho na strane 23 uvádzalo, že pokiaľ ide o činnosti súvisiace s jadrovou energiou zvolilo sa pokračovať v technickej analýze kritérií „výrazne nenarušiť“.

69 Ako vyplýva z odôvodnenia 3 napadnutého nariadenia, stanovenie technických kritérií preskúmania pre tieto činnosti bolo následne odložené, keďže sa čakalo na hĺbkové odborné posúdenie.

70 Odborné posúdenia a konzultácie s verejnosťou vykonané na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 pritom už zahŕňali činnosti súvisiace s jadrovou energiou, takže napadnuté nariadenie nadväzuje na uvedené nariadenie. Komisiu okrem toho viedli k tomu, aby vykonala doplňujúce posúdenia na účely prijatia napadnutého nariadenia.

71 Činnosti súvisiace s jadrovou energiou boli tiež analyzované v technickej prílohe k záverečnej správe o RPM, ktorá slúžila ako základ pre vypracovanie delegovaného nariadenia 2021/2139 a napadnutého nariadenia.

72 Vzhľadom na skutočnosti pripomenuté v bodoch 45 až 48 vyššie tak z jednotlivých procesných krokov, ktoré viedli k prijatiu delegovaného nariadenia 2021/2139 a následne k prijatiu napadnutého nariadenia, vyplýva, že toto napadnuté nariadenie nadväzuje na delegované nariadenie 2021/2139. Konkrétne v rámci postupu, ktorý viedol k prijatiu delegovaného nariadenia 2021/2139, skupina TEG zohľadnila hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou a odporučila vypracovanie ďalších štúdií, ktoré boli vykonané v rámci postupu, ktorý viedol k prijatiu napadnutého nariadenia.

73 Komisia sa teda mohla pri prijímaní napadnutého nariadenia platne opierať o odborné posúdenia vykonané na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139, keďže nielenže obe delegované nariadenia majú dopĺňať nariadenie o taxonómii, ale aj postupy, ktoré viedli k ich prijatiu, sa navzájom dopĺňajú, pokiaľ ide o preskúmanie hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, sa tak Komisia mohla pri prijímaní napadnutého nariadenia najmä opierať o posúdenie vplyvu a konzultáciu s verejnosťou, ktoré boli uskutočnené na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 bez toho, aby bola po doplňujúcom posúdení vykonanom v správe centra JRC povinná vykonať dodatočné a osobitné posúdenie vplyvu a konzultácie s verejnosťou, keďže činnosti súvisiace s jadrovou energiou už boli predmetom posúdenia vplyvu a konzultácie s verejnosťou.

74 Z toho vyplýva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že po doplňujúcom posúdení kritéria „výrazne nenarušiť“ v prípade činností súvisiacich s jadrovou energiou, ktoré bolo vykonané v správe centra JRC, nie je potrebné vykonať dodatočné a osobitné posúdenie vplyvu a konzultácie s verejnosťou.

75 Vo štvrtom rade, pokiaľ ide o tvrdenie uvedené v bode 30 vyjadrenia Luxemburského veľkovojvodstva ako vedľajšieho účastníka konania, podľa ktorého nevykonanie novej konzultácie s verejnosťou predstavuje porušenie článku 8 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 4) treba pripomenúť, že podľa článku 40 štvrtého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie uplatniteľného na konanie pred Všeobecným súdom podľa článku 53 toho istého štatútu návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania môže obsahovať iba návrhy podporujúce jedného z účastníkov konania vo veci samej. Okrem toho podľa článku 142 ods. 3 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu vedľajší účastník konania musí prijať spor v stave, v akom sa nachádza v čase jeho vstupu do konania.

76 Hoci tieto ustanovenia nebránia tomu, aby vedľajší účastník konania predložil nové tvrdenia alebo tvrdenia odlišné od tvrdení účastníka konania, ktorého podporuje, pretože inak by sa jeho vedľajšie účastníctvo obmedzovalo len na zopakovanie tvrdení uvedených v žalobe, nemožno pripustiť, aby mu tieto ustanovenia umožnili prostredníctvom nových dôvodov zmeniť alebo pretvoriť rámec sporu určený žalobou [rozsudky z 10. novembra 2021, Google a Alphabet/Komisia (Google Shopping), T-612/17, EU:T:2021:763, bod 192, a z 2. októbra 2024, ACE/Rada, T-828/22, neuverejnený, vec v odvolacom konaní, EU:T:2024:672, bod 44).

77 Keďže Rakúska republika neuviedla žalobný dôvod založený na porušení článku 8 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, toto tvrdenie je teda neprípustné.

78 V piatom rade Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom tvrdí, že prahové hodnoty 270 gramov g) ekvivalentu CO_2 na kilowatthodinu (kWh) a ročného priemeru 550 kilogramov (kg) CO_2 na kilowatt (kW) za 20 rokov stanovené na kvalifikáciu fosílneho plynu ako prechodnej činnosti v zmysle článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii neboli predmetom žiadneho posúdenia vplyvu ani žiadnej verejnej konzultácie.

79 Treba však pripomenúť, že ako vyplýva z bodu 46 vyššie, Komisia vykonala posúdenie vplyvu na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 a skupina TEG prijala dve správy. Toto posúdenie vplyvu a uvedené správy boli predmetom konzultácií s verejnosťou a boli vykonané v čase, keď sa už počítalo so stanovením technických kritérií preskúmania pre hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom.

80 Odborné posúdenia a konzultácie s verejnosťou vykonané na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 pritom už hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom zahŕňali. Komisiu okrem toho viedli k tomu, aby vykonala doplňujúce posúdenia na účely prijatia napadnutého nariadenia. Posúdenie vplyvu na účely prijatia delegovaného nariadenia 2021/2139 [SWD(2021)152 final] okrem toho na strane 146 uvádzalo potrebu ďalších prací na činnostiach súvisiacich s fosílnym plynom.

81 Hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom boli okrem toho posúdené v technickej prílohe k záverečnej správe skupiny TEG.

82 Vzhľadom na to, že odvetvie fosílneho plynu bolo predmetom prípravnej fázy delegovaného nariadenia 2021/2139, a z dôvodu kontinuity medzi týmto nariadením a napadnutým nariadením, pripomenutej v bode 72 vyššie, nemožno Komisii vytýkať, že vo vzťahu k tomuto odvetviu nevykonala nové posúdenie vplyvu ani novú verejnú konzultáciu.

83 Komisia sa teda nedopustila nesprávneho posúdenia, keď zastávala názor, že nie je potrebné vykonať dodatočné a osobitné posúdenie vplyvu a konzultáciu s verejnosťou, pokiaľ ide o prahové hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW.

84 V šiestom rade Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie bolo prijaté v rozpore s článkom 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy, keďže Komisia pred jeho prijatím nevykonala posúdenie jeho zlučiteľnosti s cieľom klimatickej neutrality uvedeným v článku 2 ods. 1 tohto právneho predpisu a cieľmi Únie v oblasti klímy do rokov 2030 a 2040, ani nezverejnila výsledky a neuviedla dôvody takéhoto posúdenia.

85 Treba pripomenúť, že podľa článku 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy Komisia pred prijatím akéhokoľvek návrhu opatrenia alebo legislatívneho návrhu vrátane rozpočtových návrhov posúdi daný návrh z hľadiska jeho súladu so zámerom dosiahnuť klimatickú neutralitu stanoveným v článku 2 ods. 1 a s cieľmi Únie v oblasti klímy do rokov 2030 a 2040 a uvedené posúdenie zahrnie do akéhokoľvek posúdenia vplyvu sprevádzajúceho tieto opatrenia alebo návrhy, pričom výsledok uvedeného posúdenia zverejní v čase prijatia predmetného návrhu. Komisia tiež posúdi, či sú tieto návrhy opatrení alebo legislatívne návrhy vrátane rozpočtových návrhov v súlade so zabezpečovaním pokroku pri adaptácii v zmysle článku 5 uvedeného právneho predpisu.

86 Článok 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy nestanovuje žiadnu konkrétnu formu, ktorá by sa mala dodržiavať pri posudzovaní, ktoré stanovuje. Základným cieľom tohto ustanovenia je teda zabezpečiť, aby Komisia prijala informované rozhodnutie o súlade návrhu opatrenia s cieľmi uvedeného právneho predpisu.

87 Dodržiavanie tohto základného cieľa však možno zabezpečiť tým, že Komisia overí, či boli zohľadnené osobitné požiadavky nariadenia o taxonómii, najmä jeho článku 10, ktorý upravuje významný prínos k zmierneniu zmeny klímy.

88 Článok 2 ods. 1 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy, v ktorom sa vymedzuje cieľ klimatickej neutrality, totiž znie:

„Najneskôr do roku 2050 sa v Únii musí zabezpečiť rovnovážny stav medzi emisiami skleníkových plynov a ich odstraňovaním v celej Únii, ako je regulované v práve Únie, vďaka čomu sa do uvedeného termínu podarí znížiť emisie a dosiahnuť nulovú bilanciu emisií a následne sa Únia bude usilovať o dosiahnutie záporných emisií.“

89 Odôvodnenie 24 nariadenia o taxonómii stanovuje, že hospodárska činnosť, ktorá sleduje environmentálny cieľ zmiernenia zmeny klímy, by mala významne prispievať k stabilizácii emisií skleníkových plynov tým, že ich eliminuje alebo znižuje, alebo zlepšuje odstraňovanie skleníkových plynov.

90 V článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii sa takisto spresňuje, že určitá činnosť sa označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, ak podporuje prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, okrem iného postupným znižovaním emisií skleníkových plynov.

91 Z toho vyplýva, že cieľ klimatickej neutrality sledovaný európskym právnym predpisom v oblasti klímy je podobný cieľu zmiernenia zmeny klímy, ktorý je zavedený nariadením o taxonómii, keďže oba tieto akty smerujú k zníženiu alebo odstráneniu emisií skleníkových plynov.

92 Posúdenie vplyvu delegovaného nariadenia 2021/2139 a vedecké analýzy prínosu hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou a fosílnym plynom k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na zmenu klímy, ako aj vedecká analýza dodržiavania kritéria „výrazne nenarušiť“ týmito činnosťami, ktoré boli vykonané pri prijímaní napadnutého nariadenia na účely merania potenciálneho prínosu týchto činností k cieľu zníženia alebo odstránenia skleníkových plynov, umožnili Komisii, aby bez potreby ďalšieho posúdenia posúdila zlučiteľnosť napadnutého nariadenia s cieľmi Únie v oblasti klímy do rokov 2030 a 2040 v súlade s článkom 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy.

93 Prvý a deviaty žalobný dôvod sa teda musia zamietnuť.

O druhom až ôsmom žalobnom dôvode, ktoré sa týkajú hospodárskych činností súvisiacich s odvetvím jadrovej energie

94 Na úvod treba uviesť, že napadnuté nariadenie sa týka troch druhov hospodárskych činností v jadrovom sektore:

– predkomerčné fázy pokročilých technológií na výrobu energie z jadrových procesov s minimálnym odpadom z palivového cyklu (nové oddiely 4.26 príloh I a II k delegovanému nariadeniu 2021/2139, ktoré boli do uvedených príloh vložené napadnutým nariadením),

– výstavba a bezpečná prevádzka nových jadrových elektrární na výrobu elektriny a/alebo tepla vrátane výroby vodíka s využitím najlepších dostupných technológií (nové oddiely 4.27 príloh I a II k delegovanému nariadeniu 2021/2139, ktoré boli do uvedených príloh vložené napadnutým nariadením),

– výroba elektriny z jadrovej energie K (nové oddiely 4.28 príloh I a II k delegovanému nariadeniu 2021/2139, ktoré boli do uvedených príloh vložené napadnutým nariadením) (ďalej spoločne len „hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou“).

95 Príloha I k napadnutému nariadeniu stanovuje pre každú z týchto činností kvalifikovaných ako udržateľná investícia technické kritériá preskúmania na určenie jednak podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, a jednak toho, či hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 nariadenia o taxonómii. Príloha II k napadnutému nariadeniu stanovuje technické kritériá preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k adaptácii na zmenu klímy, a na druhej strane na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 nariadenia o taxonómii.

O ôsmom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 290 ZFEÚ

96 Rakúska republika v podstate tvrdí, že napadnuté nariadenie porušuje podmienku delegovania právomoci týkajúcu sa „podstatných prvkov“ v zmysle článku 290 ZFEÚ, keďže nariadenie o taxonómii vykladá v tom zmysle, že normotvorca Únie ponechal kvalifikáciu hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou ako udržateľných činností otvorenú a v tejto súvislosti ju ponechal na voľnú úvahu Komisie.

97 Podľa Rakúskej republiky predmet napadnutého nariadenia v podstate patrí medzi podstatné prvky nariadenia o taxonómii z dôvodu politickej a kontroverznej povahy začlenenia jadrovej energie do taxonómie, znenia článku 10 ods. 1 nariadenia o taxonómii, ktorý vylučuje jadrovú energiu z hospodárskych činností, ktoré možno označovať za významne prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy, právneho základu nariadenia o taxonómii, ktorý sa týka vnútorného trhu, a nie Zmluvy o Euratome, a zásahu napadnutého nariadenia do práva vlastniť majetok, slobodnej voľby povolania a slobody podnikania.

98 Komisia podporovaná Bulharskou republikou, Českou republikou, Francúzskou republikou, Maďarskom, Rumunskom a Fínskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

99 Na úvod treba uviesť, že Rakúska republika nevzniesla námietku nezákonnosti založenú na porušení článku 290 ZFEÚ nariadením o taxonómii, ako potvrdila na pojednávaní. Rakúska republika teda nespochybňuje zákonnosť delegovania právomocí, ktoré bolo Komisii udelené najmä článkom 1 ods. 3 a článkom 10 ods. 3 uvedeného nariadenia.

100 Ďalej treba pripomenúť, že podľa článku 290 ods. 1 ZFEÚ legislatívny akt môže na Komisiu delegovať právomoc prijímať všeobecne záväzné nelegislatívne akty, ktorými sa dopĺňajú alebo menia určité nepodstatné prvky legislatívneho aktu.

101 Účelom možnosti delegovať právomoci stanovenej v článku 290 ZFEÚ je umožniť normotvorcovi Únie sústrediť sa na podstatné prvky právnej úpravy, ako aj na prvky, ktoré nie sú podstatné, ale ktorých úpravu považuje za vhodnú, pričom Komisii zveruje úlohu „doplniť“ určité nepodstatné

prvky prijatého legislatívneho aktu alebo „zmeniť“ tieto prvky v rámci delegovania, ktoré jej bolo udelené (pozri rozsudok z 11. mája 2017, Dyson/Komisia, C-44/16 P, EU:C:2017:357, bod 58 a citovanú judikatúru).

102 Z toho vyplýva, že podstatné pravidlá v dotknutej oblasti musia byť prijaté v rámci základnej právnej úpravy a nemôžu byť predmetom delegovania právomoci (pozri rozsudok z 11. mája 2017, Dyson/Komisia, C-44/16 P, EU:C:2017:357, bod 59 a citovanú judikatúru).

103 V prejednávanej veci treba určiť, či – ako tvrdí Rakúska republika – otázka, či hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou spĺňajú podmienky nariadenia o taxonómii, a teda ich možno kvalifikovať ako činnosti, na ktoré sa vzťahuje jeho článok 10 ods. 2, predstavuje podstatný prvok tohto nariadenia, ktorý teda nemohol byť predmetom delegovaného aktu.

104 Podstatné prvky základnej právnej úpravy sú tie, ktorých prijatie si vyžaduje vykonať politické rozhodnutia, čo spadá do vlastnej zodpovednosti normotvorcu Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2012, Parlament/Rada, C-355/10, EU:C:2012:516, bod 65), keďže vyžaduje zváženie protichodných záujmov na základe posúdení z rôznych hľadísk, alebo tie prvky, ktorých prijatie umožňuje také významné zásahy do základných práv dotknutých osôb, že si nevyhnutne vyžadujú zásah normotvorcu Únie (pozri rozsudok z 26. júla 2017, Česká republika/Komisia, C-696/15 P, EU:C:2017:595, bod 78 a citovanú judikatúru).

105 Určenie prvkov určitej oblasti, ktoré sa majú kvalifikovať ako podstatné, musí vychádzať z objektívnych skutočností, ktoré môžu byť predmetom súdneho preskúmania, a vyžaduje, aby sa zohľadnili vlastnosti a osobitosti dotknutej oblasti (pozri rozsudok z 22. júna 2016, DK Recycling und Roheisen/Komisia, C-540/14 P, EU:C:2016:469, bod 48 a citovanú judikatúru).

106 V tejto súvislosti po prvé z článku 1 nariadenia o taxonómii vyplýva, že jeho cieľom je stanoviť, či sa hospodárska činnosť označuje za environmentálne udržateľnú, na účely stanovenia miery environmentálnej udržateľnosti investície.

107 V súlade s článkom 3 nariadenia o taxonómii sa hospodárska činnosť považuje za environmentálne udržateľnú, ak spĺňa „kritériá environmentálnej udržateľnosti“ stanovené v písmenách a) až d) tohto ustanovenia, teda ak významne prispieva k plneniu jedného alebo viacerých environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 tohto nariadenia, výrazne nenarúša plnenie žiadneho z týchto cieľov, vykonáva sa v súlade s minimálnymi zárukami stanovenými v článku 18 tohto nariadenia a spĺňa technické kritériá preskúmania, ktoré stanovila Komisia v súlade najmä s článkom 10 ods. 3 a článkom 11 ods. 3 tohto nariadenia.

108 Po druhé z článku 10 ods. 3 písm. a) a článku 11 ods. 3 písm. a) nariadenia o taxonómii vyplýva, že tieto ustanovenia delegujú na Komisiu úlohu doplniť odseky 1 a 2 týchto článkov, aby sa mohli stanoviť technické kritériá preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa určitá hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na zmenu klímy.

109 Z článku 10 ods. 3 písm. b) a článku 11 ods. 3 písm. b) nariadenia o taxonómii tiež vyplýva, že tieto ustanovenia delegujú na Komisiu úlohu doplniť článok 17 tohto nariadenia, aby sa pre každý relevantný environmentálny cieľ mohli stanoviť technické kritériá preskúmania na určenie toho, či hospodárska činnosť, v súvislosti s ktorou sa vyššie uvedené technické kritériá preskúmania stanovujú, výrazne nenarúša plnenie jedného alebo viacerých uvedených environmentálnych cieľov.

110 Okrem toho článok 10 ods. 5 a článok 11 ods. 5 nariadenia o taxonómii ukladajú Komisii povinnosť, aby pri výkone tejto delegovanej právomoci zohľadnila požiadavky článku 19 tohto nariadenia.

111 Medzi týmito požiadavkami sa v článku 19 ods. 1 písm. a) nariadenia o taxonómii uvádza, že technické kritériá preskúmania identifikujú najrelevantnejšie potenciálne prínosy k plneniu daného environmentálneho cieľa, pričom sa dodržiava zásada technologickej neutrality a zohľadňujú sa krátkodobé i dlhodobé vplyvy danej hospodárskej činnosti.

112 Okrem toho podľa článku 19 ods. 3 nariadenia o taxonómii technické kritériá preskúmania uvedené v odseku 1 tohto článku zabezpečia, aby sa činnosti výroby energie, pri ktorých sa využívajú tuhé fosílne palivá, neoznačovali za environmentálne udržateľné hospodárske činnosti.

113 Okrem toho zásada technologickej neutrality v judikatúre znamená, že dotknutá právna úprava musí všeobecným spôsobom stanoviť práva a povinnosti osôb, aby sa neuprednostnilo využívanie jednej technológie na úkor inej (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. marca 2022, Austro-Mechana, C-433/20, EU:C:2022:217, bod 27 a citovanú judikatúru).

114 Z vyššie uvedeného vyplýva, že normotvorca Únie v článku 3 nariadenia o taxonómii definoval kritériá na určenie toho, či sa hospodárska činnosť označuje za environmentálne udržateľnú, a to na účely stanovenia miery environmentálnej udržateľnosti investície bez toho, aby uprednostnil jednu technológiu na úkor inej a vylúčil len činnosti výroby elektriny, pri ktorých sa využívajú tuhé fosílne palivá. Normotvorca Únie tak ponechal Komisii možnosť doplniť nariadenie o taxonómii tým, že zavedie technické kritériá preskúmania na prispôsobenie sa budúcim inováciám, čím umožnil, aby regulačný rámec nebol pevne stanovený a mohol zohľadniť environmentálny a hospodársky pokrok. Treba tiež poznamenať, že nariadenie o taxonómii sa nezameriava na druhy činností, ale na environmentálne ciele a všeobecné kritériá na určenie toho, či sa daná hospodárska činnosť má označovať za udržateľnú, takže s výnimkou fosílnych palív, ktoré sú výslovne vylúčené, sa toto nariadenie môže v súlade so zásadou technologickej neutrality potenciálne vzťahovať na akúkoľvek činnosť (článok 19 ods. 3 nariadenia o taxonómii).

115 Z toho vyplýva, že kritériá pre environmentálne udržateľné hospodárske činnosti boli normotvorcom Únie definované v článku 3 nariadenia o taxonómii a že tento normotvorca ponechal otvorenú možnosť definovať všetky druhy činností, ktoré spĺňajú tieto kritériá, ako udržateľné, s výnimkou fosílnych palív, ktoré sú výslovne vylúčené.

116 Vzhľadom na cieľ a obsah nariadenia o taxonómii totiž jeho podstatné prvky spočívajú najmä v definovaní environmentálnych cieľov, kritérií environmentálnej udržateľnosti stanovených v článku 3 nariadenia o taxonómii a požiadaviek na technické kritériá preskúmania. Komisia pritom napadnutým nariadením stanovila technické kritériá preskúmania, ktoré samé osebe medzi takéto prvky nariadenia o taxonómii nepatria.

117 Rovnako tak normotvorca Únie tým, že ponechal Komisii možnosť stanoviť technické kritériá preskúmania pre všetky druhy činností, ktoré spĺňajú kritériá udržateľnosti, s výnimkou činností spojených s výrobou elektriny, pri ktorých sa využívajú tuhé fosílne palivá, urobil politické rozhodnutia, ktoré v súvislosti s podstatnými prvkami nariadenia o taxonómii spadajú do jeho výlučnej zodpovednosti.

118 Z toho vyplýva, že určenie samotných hospodárskych činností, ako aj stanovenie technických kritérií preskúmania pre každú hospodársku činnosť uplatňujúcu kritériá udržateľnosti, nepatria na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, medzi podstatné prvky nariadenia o taxonómii.

119 Z toho vyplýva, že Komisia tým, že napadnutým nariadením stanovila technické kritériá preskúmania, nezasiahla do podstatných prvkov nariadenia o taxonómii.

120 Navyše tento prístup zvolený normotvorcom Únie má aj tú výhodu, že Komisii umožňuje prispôsobiť technické kritériá preskúmania technologickému vývoju. Okrem toho od normotvorcu nemožno vyžadovať, aby vymenoval všetky existujúce alebo zamýšľané technológie, keďže by to neumožnilo právnej úprave obstáť v skúške času a spôsobilo by jej technologickú zastaranosť, pretože by nemohla zohľadniť nevyhnutnosť a žiaducu povahu technologických inovácií.

121 Okolnosť uvádzaná Rakúskou republikou, že začlenenie hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou je politickým aspektom, ktorý je medzi členskými štátmi sporný, nemôže tento záver spochybniť, keďže normotvorca Únie sa nerozhodol túto činnosť vylúčiť, na rozdiel od výroby elektriny, pri ktorej sa využívajú tuhé fosílne palivá. V každom prípade politický ani kontroverzný aspekt začlenenia hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou nie je relevantný s ohľadom na článok 290 ZFEÚ, ktorý legislatívnym aktom vyhradzuje podstatné prvky určitej oblasti, a nie jej politické a sporné prvky.

122 To isté platí pre tvrdenie, podľa ktorého normotvorca Únie v článku 10 ods. 1 nariadenia o taxonómii vykonal taxatívny výpočet, keďže vychádza z nesprávneho výkladu tohto nariadenia. Na jednej strane uvedené ustanovenie totiž neuvádza taxatívny výpočet hospodárskych činností, ktoré môžu významne prispieť k zmierneniu zmeny klímy, ale situácií, v ktorých hospodárska činnosť „významne prispieva k stabilizácii koncentrácií skleníkových plynov v atmosfére na úrovni, ktorá bráni nebezpečnému antropogénnemu zasahovaniu do klimatického systému“, aby ju tak bolo možné označovať za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy. Na druhej strane článok 10 ods. 2 toho istého nariadenia upravuje aj iné situácie, v ktorých možno hospodársku činnosť označovať za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy.

123 Pokiaľ ide o tvrdenie, že právnym základom nariadenia o taxonómii by mal byť článok 203 Zmluvy o Euratome, ak zákonodarca rozhodol, že jadrová energia má byť začlenená do taxonómie, treba uviesť, že Rakúska republika nevznáša námietku nezákonnosti tohto nariadenia založenú najmä na nesprávnom právnom základe. Navyše skutočnosť, že nariadenie o taxonómii sa nezakladá na Zmluve o Euratome, je vysvetlená predmetom tohto nariadenia, ktorý sa týka nielen jadrovej energie, ale aj iných hospodárskych činností. Toto tvrdenie okrem iného v každom prípade nemôže preukázať, že určenie hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou ako činností prispievajúcich k zmierneniu zmeny klímy alebo k adaptácii na zmenu klímy patrí medzi podstatné aspekty nariadenia o taxonómii.

124 Pokiaľ ide napokon o tvrdenie, že začlenenie jadrovej energie napadnutým nariadením do taxonómie predstavuje zásah do vlastníckeho práva (článok 17 Charty základných práv Európskej únie), slobodnej voľby povolania (článok 15 Charty základných práv) a slobody podnikania (článok 16 Charty základných práv) (finančných) podnikov, takže patrí do právomoci normotvorcu Únie, treba pripomenúť, že je pravda, že podľa judikatúry je zásah normotvorcu nevyhnutný, ak prijatý akt umožňuje zásahy do základných práv osobitného významu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2012, Parlament/Rada, C-355/10, EU:C:2012:516, bod 77).

125 Treba však pripomenúť, že Rakúska republika nevzniesla námietku nezákonnosti nariadenia o taxonómii, ktorá by sa okrem iného zakladala na nevylúčení činností súvisiacich s jadrovou energiou. Navyše Rakúska republika nemôže tvrdiť, že samotná definícia technických kritérií preskúmania pre hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou sama osebe postačuje na to, aby išlo o obzvlášť významné zásahy do základných práv, keďže len uvádza významné dôsledky uvedenej definície pre základné práva zakotvené v článkoch 15, 16 a 17 Charty bez toho, aby predložila dôkazy, ktoré by mohli takýto zásah preukázať.

126 Vzhľadom na vyššie uvedené sa nemožno domnievať, že v rozsahu, v akom článok 10 ods. 3 a článok 11 ods. 3 nariadenia o taxonómii delegujú na Komisiu právomoc prijať delegované nariadenie s cieľom doplniť článok 10 ods. 1 a 2 a článok 17 tohto nariadenia, boli prijaté v rozpore s článkom 290 ZFEÚ.

127 Z toho vyplýva, že ôsmy žalobný dôvod sa zamieta.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 10 ods. 2 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti

128 Vo svojom druhom žalobnom dôvode Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie bolo prijaté v rozpore s článkom 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, pretože toto ustanovenie sa neuplatňuje na hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou, a subsidiárne nie sú splnené podmienky uplatňovania uvedeného ustanovenia.

129 Druhý žalobný dôvod sa delí na tri časti, z ktorých prvá je založená na neuplatniteľnosti článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii na hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou, druhá na nedodržaní podmienok stanovených v článku 10 ods. 2 tohto nariadenia a tretia na porušení článku 19 ods. 1 písm. f) uvedeného nariadenia, ako aj zásady predbežnej opatrnosti.

– O prvej časti druhého žalobného dôvodu založenej na neuplatniteľnosti článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii na hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou

130 Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom v podstate tvrdí, že článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii sa neuplatňuje na nízkouhlíkové hospodárske činnosti, akými sú hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou, pretože sa týka len tzv. „prechodných“ hospodárskych činností s vysokými emisiami uhlíka.

131 Komisia podporovaná Bulharskou republikou, Českou republikou, Francúzskou republikou, Maďarskom, Rumunskom, Slovinskou republikou, Slovenskou republikou a Fínskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

132 Treba pripomenúť, že Komisia v napadnutom nariadení dospela k záveru, že určité hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou významne prispievajú k zmierneniu zmeny klímy, a preto ich možno považovať za „prechodné“ činnosti podľa článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii.

133 Treba tiež pripomenúť, že podľa článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii:

„Na účely odseku 1 [tohto článku] sa hospodárska činnosť, pre ktorú neexistuje žiadna technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva, označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, ak podporuje prechod na klimaticky neutrálne

hospodárstvo v súlade so smerovaním k obmedzeniu zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami okrem iného postupným znižovaním emisií skleníkových plynov, najmä fosílií [emisií – *neoficiálny preklad*] z tuhých fosílnych palív, pričom táto činnosť:

a) má úrovne emisií skleníkových plynov, ktoré zodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví [alebo priemysle – *neoficiálny preklad*];

b) nebráni rozvoju a zavádzaniu nízkouhlíkových alternatív; a

c) nevedie k zakonzervovaniu uhlíkovo náročných aktív vzhľadom na hospodársku životnosť týchto aktív.

Na účely tohto odseku a stanovenia technických kritérií preskúmania podľa článku 19 Komisia posúdi potenciálny prínos a uskutočniteľnosť všetkých relevantných existujúcich technológií.“

134 Okrem toho sa v odôvodnení 24 nariadenia o taxonómii spresňuje, že hospodárska činnosť, ktorá sleduje environmentálny cieľ zmiernenia zmeny klímy, by mala významne prispievať k stabilizácii emisií skleníkových plynov tým, že ich eliminuje alebo znižuje, alebo zlepšuje odstraňovanie skleníkových plynov.

135 V odôvodnení 41 nariadenia o taxonómii sa tiež uvádza:

„Pri stanovovaní a aktualizácií technických kritérií preskúmania pre environmentálny cieľ zmiernenia zmeny klímy by Komisia mala zohľadniť a podnecovať prebiehajúci a nevyhnutný prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade s článkom 10 ods. 2 tohto nariadenia. Okrem využívania klimaticky neutrálnej energie a väčších investícií do hospodárskych činností a odvetví, ktoré sú už teraz nízkouhlíkové, si tento prechod vyžaduje značné zníženie emisií skleníkových plynov aj v iných hospodárskych činnostiach a odvetviach, pre ktoré nie sú k dispozícii žiadne technologicky a hospodársky uskutočniteľné nízkouhlíkové alternatívy. Tieto prechodné hospodárske činnosti by sa mali označovať za významne prispievajúce k zmierňovaniu zmeny klímy, ak sú ich emisie skleníkových plynov podstatne nižšie ako priemer daného odvetvia, nebránia vývoju a zavádzaniu nízkouhlíkových alternatív a nevedú k zakonzervovaniu aktív, ktoré sú vzhľadom na ich hospodársku životnosť v rozpore s cieľom klimatickej neutrálnosti. Technické kritériá preskúmania týchto prechodných hospodárskych činností by mali zabezpečiť, aby uvedené prechodné činnosti dôveryhodne smerovali ku klimatickej neutrálnosti a mali by sa pravidelne zodpovedajúcim spôsobom upravovať.“

136 Rakúska republika vo svojej argumentácii tvrdí, že článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii sa uplatňuje len na činnosti s vysokými emisiami uhlíka, a nie na existujúce nízkouhlíkové činnosti, akými sú hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou. Takáto argumentácia vyžaduje vykonať výklad predmetného ustanovenia.

137 Podľa ustálenej judikatúry si výklad ustanovenia práva Únie vyžaduje zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj kontext, do ktorého patrí, ako aj ciele a účel, ktorý sleduje akt, ktorého je súčasťou. História vzniku ustanovenia práva Únie môže tiež poskytnúť informácie relevantné pre jeho výklad (pozri rozsudok z 3. septembra 2024, Illumina a Grail/Komisia, C-611/22 P a C-625/22 P, EU:C:2024:677, bod 116 a citovanú judikatúru).

138 V prvom rade sa Rakúska republika opiera o doslovný výklad článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii. Po prvé tvrdí, že toto ustanovenie sa vzťahuje len na hospodárske činnosti, pre ktoré „neexistuje žiadna technologicky… uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva“ a ktoré „podporuj[ú] prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo“. Z toho vyvodzuje, že toto ustanovenie sa týka len činností, ktoré nie sú samy osebe nízkouhlíkové, ale ktoré sa napriek tomu môžu počas obmedzeného prechodného obdobia využívať, ak neexistujú iné životaschopné nízkouhlíkové riešenia.

139 V tejto súvislosti treba nepochybne konštatovať, že odkaz v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii na hospodársku činnosť, pre ktorú neexistuje technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva, možno vykladať tak, že zahŕňa činnosti, ktoré nie sú nízkouhlíkové.

140 Článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii sa však nevzťahuje na „činnosti, ktoré nie sú nízkouhlíkové“, ako to zrejme tvrdí Rakúska republika, ale na „činnos[ti], pre ktor[é] neexistuje žiadna technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva“, takže ho možno vykladať aj tak, že zahŕňa činnosti, ktoré sú nízkouhlíkové. Doslovný výklad, na ktorý sa odvoláva Rakúska republika, tak nie je podporený znením tohto ustanovenia.

141 Po druhé podľa Rakúskej republiky článok 10 ods. 2 písm. a) až c) nariadenia o taxonómii potvrdzuje jej výklad, keďže stanovuje, že na to, aby hospodárska činnosť patrila do pôsobnosti článku 10 ods. 2 tohto nariadenia, musí mať úrovne emisií skleníkových plynov, ktoré zodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle. Toto ustanovenie tak uplatňuje tzv. kritérium „prvý v danej triede“ v tom zmysle, že umožňuje, aby sa hospodárske činnosti, ktoré sú pri súčasnom stave techniky síce spojené s vysokými emisiami uhlíka, ale zodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle, kvalifikovali ako činnosti, ktoré významne prispievajú k zmierneniu zmeny klímy, ak neexistuje žiadna technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva.

142 Treba pripomenúť, že článok 10 ods. 2 písm. a) nariadenia o taxonómii odkazuje na hospodársku činnosť, ktorá „má úrovne emisií skleníkových plynov, ktoré zodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví [alebo priemysle]“.

143 Požiadavka stanovená v článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia o taxonómii však nepredpokladá, že by predmetná hospodárska činnosť bola spojená s vysokými emisiami uhlíka a nemohla byť splnená nízkouhlíkovými činnosťami.

144 Nízkouhlíková hospodárska činnosť v danom odvetví alebo priemysle totiž z podstaty veci môže mať úrovne emisií skleníkových plynov, ktoré zodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle.

145 To isté platí pre požiadavku, podľa ktorej predmetná hospodárska činnosť „nebráni rozvoju a zavádzaniu nízkouhlíkových alternatív“, stanovenú v článku 10 ods. 2 písm. b) nariadenia o taxonómii, a pre požiadavku, podľa ktorej predmetná činnosť „nevedie k zakonzervovaniu uhlíkovo náročných aktív“, vzhľadom na hospodársku životnosť týchto aktív stanovenú v článku 10 ods. 2 písm. c) tohto nariadenia.

146 Na jednej strane totiž investícia do nízkouhlíkovej hospodárskej činnosti nebráni rozvoju ani zavádzaniu nízkouhlíkových alternatív, ale naopak, môže podporovať ich rozvoj a zavádzanie. Na druhej strane investícia do takejto činnosti nevedie k zakonzervovaniu uhlíkovo náročných aktív, keďže sa týka nízkouhlíkových aktív.

147 Obe tieto požiadavky teda môžu byť splnené rovnako prostredníctvom hospodárskych činností s vysokými emisiami uhlíka, ako aj prostredníctvom nízkouhlíkových činností.

148 Z podmienok stanovených v článku 10 ods. 2 písm. a) až c) nariadenia o taxonómii teda nemožno vyvodiť, že toto ustanovenie sa neuplatňuje na nízkouhlíkové činnosti a týka sa len činností s vysokými emisiami uhlíka.

149 V druhom rade sa Rakúska republika opiera o systematický výklad nariadenia o taxonómii. Domnieva sa, že keďže hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou nie sú uvedené v článku 10 ods. 1 tohto nariadenia, nemožno ich označovať za nízkouhlíkové činnosti, ktoré musia byť začlenené do taxonómie. Okrem toho článok 10 ods. 2 tohto nariadenia by sa mal považovať za výnimku z reštriktívneho výkladu zoznamu uvedeného v článku 10 ods. 1 uvedeného nariadenia a mal by sa vzťahovať len na činnosti s vysokými emisiami uhlíka.

150 Treba však uviesť, že skutočnosť, že určitá činnosť nespĺňa podmienky článku 10 ods. 1 nariadenia o taxonómii, nemôže brániť tomu, aby táto činnosť spĺňala podmienky článku 10 ods. 2 tohto nariadenia. Naopak, ako vyplýva z formulácie „na účely odseku 1“, ktorá je uvedená na začiatku odseku 2, tento odsek stanovuje práve alternatívne podmienky k podmienkam odseku 1 pre činnosti, ktoré nespĺňajú podmienky tohto odseku.

151 Rakúska republika ďalej konštatuje, že odôvodnenie 41 nariadenia o taxonómii potvrdzuje jej výklad tým, že v podstate stanovuje, že technické kritériá preskúmania uplatniteľné na prechodné hospodárske činnosti by mali zabezpečiť, aby tieto prechodné činnosti „dôveryhodne smerovali ku klimatickej neutrálnosti“. Podľa Rakúskej republiky je takýto vývoj možný len v prípade činností, ktoré už nie sú nízkouhlíkové.

152 Požiadavka, aby technické kritériá preskúmania uplatniteľné na prechodné hospodárske činnosti mali zabezpečiť, aby tieto prechodné činnosti dôveryhodne smerovali ku klimatickej neutrálnosti, sa však môže týkať aj nízkouhlíkových činností tým, že pre dotknuté činnosti stanovuje, aby smerovali k zníženiu emisií skleníkových plynov.

153 Z toho vyplýva, že systematický výklad, na ktorý sa odvoláva Rakúska republika, nebráni tomu, aby sa jadrová energia označovala za nízkouhlíkovú činnosť, na ktorú sa vzťahuje článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii. Navyše cieľom predmetného ustanovenia je práve zohľadniť hospodárske činnosti, ktoré podporujú prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, aj keď nespĺňajú podmienky stanovené v článku 10 ods. 1 tohto nariadenia, za predpokladu, že sú splnené osobitné podmienky článku 10 ods. 2 uvedeného nariadenia.

154 Okrem toho z odôvodnenia 41 nariadenia o taxonómii vyplýva, že cieľom článku 10 ods. 2 tohto nariadenia je uľahčiť prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, a to pri súčasnom využívaní zdrojov klimaticky neutrálnej energie a iných prechodných hospodárskych činností. Nemožno sa teda domnievať, že klimaticky neutrálnymi energiami, ktoré majú uľahčiť prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, sú len energie uvedené v článku 10 ods. 1 uvedeného nariadenia.

155 V treťom rade Rakúska republika v podstate tvrdí, že z prípravných prác k nariadeniu o taxonómii vyplýva, že normotvorca Únie tým, že z článku 10 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia vypustil odkaz na klimaticky neutrálne energie, aby toto ustanovenie obmedzil len na energie z obnoviteľných zdrojov, rozhodol, že jadrová energia nebude začlenená do taxonómie medzi spôsoby výroby energie, ktoré významne prispievajú k zmierneniu zmeny klímy.

156 V tejto súvislosti však treba uviesť, že neuvedenie klimaticky neutrálnej energie v článku 10 ods. 1 nariadenia o taxonómii nepreukazuje, že by zámerom normotvorcu Únie bolo vylúčiť zdroje klimaticky neutrálnej energie z nariadenia o taxonómii, ale len vylúčiť tento druh činností z pôsobnosti tohto ustanovenia, takže tým nie je dotknutá možnosť, že takéto činnosti môžu patriť do pôsobnosti odseku 2 tohto článku.

157 Ako navyše zdôrazňuje Komisia, hospodárske činnosti, pre ktoré Komisia nemôže stanoviť technické kritériá preskúmania, sú výslovne uvedené v článku 19 ods. 3 nariadenia o taxonómii. Ak by však normotvorca Únie chcel hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou vylúčiť z pôsobnosti článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, uviedol by tieto činnosti v článku 19 ods. 3 tohto nariadenia. *A contrario* neexistencia odkazu na hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou v tomto ustanovení svedčí o tom, že zámerom normotvorcu nebolo vylúčiť tieto činnosti z kategórie environmentálne udržateľných činností.

158 Vo štvrtom rade sa Rakúska republika opiera o teleologický výklad článku 10 ods. 1 a 2 nariadenia o taxonómii. Tvrdí, že cieľom článku 10 ods. 2 tohto nariadenia je pri úplnej neexistencii technologicky a hospodársky uskutočniteľných bezuhlíkových alebo nízkouhlíkových alternatív presmerovať finančné toky na hospodárske činnosti s čo najnižšími emisiami uhlíka, a podporiť tak technológie s vysokými emisiami uhlíka, ktorú sú „prvé v danej triede“. Keďže nízkouhlíková jadrová energia nepredstavuje takúto činnosť, považovať ju za prechodnú činnosť v zmysle článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii by zbavilo ustanovenia tohto nariadenia určené na podporu technológií s vysokými emisiami uhlíka ich potrebného účinku.

159 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, z teleologického a systematického výkladu článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii v spojení s článkom 10 ods. 1 a odôvodneniami 24 a 41 tohto nariadenia však vyplýva, že takzvané „prechodné“ činnosti v zmysle článku 19 ods. 1 písm. h) bodu ii) uvedeného nariadenia sa týkajú činností, ktoré nespĺňajú kritériá článku 10 ods. 1 tohto nariadenia, avšak zabraňujú emisiám skleníkových plynov alebo ich znižujú, a tým prechodne sledujú environmentálny cieľ zmiernenia zmeny klímy. Vzhľadom na tento cieľ tak prechodné činnosti môžu zahŕňať činnosti, ktoré nie sú nízkouhlíkové a pre ktoré neexistujú technologicky a hospodársky uskutočniteľné nízkouhlíkové alternatívy, ale *a fortiori* aj nízkouhlíkové činnosti, ktoré nespĺňajú podmienky uplatnenia článku 10 ods. 1 nariadenia o taxonómii. Vykladať článok 10 ods. 2 uvedeného nariadenia tak, že sa môže týkať len činností s vysokými emisiami uhlíka, by bolo v rozpore s týmto cieľom uvedeného nariadenia.

160 Z toho vyplýva, že teleologický výklad článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii potvrdzuje, že toto ustanovenie možno uplatniť na nízkouhlíkové činnosti, ako sú hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou.

161 V piatom rade podľa Rakúskej republiky Komisia tým, že v napadnutom nariadení konštatovala, že neexistuje nízkouhlíková alternatíva k jadrovej energii „v dostatočnom rozsahu“ na to, aby „nepretržite a spoľahlivo pokrývala dopyt po energii“ rozšírila pôsobnosť článku 10 ods. 2

nariadenia o taxonómii, pretože cieľom tohto nariadenia nie je zabezpečenie dodávok energie, ale kvalifikácia hospodárskych činností ako environmentálne udržateľných na účely stanovenia miery environmentálnej udržateľnosti investície.

162 V tejto súvislosti treba uviesť, že z odôvodnenia 6 napadnutého nariadenia vyplýva, že činnosti súvisiace s jadrovou energiou sú nízkouhlíkové činnosti, ktoré však nepredstavujú energiu z obnoviteľných zdrojov v zmysle článku 10 ods. 1 písm. a) nariadenia o taxonómii a nepatria ani do iných kategórií hospodárskych činností uvedených v článku 10 ods. 1 písm. b) až i) uvedeného nariadenia.

163 Komisia sa v odôvodnení 6 napadnutého nariadenia tiež domnievala, že vzhľadom na to, že výroba jadrovej energie má takmer nulové emisie skleníkových plynov a že neexistuje technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva v dostatočnom rozsahu na to, aby nepretržite a spoľahlivo pokrývala dopyt po energii, činnosti súvisiace s jadrovou energiou prispievajú k cieľom zmiernenia zmeny klímy a musia byť kvalifikované ako „prechodné“ činnosti podľa článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii.

164 Je však dôležité po prvé pripomenúť, že článok 194 ods. 1 ZFEÚ stanovuje, že v rámci vytvorenia a fungovania vnútorného trhu a so zreteľom na potrebu zachovávať a zlepšovať životné prostredie sleduje politika Únie v oblasti energetiky v duchu solidarity medzi členskými štátmi cieľ zabezpečovať fungovanie trhu v oblasti energetiky, cieľ zabezpečovať bezpečnosť dodávok energie v Únii, cieľ presadzovať energetickú efektívnosť, úsporu a vývoj nových a obnoviteľných zdrojov energie a cieľ podporovať prepojenie energetických sietí.

165 Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že zásada energetickej solidarity uvedená v článku 194 ZFEÚ musí byť zohľadnená inštitúciami Únie, ako aj členskými štátmi v rámci vytvorenia alebo fungovania vnútorného trhu, pričom musia dbať na zaručenie bezpečnosti dodávok energie v Únii, čo znamená nielen čeliť núdzovým situáciám, ak k nim dôjde, ale aj prijať opatrenia na predchádzanie krízovým situáciám (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. júla 2021, Nemecko/Poľsko, C-848/19 P, EU:C:2021:598, bod 69).

166 Z toho vyplýva, že ak Komisia prijme opatrenia určené na vytvorenie alebo zabezpečenie fungovania vnútorného trhu, ako je napadnuté nariadenie, ktorým sa vykonáva nariadenie o taxonómii, ktorého právnym základom je článok 114 ZFEÚ, musí zaistiť bezpečnosť dodávok energie v Únii.

167 Po druhé cieľom nariadenia o taxonómii je podporiť prechod na bezpečné, klimaticky neutrálne a obehové hospodárstvo odolné voči zmene klímy a efektívnejšie využívajúce zdroje, ako sa uvádza najmä v odôvodnení 4 tohto nariadenia.

168 Tento cieľ by však bol ohrozený, ak by využívanie zdrojov energie, ktoré sa označujú za významne prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy, neumožňovalo dodávky energie, ktoré by dostatočne pokrývali dopyt po energii.

169 Po tretie treba pripomenúť, že článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii odkazuje na neexistenciu „technologicky a hospodársky uskutočniteľn[ej]“ nízkouhlíkovej alternatívy. Normotvorca Únie však tým, že podmienil existenciu alternatív ich technologickou a hospodárskou uskutočniteľnosťou, zdôraznil realizovateľnosť a dostupnosť týchto alternatív, čo je základom

požiadavky bezpečnosti dodávok energie a uspokojenia potrieb Únie v oblasti energetiky. Toto ustanovenie sa teda má vykladať tak, že sa vzťahuje na prechodné činnosti, pre ktoré neexistujú reálne a realizovateľné alternatívy umožňujúce Únii naďalej pokrývať jej energetické potreby.

170 Vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenia Rakúskej republiky neumožňujú preukázať, že Komisia porušila článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii tým, že toto ustanovenie uplatnila na hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou.

171 Prvá časť druhého žalobného dôvodu teda nie je dôvodná.

– O druhej časti druhého žalobného dôvodu založenej subsidiárne na nedodržaní podmienok stanovených v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii

172 Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom v podstate tvrdí, že napadnuté nariadenie bolo prijaté v rozpore s článkom 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, keďže hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou nespĺňali podmienky stanovené týmto ustanovením.

173 Komisia podporovaná Bulharskou republikou, Českou republikou, Francúzskou republikou, Maďarskom, Rumunskom, Slovenskou republikou a Fínskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

174 V prvom rade Rakúska republika tvrdí, že začlenenie jadrovej energie do taxonómie je v rozpore s podmienkou, podľa ktorej nesmie existovať žiadna technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíkova alternatíva, pretože takéto alternatívy k jadrovej energii v podobe energie z obnoviteľných zdrojov už existujú a sú výhodnejšie ako jadrová energia.

175 Rakúska republika tiež tvrdí, že Komisia porušila článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, keď sa domnievala, že nízkouhlíkové alternatívy k jadrovej energii zatiaľ nie sú dostatočne dostupné, keďže toto ustanovenie sa neobmedzuje na dostatočne dostupné alternatívy.

176 Rakúska republika sa na podporu tohto tvrdenia opiera o odpoveď platformy, v ktorej táto platforma konštatuje „zjavnú existenciu“ iných dostupných a uskutočniteľných spôsobov výroby energie, ako aj o skutočnosť, že väčšina členských štátov jadrovú energiu nevyužíva, čo svedčí o existencii nízkouhlíkových alternatív, ako konštatoval Bundesamt für Sicherheit in der nuklearen Entsorgung (Spolkový úrad pre bezpečnosť pri likvidácii jadrového odpadu, Nemecko, ďalej len „BASE“) vo svojom technickom stanovisku, v ktorom považoval energie z obnoviteľných zdrojov za technologicky dostupné a ekonomicky výhodnejšie.

177 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ako vyplýva z bodov 164 až 169 vyššie, podmienka, podľa ktorej nesmie existovať žiadna technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva, sa musí posúdiť s prihliadnutím na požiadavku bezpečnosti dodávok.

178 Všeobecné tvrdenia platformy a BASE, na ktoré Rakúska republika odkazuje, okrem toho nepostačujú na to, aby zbavili vierohodnosti konštatovanie Komisie, podľa ktorého treba počas prechodného obdobia zohľadniť hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou, ak neexistuje technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva v dostatočnom rozsahu na to, aby nepretržite a spoľahlivo pokrývala dopyt po energii (pozri odôvodnenie 6 napadnutého nariadenia). Rakúska republika totiž nepreukazuje, že by alternatívy spočívajúce vo využívaní energie z obnoviteľných zdrojov boli technologicky a hospodársky uskutočniteľné, a najmä, že by bolo možné pokryť dopyt po energii len obnoviteľnými zdrojmi energie.

179 Toto tvrdenie Rakúskej republiky teda neumožňuje preukázať, že Komisia sa týmto konštatovaním dopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

180 V druhom rade sa Rakúska republika domnieva, že napadnuté nariadenie nespĺňa podmienky článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, pretože toto ustanovenie predpokladá, že hospodársku činnosť možno považovať za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy len vtedy, ak podporuje prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade so smerovaním k obmedzeniu zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami v súlade s cieľmi Parížskej dohody (Ú. v. EÚ L 282, 2016, s. 4).

181 Podľa Rakúskej republiky napadnuté nariadenie porušuje ciele Parížskej dohody v oblasti klímy, pretože technické kritériá preskúmania považujú činnosti v odvetví jadrovej energie za významne prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy, zatiaľ čo môžu viesť k zníženiu emisií skleníkových plynov až vo vzdialenej budúcnosti a nemôžu prispieť k dosiahnutiu cieľa klimatickej neutrality do roku 2030 alebo 2050. Uvedené kritériá by najmä umožnili uviesť do súladu s taxonómiou nové elektrárne, ktoré dostanú stavebné povolenie do roku 2045, a existujúce elektrárne, ktoré budú upravené do roku 2040, keď už bude príliš neskoro na to, aby prispeli k dosiahnutiu cieľa klimatickej neutrality.

182 V prvom rade treba pripomenúť, že podľa článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii „sa hospodárska činnosť… označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, ak podporuje prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade so smerovaním k obmedzeniu zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami…“.

183 Článok 2 ods. 5 nariadenia o taxonómii definuje „zmierňovanie zmeny klímy“ ako proces zameraný „na udržanie zvýšenia priemernej globálnej teploty výrazne pod 2 °C a snahy o obmedzenie tejto zmeny na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami, ako sa stanovuje v Parížskej dohode“.

184 Odôvodnenie 3 nariadenia o taxonómii, ktoré odkazuje aj na Parížsku dohodu, uvádza, že toto nariadenie „predstavuje… kľúčový krok smerom k dosiahnutiu klimaticky neutrálnej Únie do roku 2050“.

185 Cieľom nariadenia o taxonómii je teda, ako sa uvádza v jeho odôvodnení 3 a článku 10 ods. 2, zabezpečiť dosiahnutie cieľov Parížskej dohody, ktoré sú začlenené do jeho ustanovení.

186 Okrem toho európsky právny predpis v oblasti klímy v článku 1 druhom odseku stanovuje „záväzný zámer dosiahnuť klimatickú neutralitu Únie do roku 2050 v záujme plnenia dlhodobého teplotného cieľa stanoveného v článku 2 ods. 1 písm. a) Parížskej dohody“, na ktorý sa odkazuje v odôvodnení 6 napadnutého nariadenia.

187 Parížska dohoda okrem toho zaväzuje Úniu, keďže bola schválená v mene Únie rozhodnutím Rady (EÚ) 2016/1841 z 5. októbra 2016 o uzavretí Parížskej dohody prijatej na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 282, 2016, s. 1). Táto dohoda má preto prednosť pred aktmi sekundárneho práva Únie a tieto akty sa musia vykladať v čo najväčšej miere v súlade s ustanoveniami tejto dohody. Z toho vyplýva, že nariadenie o taxonómii sa má v čo najväčšej možnej miere vykladať v súlade s Parížskou dohodou (pozri analogicky rozsudky z 27. februára 2024, EUIPO/The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, bod 70 a citovanú judikatúru, a zo 17. októbra 2024, PT Pelita Agung Agrindustri a PT Permata Hijau Palm Oleo/Komisia, C-112/23 P, EU:C:2024:899, bod 38).

188 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 31 ods. 3 písm. a) a b) Viedenského dohovoru o zmluvnom práve z 23. mája 1969 na účely výkladu zmluvy treba súčasne s jej kontextom zohľadniť každú neskoršiu dohodu, ku ktorej došlo medzi stranami v súvislosti s výkladom zmluvy alebo uplatňovaním jej ustanovení, a akúkoľvek neskoršiu prax pri vykonávaní tejto zmluvy, ktorá zakladá dohodu zmluvných strán týkajúcu sa výkladu zmluvy. V tejto súvislosti už mal Súdny dvor príležitosť uviesť, že v medzinárodnom práve totiž nie je ani zakázaná, ani neobvyklá možnosť zmluvných strán medzinárodnej dohody postupne spresňovať výklad tejto dohody so zreteľom na to, ako sa mení ich spoločná vôľa, pokiaľ ide o rozsah tejto dohody. Takéto spresnenia môžu zmluvné strany uskutočniť samy alebo ich vykoná orgán, ktorý zmluvné strany zriadili a zverili mu právomoc prijímať rozhodnutia, ktoré sú pre ne záväzné. Takéto výkladové akty majú v tomto prípade právne účinky vyplývajúce z článku 31 ods. 3 písm. a) Viedenského dohovoru o zmluvnom práve [rozsudok z 21. decembra 2023, Scuola europea di Varese, C-431/22, EU:C:2023:1021, bod 76; pozri tiež v tomto zmysle stanovisko 1/17 (Dohoda CETA EÚ – Kanada) z 30. apríla 2019, EU:C:2019:341, body 233 a 234].

189 Pokiaľ ide o Parížsku dohodu, na 28. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (COP28) v bode II ods. 28 písm. e) ich rozhodnutia 1/CMA.5, nazvanom „Výsledky prvého globálneho hodnotenia“, zmluvné strany Parížskej dohody zdôraznili „potrebu výrazného, rýchleho a trvalého zníženia emisií skleníkových plynov v súlade s trajektóriami obmedzenia globálneho otepľovania na najviac 1,5 °C“ a zaviazali sa „prispieť k celosvetovému úsiliu“, ako je „urýchlenie bezemisných a nízkoemisných technológií, okrem iného technológií v sektoroch… jadrovej energie“.

190 Výklad článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii v súlade s Parížskou dohodou, ako ju vyložili samotné zmluvné strany uvedenej dohody na COP 28 v súlade s článkom 31 ods. 3 písm. a) a b) Viedenského dohovoru o zmluvnom práve, tak skôr potvrdzuje, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou môžu predstavovať činnosti, ktoré významne prispievajú k zmierneniu zmeny klímy tým, že podporujú prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade so smerovaním k obmedzeniu zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami.

191 Treba spresniť, že účastníci konania mali na pojednávaní v rámci odpovede na otázky položené Všeobecným súdom príležitosť vyjadriť sa k záverom, ktoré možno vyvodiť z takéhoto výkladu v súlade s Parížskou dohodou.

192 Navyše treba uviesť, že z článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, ktorého zákonnosť nie je spochybnená, vyplýva, že tieto ciele v oblasti klímy sú splnené, ak predmetná hospodárska činnosť podporuje prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo, najmä prostredníctvom odstránenia emisií skleníkových plynov. Treba tiež pripomenúť, že Komisia v odôvodnení 6 napadnutého nariadenia na základe stanovísk zhromaždených počas postupu prijímania tohto nariadenia uviedla, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou sú nízkouhlíkové, že výroba jadrovej energie má takmer nulové emisie skleníkových plynov a že dôkazy o potenciálne významnom prínose jadrovej energie k plneniu cieľov zmierňovania zmeny klímy boli rozsiahle a jasné.

193 Napokon Rakúska republika nepredkladá dôkaz na podporu svojich tvrdení, podľa ktorých výstavba a prevádzka nových jadrových elektrární na základe stavebných povolení vydaných v rokoch 2023 až 2045 nemôžu prispieť k dosiahnutiu cieľa uhlíkovej neutrality v roku 2050, ale až vo vzdialenej budúcnosti. Obmedzuje sa totiž na citovanie tvrdenia platformy, podľa ktorého

nové jadrové elektrárne, ktoré získajú stavebné povolenie do roku 2045, budú môcť byť zosúladené s taxonómiou, aj keď budú uvedené do prevádzky príliš neskoro na to, aby prispeli k zmierneniu zmeny klímy.

194 Jadrová energia však vykazuje veľmi nízke hodnoty emisií skleníkových plynov, takže môže významne prispieť k zmierneniu zmeny klímy tým, že obmedzí využívanie zdrojov energie s vysokými emisiami uhlíka.

195 Aj keby sa navyše potvrdilo tvrdenie, že tieto činnosti môžu viesť k zníženiu emisií skleníkových plynov až vo vzdialenejšej budúcnosti, a nie do roku 2050, nemôže preukázať, že napadnuté nariadenie je poznačené zjavne nesprávnym posúdením, keďže údajná neúčinnosť aktu nemôže spôsobiť jeho protiprávnosť (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 12. júla 2001, Jippes a i., C-189/01, EU:C:2001:420, bod 84 a citovanú judikatúru).

196 Rakúska republika dodáva, že napadnuté nariadenie porušuje článok 1 ods. 2 a odôvodnenie 16 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591 zo 6. apríla 2022 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 114, 2022, s. 22), podľa ktorých sa Únia musí snažiť uskutočniť zelenú transformáciu a založiť svoje hospodárstvo na energii z obnoviteľných zdrojov, keďže dlhodobá podpora zariadení pre jadrovú energiu vyplývajúca z napadnutého nariadenia je s týmto cieľom v diametrálnom rozpore.

197 V tejto súvislosti stačí uviesť, že jadrová energia je prechodnou činnosťou v zmysle článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii.

198 Technické kritériá preskúmania stanovené v súlade s článkom 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii preto dopĺňajú opatrenia Únie na podporu energie z obnoviteľných zdrojov.

199 Nemožno sa teda domnievať, že napadnuté nariadenie je v rozpore s rozhodnutím 2022/591 bez toho, aby bolo potrebné skúmať pôsobnosť ustanovení uvedeného rozhodnutia.

200 Tvrdenia Rakúskej republiky týkajúce sa chýbajúcej podpory prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade s cieľom 1,5 °C sa teda musia zamietnuť.

201 V treťom rade Rakúska republika v podstate tvrdí, že začlenenie hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou do taxonómie je v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. a) nariadenia o taxonómii, keďže jadrová energia najmä v porovnaní s vodnou a veternou energiou nemá úrovne emisií skleníkových plynov, ktoré zodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle v zmysle tohto ustanovenia, teda v odvetví výroby energie.

202 V tejto súvislosti treba uviesť, že Rakúska republika nesprávne vykladá nariadenie o taxonómii, keďže podmienku, že činnosť musí mať úrovne emisií skleníkových plynov, ktoré zodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle, nemožno vykladať v tom zmysle, že by malo ísť o činnosť s najnižšími emisiami uhlíka v danom odvetví alebo priemysle.

203 Z odôvodnenia 41 nariadenia o taxonómii totiž vyplýva, že prechodné hospodárske činnosti by sa mali označovať za významne prispievajúce k zmierňovaniu zmeny klímy, najmä ak sú ich emisie skleníkových plynov podstatne nižšie ako priemer daného odvetvia alebo priemyslu.

204 Tvrdenia Rakúskej republiky teda neumožňujú preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou možno za určitých podmienok považovať za zodpovedajúce najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle v zmysle článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia o taxonómii.

205 Vo štvrtom rade Rakúska republika v podstate tvrdí, že napadnuté nariadenie je nezlučiteľné s článkom 10 ods. 2 písm. b) nariadenia o taxonómii, pretože investície do jadrovej energie bránia rozvoju nízkouhlíkových alternatív.

206 Rakúska republika v podstate tvrdí, že z mnohých štúdií vyplýva, že jadrová energia a obnoviteľné zdroje energie sa navzájom nedopĺňajú, ale si škodia, a že napadnuté nariadenie tak odvádza finančné zdroje od zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov v krátkodobom horizonte.

207 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v odôvodnení 6 napadnutého nariadenia Komisia konštatovala, že jadrová energia tým, že zabezpečuje stabilné základné dodávky energie, uľahčuje zavádzanie nestálych obnoviteľných zdrojov energie a nebráni ich rozvoju.

208 Treba tiež uviesť, že delegované nariadenie 2021/2139 stanovuje technické kritériá preskúmania, ktoré sa vzťahujú na niekoľko hospodárskych odvetví a činností, ktoré majú potenciál prispieť k cieľom Únie v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy, vrátane činností súvisiacich s energiou z obnoviteľných zdrojov.

209 Nemožno sa teda domnievať, že podľa napadnutého nariadenia, ktoré nemožno posudzovať nezávisle od iných delegovaných nariadení prijatých na základe nariadenia o taxonómii, majú prednosť investície do hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou pred investíciami spojenými s energiou z obnoviteľných zdrojov.

210 Tento výklad napadnutého nariadenia je v súlade s článkom 194 ods. 2 druhým pododsekom ZFEÚ, podľa ktorého má každý členský štát právo určiť podmienky pre využívanie svojich energetických zdrojov, zvoliť si medzi rôznymi zdrojmi energie a určiť, aká bude všeobecná štruktúra jeho zásobovania energiou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, body 48 a 80).

211 Okrem toho Rakúska republika vo svojej argumentácii v podstate tvrdí, že jadrovej energii chýba flexibilita, takže nárast podielu energie z obnoviteľných zdrojov by zhoršilo hospodársky model jadrových elektrární skrátením doby ich využívania. Treba však konštatovať, že ide o všeobecné tvrdenie, ktorého relevantnosť sa môže líšiť v závislosti od voľby každého členského štátu pripomenutej v bode 210 vyššie, ako aj v závislosti od možnosti jadrových elektrární prispôsobiť svoje fungovanie zmenám dopytu a ponuky, ako uviedli Komisia a Francúzska republika.

212 Komisia v každom prípade predložila aj štúdiu, ktorá spochybňuje konštatovanie uvedené v štúdiách predložených Rakúskou republikou. Podľa ustálenej judikatúry však treba Komisii priznať širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o hodnotenie vedeckých štúdií, ako aj výber štúdií, ktoré musia mať prednosť pred ostatnými štúdiami, a to nezávisle od ich časovej postupnosti (rozsudky z 24. októbra 2018, Deza/Komisia, T-400/17, neuverejnený, EU:T:2018:712, bod 95, a z 5. júla 2023, TIB Chemicals/Komisia, T-639/20, neuverejnený, EU:T:2023:374, bod 34).

213 Dôkazy predložené Rakúskou republikou teda nepostačujú na to, aby zbavili hodnovernosti posúdenie Komisie, podľa ktorého hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou uľahčujú zavádzanie nestálych obnoviteľných zdrojov energie a nebránia ich rozvoju.

214 Tieto dôkazy teda nepreukazujú, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou uľahčujú zavádzanie nestálych obnoviteľných zdrojov energie a nebránia ich rozvoju.

215 Rakúska republika tiež vytýka Komisii, že v tejto súvislosti nevykonala preskúmanie, takže napadnuté nariadenie je nedostatočne odôvodnené.

216 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora musí byť odôvodnenie vyžadované podľa článku 296 ZFEÚ prispôsobené povahe dotknutého aktu a musia z neho jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala tak, aby dotknuté osoby mohli poznať dôvody prijatého opatrenia a aby príslušný súd mohol vykonať svoje preskúmanie. Nevyžaduje sa, aby v odôvodnení boli presne uvedené všetky relevantné právne a skutkové okolnosti, keďže otázka, či odôvodnenie aktu spĺňa požiadavky článku 296 ZFEÚ, sa má posudzovať nielen s prihliadnutím na jeho znenie, ale tiež s prihliadnutím na jeho kontext, ako aj všetky právne predpisy upravujúce dotknutú oblasť (pozri rozsudok z 8. mája 2019, Landeskreditbank Baden-Württemberg/ECB, C-450/17 P, EU:C:2019:372, body 85 a 87 a citovanú judikatúru).

217 Ako však vyplýva z odôvodnenia 6 napadnutého nariadenia, Komisia z právneho hľadiska dostatočne odôvodnila svoje posúdenie, podľa ktorého hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou uľahčujú zavádzanie nestálych obnoviteľných zdrojov energie a nebránia ich rozvoju. Z tohto odôvodnenia totiž vyplýva, že jadrová energia tým, že zabezpečuje stabilné základné dodávky energie, uľahčuje zavádzanie nestálych obnoviteľných zdrojov energie a teda nebráni ich rozvoju.

218 Komisii nemožno vytýkať ani to, že v tejto súvislosti nevykonala preskúmanie, pretože posúdenie uvedené v odôvodnení 6 napadnutého nariadenia preukazuje, že túto otázku preskúmala.

219 V piatom rade Rakúska republika tvrdí, že začlenenie jadrovej energie do taxonómie porušuje zákaz vplyvov zakonzervovania stanovený v článku 10 ods. 2 písm. c) nariadenia o taxonómii. Jadrová energia má vzhľadom na vysoké investičné náklady, dĺžku výstavby a prevádzkovú životnosť elektrární značné vplyvy zakonzervovania a bráni tak rozvoju výhodnejšej energie z obnoviteľných zdrojov a zvyšuje pravdepodobnosť, že technológie s vysokými emisiami uhlíka sa budú využívať až do uvedenia nových jadrových elektrární do prevádzky.

220 Na podporu tohto tvrdenia sa Rakúska republika opiera o odpoveď platformy, v ktorej na jednej strane uvádza, že k zakonzervovaniu aktív v činnostiach s vysokými emisiami uhlíka by mohlo dôjsť („may occur“), ak by očakávané zníženie skleníkových plynov bolo príliš pomalé alebo príliš oneskorené, a na druhej strane, že riziko zakonzervovania existuje aj z dôvodu časového harmonogramu potrebného na výstavbu jadrových elektrární a dĺžky ich prevádzky.

221 Treba pripomenúť, že článok 10 ods. 2 písm. c) nariadenia o taxonómii vyžaduje, aby hospodárska činnosť neviedla k zakonzervovaniu uhlíkovo náročných aktív vzhľadom na hospodársku životnosť týchto aktív.

222 Z toho vyplýva, že článok 10 ods. 2 písm. c) nariadenia o taxonómii má zabrániť zakonzervovaniu, teda zachovaniu aktív s vysokými emisiami uhlíka, a podľa odôvodnenia 41 uvedeného nariadenia zabezpečiť, aby hospodárske činnosti neviedli k zakonzervovaniu aktív, ktoré je nezlučiteľné s cieľom klimatickej neutrality.

223 Rakúska republika však nevysvetľuje, v čom sú aktíva hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou významným zdrojom emisií skleníkových plynov, takže jej tvrdenie nie je podložené.

224 Okrem toho tvrdenia obsiahnuté v odpovedi platformy, na ktoré poukazuje Rakúska republika, sú formulované v podmieňovacom spôsobe alebo nie sú podložené, takže nepostačujú na to, aby posúdenie vykonané Komisiou zbavili vierohodnosti.

225 Tvrdenia Rakúskej republiky teda neumožňujú preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou spĺňajú podmienku stanovenú v článku 10 ods. 2 písm. c) nariadenia o taxonómii.

226 Rakúska republika Komisii v podstate vytýka aj to, že nepreskúmala vplyvy zakonzervovania hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou, ktoré sú značné a poškodzujú rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov a zároveň vyžadujú výrobu energie z uhlia a plynu, takže napadnuté nariadenie je nedostatočne odôvodnené.

227 Vzhľadom však na to, že riziko vplyvu zakonzervovania aktív s vysokými emisiami uhlíka neexistuje v prípade hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou, ktoré aktíva s vysokými emisiami uhlíka nezahŕňajú, nemožno Komisii vytýkať, že nepreskúmala vplyvy zakonzervovania týchto aktív alebo že v tejto súvislosti porušila svoju povinnosť odôvodnenia.

228 V šiestom rade Rakúska republika tvrdí, že porušenia článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii vedú tiež k porušeniu článku 19 ods. 1 písm. g) tohto nariadenia, ktorý stanovuje povinnosť zohľadniť životný cyklus, vrátane dôkazov vyplývajúcich z existujúcich posúdení životného cyklu. Komisia totiž nezohľadnila dlhé obdobia plánovania, povoľovania a prevádzky jadrových elektrární, a teda ani celý životný cyklus, najmä s prihliadnutím na prekážku pre nízkouhlíkové alternatívy a vplyvy zakonzervovania.

229 Stačí však konštatovať, že v rámci tohto žalobného dôvodu Rakúska republika len odkázala na tvrdenia založené na porušeniach článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii. Za týchto podmienok a vzhľadom na to, že posledné uvedené tvrdenia boli zamietnuté, musí sa tiež zamietnuť tvrdenie, že porušenie tohto ustanovenia má za následok aj porušenie článku 19 ods. 1 písm. g) tohto nariadenia.

230 Vzhľadom na vyššie uvedené treba dospieť k záveru, že Rakúska republika nepreukazuje, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou spĺňajú podmienky stanovené v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii.

231 Druhá časť druhého žalobného dôvodu nie je teda dôvodná.

– O tretej časti druhého žalobného dôvodu založenej subsidiárne na porušení článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii a zásady predbežnej opatrnosti

232 Rakúska republika v podstate tvrdí, že technické kritériá preskúmania stanovené napadnutým nariadením sú poznačené porušením článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, pretože nevychádzajú z presvedčivých vedeckých dôkazov a zo zásady predbežnej opatrnosti a neumožňujú overiť, či hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou spĺňajú podmienky článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii.

233 Komisia podporovaná Bulharskou republikou, Českou republikou, Maďarskom, Rumunskom a Fínskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

234 Treba pripomenúť, že podľa článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii technické kritériá preskúmania stanovené podľa článku 10 ods. 3 tohto nariadenia vychádzajú z presvedčivých vedeckých dôkazov a zo zásady predbežnej opatrnosti zakotvenej v článku 191 ZFEÚ.

235 V prejednávanej veci po prvé z odôvodnenia 6 napadnutého nariadenia vyplýva, že Komisia vychádzala z vedeckého hodnotenia skupiny TEG a z vedeckého hodnotenia obsiahnutého v správe centra JRC. Okrem toho, ako bolo pripomenuté v bode 48 vyššie, Komisia tiež vychádzala zo stanoviska skupiny expertov uvedeného v článku 31 Zmluvy o Euratome a stanoviska výboru SCHEER. Skupina TEG v technickej prílohe k svojej záverečnej správe z 9. marca 2020 okrem iného uviedla, že „údaje o potenciálne významnom prínose jadrovej energie k plneniu cieľov zmierňovania zmeny klímy boli rozsiahle a jednoznačné“, pričom odkázala na viaceré vedecké štúdie.

236 Na podporu svojej argumentácie sa Rakúska republika obmedzuje na citáciu troch štúdií, ktoré sa zaoberajú skutočnosťou, že jadrová energia a obnoviteľné zdroje energie si navzájom škodia a nedopĺňajú sa, pričom nevysvetľuje, v čom technické kritériá preskúmania definované pre činnosti súvisiace s jadrovou energiou vedú k zakonzervovaniu aktív s vysokými emisiami uhlíka.

237 Za týchto podmienok a vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy priznanú Komisii pri výbere a hodnotení vedeckých štúdií, pripomenutú v bode 212 vyššie, Rakúska republika z právneho hľadiska dostatočne nepreukazuje, že Komisia porušila svoju povinnosť vychádzať z presvedčivých vedeckých dôkazov.

238 V každom prípade vzhľadom na uvedenú širokú mieru voľnej úvahy samotná okolnosť, že voči posúdeniu Komisie boli vyslovené výhrady vo vedeckej literatúre, nepostačuje na jeho spochybnenie.

239 Po druhé na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, nemožno sa ani domnievať, že napadnuté nariadenie je poznačené „nedostatkami v posúdení a odôvodnení“, pokiaľ ide o otázku, či tri relevantné hospodárske odvetvia súvisiace s jadrovou energiou spĺňajú podmienky článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii.

240 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že povinnosť odôvodniť rozhodnutia je podstatnou formálnou náležitosťou, ktorú je potrebné odlišovať od otázky dôvodnosti odôvodnenia, ktorá súvisí so zákonnosťou sporného aktu z meritórneho hľadiska (pozri rozsudok z 18. apríla 2024, Dumitrescu a i./Komisia a Súdny dvor, C-567/22 P až C-570/22 P, EU:C:2024:336, bod 46 a citovanú judikatúru). Treba však konštatovať, že Rakúska republika vo svojej argumentácii týkajúcej sa „nedostatkov v posúdení a odôvodnení“ spochybňuje predovšetkým odôvodnenie napadnutého nariadenia, a nie jeho dôvodnosť, ako je to aj v prípade ostatných výhrad uvedených na podporu žaloby, ktoré sa týkajú takýchto nedostatkov.

241 Ďalej treba v súlade s judikatúrou citovanou v bode 216 vyššie uviesť, že splnenie podmienok stanovených v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii je z právneho hľadiska dostatočne odôvodnené v odôvodnení 6 napadnutého nariadenia, ako aj v dôvodovej správe k delegovanému nariadeniu 2021/2139, ktorá odkazuje na stanoviská expertov, s ktorými Komisia konzultovala.

242 Po tretie vzhľadom na to, že Rakúska republika v rámci tejto časti druhého žalobného dôvodu výhradu založenú na porušení zásady predbežnej opatrnosti nepodložila osobitnými tvrdeniami a na túto zásadu len poukazuje, treba konštatovať, že táto výhrada je na základe článku 76 písm. d) rokovacieho poriadku neprípustná (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. novembra 2019, ADDE/Parlament, T-48/17, EU:T:2019:780, bod 22 a citovanú judikatúru).

243 Vzhľadom na vyššie uvedené sa tretia časť druhého žalobného dôvodu zamieta, a teda sa zamieta aj druhý žalobný dôvod v celom rozsahu.

O treťom a štvrtom žalobnom dôvode, ktoré sú založené na porušení článku 17 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti

244 Na podporu tretieho a štvrtého žalobného dôvodu Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom v podstate tvrdí, že napadnuté nariadenie tým, že začlenilo hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou do prechodných činností a stanovilo pre tieto činnosti technické kritériá preskúmania, porušilo kritérium „výrazne nenarušiť“, a to kritérium, podľa ktorého dotknutá hospodárska činnosť nesmie výrazne narušiť plnenie niektorého z environmentálnych cieľov sledovaných nariadením o taxonómii, ktoré je stanovené v článku 17 tohto nariadenia a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) tohto nariadenia, ako aj zásadu predbežnej opatrnosti.

245 Článok 17 ods. 1 nariadenia o taxonómii znie takto:

„Na účely článku 3 písm. b), berúc do úvahy životný cyklus výrobkov a služieb poskytovaných hospodárskou činnosťou vrátane dôkazov z existujúcich posúdení životného cyklu, sa hospodárska činnosť považuje za výrazne narúšajúcu:

a) zmierňovanie zmeny klímy, ak daná činnosť vedie k značným emisiám skleníkových plynov;

b) adaptáciu na zmenu klímy, ak daná činnosť vedie k zvýšenému nepriaznivému dôsledku súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na činnosť samú alebo na ľudí, prírodu alebo majetok;

c) udržateľné využívanie a ochranu vodných a morských zdrojov, ak daná činnosť poškodzuje:
   i) dobrý stav alebo dobrý ekologický potenciál vodných útvarov vrátane povrchových a podzemných vôd; alebo
   ii) dobrý environmentálny stav morských vôd;

d) obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie, ak:
   i) daná činnosť vedie k výraznej neefektívnosti využívania materiálov alebo priameho alebo nepriameho využívania prírodných zdrojov, ako sú napríklad neobnoviteľné zdroje energie, suroviny, voda a pôda, v jednej alebo viacerých fázach životného cyklu výrobkov, okrem iného z hľadiska trvácnosti, opraviteľnosti, modernizovateľnosti, opätovnej použiteľnosti alebo recyklovateľnosti výrobkov,
   ii) daná činnosť vedie k výraznému zvýšeniu vzniku, spaľovania alebo zneškodňovania odpadu, s výnimkou spaľovania nerecyklovateľného nebezpečného odpadu, alebo
   iii) dlhodobé zneškodňovanie odpadu môže spôsobiť výrazné a dlhodobé poškodenie životného prostredia;

e) prevenciu a kontrolu znečisťovania, ak daná činnosť vedie k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, vody a pôdy v porovnaní so situáciou pred začiatkom tejto činnosti; alebo

f) ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov, ak daná činnosť:
i) výrazne poškodzuje dobrý stav a odolnosť ekosystémov, alebo
ii) poškodzuje stav ochrany biotopov a druhov vrátane tých, ktoré sú záujmom Únie.“

246 Článok 19 ods. 1 nariadenia o taxonómii stanovuje, že technické kritériá preskúmania stanovené najmä podľa článku 10 ods. 3 a článku 11 ods. 3 tohto nariadenia:

„a) identifikujú najrelevantnejšie potenciálne prínosy k plneniu daného environmentálneho cieľa, pričom sa dodržiava zásada technologickej neutrality a zohľadňujú sa krátkodobé i dlhodobé vplyvy danej hospodárskej činnosti;

b) špecifikujú minimálne požiadavky, ktoré musia byť splnené, aby nedošlo k výraznému narušeniu plnenia relevantných environmentálnych cieľov, pričom sa zohľadňujú krátkodobé i dlhodobé vplyvy danej hospodárskej činnosti;

c) pokiaľ možno sú kvantitatívne a obsahujú prahové hodnoty, v ostatnom prípade sú kvalitatívne;

d) tam, kde je to vhodné, vychádzajú zo systémov Únie na označovanie a certifikáciu, metodík Únie na posudzovanie environmentálnej stopy, ako aj štatistických klasifikačných systémov Únie, pričom zohľadňujú všetky príslušné existujúce právne predpisy Únie;

e) tam, kde je to možné, využívajú ukazovatele udržateľnosti uvedené v článku 4 ods. 6 nariadenia… 2019/2088;

f) vychádzajú z presvedčivých vedeckých dôkazov a zo zásady predbežnej opatrnosti zakotvenej v článku 191 ZFEÚ;

g) zohľadňujú životný cyklus vrátane dôkazov z existujúcich posúdení životného cyklu, pričom berú do úvahy environmentálny vplyv samotnej hospodárskej činnosti a environmentálny vplyv výrobkov a služieb, ktoré poskytuje daná hospodárska činnosť, najmä z hľadiska výroby, používania a konca životnosti uvedených výrobkov a služieb;

h) zohľadňujú povahu a rozsah hospodárskej činnosti vrátane:
i) toho, či ide o podpornú činnosť uvedenú v článku 16, alebo
ii) toho, či ide o prechodnú činnosť uvedenú v článku 10 ods. 2;

i) zohľadňujú potenciálny trhový vplyv prechodu na udržateľnejšie hospodárstvo vrátane rizika, že v dôsledku takéhoto prechodu určité aktíva uviaznu, ako aj že vzniknú nejednotné stimuly na udržateľné investovanie;

j) pokrývajú všetky relevantné hospodárske činnosti v rámci konkrétneho odvetvia a zabezpečujú, aby sa s týmito činnosťami zaobchádzalo rovnako, ak rovnako prispievajú k plneniu environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 tohto nariadenia, aby sa predišlo narušeniu hospodárskej súťaže na trhu; a

k) sa ľahko používajú a stanovujú sa tak, aby sa dalo ľahko overiť ich plnenie…“

247 Na úvod treba pripomenúť, že zásada obozretnosti predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie vyplývajúcu z článku 11, článku 168 ods. 1, článku 169 ods. 1 a 2 a článku 191 ods. 1 a 2 ZFEÚ, ktorá ukladá dotknutým orgánom povinnosť prijímať v presnom rámci výkonu právomocí, ktoré im priznáva príslušná úprava, vhodné opatrenia na predchádzanie určitým potenciálnym rizikám pre verejné zdravie, bezpečnosť a životné prostredie, pričom požiadavky spojené s ochranou týchto záujmov majú prednosť pred hospodárskymi záujmami (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. mája 2018, BASF Agro a i./Komisia, T-584/13, EU:T:2018:279, bod 58 a citovanú judikatúru).

248 Zo zásady obozretnosti vyplýva, že ak pretrváva vedecká neistota o existencii alebo rozsahu rizík pre zdravie osôb alebo životné prostredie, môžu inštitúcie prijať ochranné opatrenia bez toho, aby sa čakalo, kým sa plne preukáže existencia a závažnosť týchto rizík alebo kým sa prejavia nepriaznivé účinky na zdravie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. mája 2018, BASF Agro a i./Komisia, T-584/13, EU:T:2018:279, bod 59 a citovanú judikatúru).

249 Uplatnenie zásady obozretnosti sa neobmedzuje na prípady, keď je existencia rizika neistá, ale môže k nemu dôjsť aj v prípade, keď je existencia rizika preukázaná a keď musí Komisia posúdiť, či je toto riziko prijateľné alebo nie, či dokonca posúdiť, akým spôsobom mu treba čeliť v rámci riadenia rizika (rozsudok zo 17. mája 2018, Bayer CropScience a i./Komisia, T-429/13 a T-451/13, EU:T:2018:280, bod 340).

250 V postupe, ktorý vedie k tomu, že inštitúcia prijme na základe zásady obozretnosti vhodné opatrenia na predchádzanie niektorým potenciálnym rizikám pre verejné zdravie, bezpečnosť a životné prostredie, možno rozlíšiť tri po sebe nasledujúce etapy: po prvé identifikáciu potenciálnych negatívnych účinkov vyplývajúcich z daného javu, po druhé zhodnotenie rizík pre verejné zdravie, bezpečnosť a životné prostredie, ktoré sú spojené s týmto javom, a po tretie riadenie rizika prijatím vhodných ochranných opatrení, ak tieto potenciálne identifikované riziká presahujú mieru toho, čo je pre spoločnosť prijateľné (rozsudky zo 17. mája 2018, BASF Agro a i./Komisia, T-584/13, EU:T:2018:279, bod 60, a z 21. februára 2024, PAN Europe/Komisia, T-536/22, vec v odvolacom konaní, EU:T:2024:98, bod 74).

251 Hodnotenie rizík pre verejné zdravie, bezpečnosť a životné prostredie inštitúciou, ktorá musí čeliť potenciálne negatívnym účinkom vyplývajúcim z daného javu, spočíva v tom, že uvedené riziká sa vedecky zhodnotia a určí sa, či presahujú úroveň rizika považovanú za prijateľnú pre spoločnosť. Preto na to, aby mohli inštitúcie pristúpiť k hodnoteniu rizík, je pre ne dôležité jednak mať k dispozícii vedecké hodnotenie rizík a jednak určiť úroveň rizika, ktorá sa považuje za neprijateľnú pre spoločnosť (pozri rozsudok zo 17. mája 2018, BASF Agro a i./Komisia, T-584/13, EU:T:2018:279, bod 61 a citovanú judikatúru).

252 Vzhľadom na to, že ide o vedecký postup, inštitúcia musí zveriť vedecké hodnotenie rizika vedeckým odborníkom (pozri rozsudok zo 17. mája 2018, BASF Agro a i./Komisia, T-584/13, EU:T:2018:279, bod 64 a citovanú judikatúru).

253 Určenie miery rizika považovanej za neprijateľnú pre spoločnosť prislúcha inštitúciám, ktoré sú pri dodržaní uplatniteľných noriem poverené politickou voľbou, ktorá predstavuje určenie vhodnej úrovne ochrany pre uvedenú spoločnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. mája 2018, BASF Agro a i./Komisia, T-584/13, EU:T:2018:279, bod 71 a citovanú judikatúru).

254 Pri určení miery rizika považovanej za neprijateľnú pre spoločnosť sú inštitúcie viazané povinnosťou zabezpečiť vysokú úroveň ochrany verejného zdravia, bezpečnosti a životného prostredia. Táto vysoká úroveň ochrany nemusí byť nevyhnutne technicky najvyššou možnou úrovňou. Tieto inštitúcie navyše nemôžu prijať čisto hypotetický prístup k riziku a smerovať svoje rozhodnutia k „nulovej miere rizika“ (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. mája 2018, BASF Agro a i./Komisia, T-584/13, EU:T:2018:279, bod 72 a citovanú judikatúru).

255 Pokiaľ ide o súdne preskúmanie dodržiavania týchto zásad, Súdny dvor už rozhodol, že je vhodné priznať Komisii širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ prijíma opatrenia na riadenie rizík. Táto oblasť totiž z jej strany predpokladá okrem iného politické rozhodnutia i komplexné posúdenia. Iba zjavne neprimeraná povaha opatrenia prijatého v tejto oblasti môže ovplyvniť zákonnosť takého opatrenia (rozsudok z 9. júna 2016, Pesce a i., C-78/16 a C-79/16, EU:C:2016:428, bod 49).

256 Z judikatúry tak vyplýva, že zásada predbežnej opatrnosti sa má uplatňovať v prípadoch, keď pretrváva vedecká neistota o existencii alebo rozsahu rizík pre ľudské zdravie alebo životné prostredie, aby inštitúcie mohli prijať ochranné opatrenia bez toho, aby museli čakať, kým sa úplne preukáže skutočná existencia a závažnosť týchto rizík alebo kým sa prejavia nepriaznivé účinky na zdravie a životné prostredie.

257 Z judikatúry tiež vyplýva, že uplatnenie zásady predbežnej opatrnosti predpokladá vedecké hodnotenie rizík, určenie úrovne rizika považovanej za neprijateľnú a prípadné prijatie vhodných ochranných opatrení.

258 Na tvrdenia Rakúskej republiky treba odpovedať s prihliadnutím na tieto úvahy.

– O prvej časti tretieho žalobného dôvodu, prvej časti štvrtého žalobného dôvodu a piatej výhrade tretej časti tretieho žalobného dôvodu založených na nedodržaní úrovne ochrany

259 Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom v podstate tvrdí, že cieľ environmentálnej udržateľnosti sledovaný nariadením o taxonómii a zásada predbežnej opatrnosti svedčia v prospech nižšej úrovne prijateľného rizika podľa článku 17 tohto nariadenia, a teda v porovnaní s ustanoveniami tradičných právnych predpisov v oblasti jadrovej energie v prospech vyššej úrovne ochrany. Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom z toho vyvodzuje, že technické kritériá preskúmania nie sú dostatočné, pretože tieto kritériá najčastejšie odkazujú na právne predpisy prijaté na základe Zmluvy o Euratome alebo na všeobecne záväzné právne akty Únie.

260 Komisia podporovaná Bulharskou republikou, Českou republikou, Francúzskou republikou, Maďarskom, Poľskou republikou, Slovenskou republikou a Fínskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

261 Treba pripomenúť, že pri definovaní technických kritérií preskúmania, najmä tých, ktoré súvisia s kritériom „výrazne nenarušiť“, musí Komisia zohľadniť zásadu predbežnej opatrnosti podľa článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii.

262 Zásada predbežnej opatrnosti však sama osebe nedefinuje osobitnú úroveň ochrany, ale predstavuje metódu umožňujúcu príslušným inštitúciám prijať ochranné opatrenia napriek vedeckej neistote o existencii alebo rozsahu rizika (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. mája 2018, BASF Agro a i./Komisia, T-584/13, EU:T:2018:279, bod 59 a citovanú judikatúru).

263 Okrem toho, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého cieľ environmentálnej udržateľnosti nariadenia o taxonómii svedčí v prospech reštriktívneho výkladu článku 17 tohto nariadenia, treba pripomenúť, že podľa odôvodnenia 40 uvedeného nariadenia „hospodárska činnosť by sa nemala označovať za environmentálne udržateľnú, ak spôsobuje životnému prostrediu viac škody než úžitku“ a „technické kritériá preskúmania by mali určiť minimálne požiadavky potrebné na to, aby sa zabránilo výraznému narušeniu plnenia iných cieľov, a to aj tým, že budú vychádzať z minimálnych požiadaviek stanovených podľa práva Únie“.

264 Treba konštatovať, že táto časť odôvodnenia 40 nariadenia o taxonómii potvrdzuje, že normotvorca Únie zastával názor, že technické kritériá preskúmania môžu dosiahnuť cieľ environmentálnej udržateľnosti a byť zlučiteľné so zásadou predbežnej opatrnosti tým, že odkazujú na dodržiavanie minimálnych požiadaviek stanovených v príslušných právnych predpisoch.

265 Tento zámer normotvorcu navyše potvrdzuje článok 19 ods. 1 písm. d) nariadenia o taxonómii, ktorý vyžaduje, aby Komisia pri stanovovaní technických kritérií preskúmania zohľadnila „všetky príslušné existujúce právne predpisy Únie“, a odôvodnenia 43 a 44 tohto nariadenia.

266 Okrem toho, hoci to nariadenie o taxonómii nevyžaduje, nebráni Komisii v tom, aby stanovila kritériá s vyššou úrovňou ochrany, ktoré idú nad rámec minimálnych požiadaviek vyplývajúcich z iných noriem práva Únie.

267 Rakúska republika však nepreukazuje, že pokiaľ ide o kritérium „výrazne nenarušiť“, napadnuté nariadenie len opakuje požiadavky vyplývajúce z iných pravidiel práva Únie. V bode 145 žaloby dokonca pripúšťa, že boli zavedené dodatočné kritériá.

268 Za týchto podmienok nemožno tvrdiť, že Komisia v napadnutom nariadení porušila cieľ environmentálnej udržateľnosti, článok 17 nariadenia o taxonómii, článok 19 ods. 1 písm. f) uvedeného nariadenia alebo aj zásadu predbežnej opatrnosti tým, že odkázala na dodržiavanie príslušných pravidiel práva Únie.

269 Prvá časť tretieho žalobného dôvodu, prvá časť štvrtého žalobného dôvodu a piata výhrada tretej časti tretieho žalobného dôvodu teda nie sú dôvodné.

– O druhej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii

270 Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom v podstate tvrdí, že začlenenie hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou do napadnutého nariadenia svedčí o nedodržaní dôkazných požiadaviek vyplývajúcich z článku 17 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii vykladaných z hľadiska zásady predbežnej opatrnosti. Po prvé Rakúska republika konkrétne tvrdí, že konštatovanie súladu jadrovej energie s kritériom „výrazne nenarušiť“ sa zakladá na konštatovaní centra JRC, že „posúdenia neodhalili žiadne vedecké dôkazy o tom, že by jadrová energia bola pre ľudské zdravie alebo životné prostredie škodlivejšia než iné technológie výroby elektriny, ktoré už boli ako činnosti podporujúce zmiernenie zmeny klímy začlenené do taxonómie“. V tomto prípade existuje porovnávací prístup k jadrovej energii s ostatnými energiami, ktorý nie je stanovený v uvedenom článku 17. Po druhé v rámci overovania dodržiavania zásady predbežnej opatrnosti nie je relevantným kritériom neexistencia vedeckého dôkazu o výraznom narušení, dôležité je len to, či možno vylúčiť akúkoľvek dôvodnú pochybnosť o takomto narušení. Po tretie Rakúska republika spochybňuje dôkaznú silu správy

centra JRC z dôvodu, že je nedostatočná a neúplná, a vykazuje zásadné rozpory s inými vedeckými štúdiami a že centrum JRC je interným orgánom Komisie. Správu centra JRC spochybňuje tiež na základe kritiky obsiahnutej v stanovisku výboru SCHEER.

271 Komisia podporovaná Poľskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

272 V prvom rade treba uviesť, že prístup centra JRC, ktorý kritizovala Rakúska republika, spočíval v zohľadnení výsledku výskumov, ktoré už boli vykonané pred prijatím delegovaného nariadenia 2021/2139 v súvislosti s inými činnosťami. Ako správne zdôrazňuje Komisia, takýto prístup je v súlade so zásadou technologickej neutrality pripomenutou v bode 112 vyššie a umožňuje posúdenie rizík v súlade s posúdením, ktoré sa vykonalo v prípade týchto iných činností.

273 V druhom rade nemôže uspieť ani kritika nesprávneho posúdenia uplatniteľnej úrovne dokazovania, keďže správa centra JRC je založená skôr na absencii vedeckých dôkazov o výraznom narušení než na absencii akejkoľvek dôvodnej pochybnosti o existencii výrazného narušenia.

274 Z judikatúry totiž vyplýva, že zásada predbežnej opatrnosti nevyžaduje, aby bola vylúčená akákoľvek dôvodná vedecká pochybnosť o poškodení životného prostredia, pretože by to znamenalo, že by sa Komisii uložila povinnosť stanoviť nulovú úroveň rizika, čo je v rozpore s judikatúrou (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 11. septembra 2002, Pfizer Animal Health/Rada, T-13/99, EU:T:2002:209, bod 145).

275 Okrem toho treba uviesť, že zohľadnené kritérium je v súlade s článkom 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ktorý ukladá Komisii iba povinnosť vychádzať z presvedčivých vedeckých dôkazov.

276 V treťom rade, pokiaľ ide o ostatné výhrady týkajúce sa správy strediska JRC, ako už bolo uvedené v bode 212 vyššie, treba pripomenúť, že Komisia disponuje tak pri výbere vedeckých štúdií, ako aj pri ich hodnotení, širokou mierou voľnej úvahy. Treba však konštatovať, že Rakúska republika nepreukazuje, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď vychádzala z uvedenej správy.

277 Po prvé je potrebné uviesť, že Rakúska republika všeobecne odkazuje na technické stanovisko BASE k správe centra JRC, na nesúhlasné stanovisko v rámci skupiny expertov podľa článku 31 Zmluvy o Euratome a na „jednotlivé odkazy uvedené v ostatných žalobných dôvodoch“. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Všeobecnému súdu neprináleží, aby nahrádzal účastníkov konania tým, že sa pokúsi nájsť relevantné údaje v dokumentoch, na ktoré odkazujú [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júna 2020, Siberia Oriental/CPVO (Siberia), T-737/18, EU:T:2020:289, bod 25 a citovanú judikatúru]. Vzhľadom na to, že neboli dostatočne presne identifikované skutočnosti, ktoré by mohli podporiť tvrdenia Rakúskej republiky, tieto tvrdenia nemožno zohľadniť.

278 Pokiaľ ide po druhé o odkaz na posúdenie výboru SCHEER, treba uviesť, že toto posúdenie nemá význam, ktorý mu pripisuje Rakúska republika. Výbor SCHEER síce zdôraznil, že spoliehať sa na operačný regulačný rámec nie je vždy dostatočné, dospel však k záveru, že „celkovo súhlasí so záverom centra JRC“, podľa ktorého činnosti spojené s prevádzkou jadrových elektrární nevyhnutne nepoškodzujú ľudské zdravie alebo životné prostredie za predpokladu, že súvisiace priemyselné činnosti spĺňajú príslušné technické kritériá preskúmania.

279 Po tretie zo samotnej skutočnosti, že správa strediska JRC bola v niektorých bodoch kritizovaná výborom SCHEER, v každom prípade nemožno vyvodiť, že Komisia vychádzala z nepresvedčivých dôkazov v rozpore so zásadou predbežnej opatrnosti. Vzhľadom na obavy vyjadrené výborom SCHEER týkajúce sa nedostatočnosti operačného regulačného rámca totiž Komisia začlenila do prílohy I k napadnutému nariadeniu dodatočné kritériá, ktoré idú nad rámec úrovne stanovenej existujúcimi normami práva Únie.

280 Po štvrté Rakúska republika tvrdí, že správu centra JRC nemožno považovať za presvedčivejšiu ako iné vedecké štúdie, keďže pochádza od interného orgánu Komisie a nie od nezávislého orgánu.

281 Stačí však konštatovať, že Rakúska republika nepodložila svoje tvrdenie, že správa centra JRC bola považovaná za presvedčivejšiu ako iné štúdie vypracované vedecky uznávanými expertmi.

282 Rakúska republika navyše netvrdí ani nepreukazuje, že posúdenia uvedené v správe centra JRC nemožno považovať za presvedčivé vedecké dôkazy v zmysle článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii.

283 Tvrdenia Rakúskej republiky teda neumožňujú preukázať, že Komisia porušila dôkazné požiadavky vyplývajúce z článku 17 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ktoré sú vykladané z hľadiska zásady predbežnej opatrnosti.

284 Vzhľadom na vyššie uvedené druhá časť tretieho žalobného dôvodu nie je dôvodná.

– O ostatných výhradách tretej časti tretieho žalobného dôvodu a druhej časti štvrtého žalobného dôvodu založených na nezohľadnení rizík spojených so závažnými haváriami reaktora

285 V rámci tretej časti tretieho žalobného dôvodu Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom tvrdí, že začlenenie hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou do taxonómie spočíva v nezohľadnení rizík spojených so závažnými haváriami reaktora, a výrazne tak narúša plnenie environmentálnych cieľov v zmysle článku 17 ods. 1 písm. c), e) a f) nariadenia o taxonómii, ktoré sa týkajú ochrany vodných a morských zdrojov, prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia, ako aj ochrany a obnovy biodiverzity a ekosystémov. Rakúska republika tvrdí, že nie je možné vylúčiť následky, ktoré môžu mať závažné havárie reaktora na tieto environmentálne ciele. Rakúska republika sa tiež domnieva, že posúdenie uvedené v napadnutom nariadení a jeho odôvodnenie vykazujú v tejto súvislosti nedostatky. Ďalej tvrdí, že Komisia nemôže tvrdiť, že normotvorca Únie na ňu delegoval právomoc určiť riziko, ktoré je prijateľné pre spoločnosť, a že Komisia nedisponuje žiadnou mierou voľnej úvahy pri uplatňovaní zásady predbežnej opatrnosti.

286 V rámci druhej časti štvrtého žalobného dôvodu Rakúska republika tvrdí, že technické kritériá preskúmania uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu neumožňujú vylúčiť s odkazom na existujúce ustanovenia a normy jadrovej bezpečnosti vznik výrazného narušenia plnenia environmentálnych cieľov uvedených najmä v článku 17 ods. 1 písm. c), e) a f) nariadenia o taxonómii (ochrana vodných a morských zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania, ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov) spôsobeného rizikom spojeným so závažnou haváriou reaktora. Vzhľadom na to, že technické kritériá preskúmania niekedy stanovujú dodatočné kritériá, Rakúska republika sa domnieva, že sú nejasné alebo protiprávne prenášajú regulačnú právomoc na vnútroštátne dozorné orgány.

287 Komisia podporovaná Českou republikou, Francúzskou republikou, Maďarskom, Poľskou republikou, Rumunskom, Slovinskou republikou a Slovenskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

288 Na úvod treba spresniť, že dodržiavanie kritéria „výrazne nenarušiť“ nemožno overiť *in abstracto*, ale vzhľadom na technické kritériá preskúmania stanovené v napadnutom nariadení.

289 Po prvé treba pripomenúť, že článok 3 písm. b) nariadenia o taxonómii stanovuje, že hospodárska činnosť sa označuje za environmentálne udržateľnú, najmä ak táto hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 tohto nariadenia v súlade s článkom 17 uvedeného nariadenia.

290 Z článku 17 ods. 1 písm. c), e) a f) a odôvodnení 34 a 40 nariadenia o taxonómii najmä vyplýva, že na to, aby sa určitá hospodárska činnosť označovala za environmentálne udržateľnú, nesmie výrazne narušiť plnenie niektorého z environmentálnych cieľov stanovených v nariadení o taxonómii, t. j. spôsobovať narušenie, ktoré presahuje prínos tejto činnosti k environmentálnemu cieľu.

291 Okrem toho technické kritériá preskúmania definované pre každú činnosť musia zabezpečiť, aby táto činnosť výrazne nenarušila plnenie niektorého z environmentálnych cieľov stanovených v nariadení o taxonómii.

292 Na tento účel, ako vyplýva z bodov 263 až 265 vyššie, technické kritériá preskúmania musia určiť potrebné minimálne požiadavky, a to aj tým, že budú vychádzať z minimálnych požiadaviek stanovených podľa práva Únie, vrátane najmä smernice Rady 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 172, 2009, s. 18), bez toho, aby týmto kritériám bolo zabránené ísť nad rámec uvedených požiadaviek.

293 Odkaz na výrazné narušenie okrem toho znamená, že dodržiavanie kritéria „výrazne nenarušiť“ má zabrániť poškodeniam vyznačujúcim sa určitou závažnosťou, ktoré by presahovali prínos dotknutej činnosti k zmierneniu zmeny klímy.

294 Tento odkaz tiež znamená, že ak predpokladané významné poškodenie životného prostredia vyplýva z rizika havárie, toto riziko vykazuje určitý stupeň pravdepodobnosti.

295 Na účely odpovede na tvrdenia Rakúskej republiky treba teda preskúmať, či tieto tvrdenia môžu preukázať, že Komisia tým, že začlenila hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou do taxonómie, nezohľadnila riziko spojené so závažnou haváriou reaktora, a výrazne tak narušila plnenie environmentálnych cieľov určených Rakúskou republikou, a či Komisia tým, že stanovila technické kritériá preskúmania určené na predchádzanie tomuto riziku, nedefinovala minimálne požiadavky potrebné na to, aby sa zabránilo výraznému narušeniu plnenia týchto cieľov.

296 Po druhé medzi účastníkmi konania je nesporné, že hoci závažnosť následkov prípadnej havárie reaktora vykazuje nízky stupeň neistoty, pravdepodobnosť vzniku takejto havárie vykazuje vysoký stupeň neistoty. Podľa judikatúry citovanej v bode 248 vyššie sa tak zásada predbežnej opatrnosti uplatní práve vzhľadom na túto neistotu týkajúcu sa pravdepodobnosti vzniku závažnej havárie reaktora.

297 V tejto súvislosti bolo rozhodnuté, že prijatie preventívneho opatrenia, alebo naopak jeho zrušenie či zmiernenie, navyše nemôže závisieť od dôkazu o neexistencii akéhokoľvek rizika, pretože vo všeobecnosti sa takýto dôkaz z vedeckého hľadiska nedá predložiť vzhľadom na to, že nulová úroveň rizika v skutočnosti neexistuje [rozsudok z 12. apríla 2013, Du Pont de Nemours (Francúzsko) a i./Komisia, T-31/07, neuverejnený, EU:T:2013:167, bod 140; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok z 21. októbra 2003, Solvay Pharmaceuticals/Rada, T-392/02, EU:T:2003:277, bod 130].

298 V takom prípade je potrebné, aby vedeckí odborníci vykonali vedecké hodnotenie rizík napriek pretrvávajúcej vedeckej neistote tak, aby príslušný orgán verejnej moci mal k dispozícii dostatočne spoľahlivú a vierohodnú informáciu, ktorá mu umožní celkom pochopiť celý rozsah položenej vedeckej otázky a stanoviť si svoju politiku na základe oboznámenia sa s problematikou (rozsudok z 9. septembra 2011, Francúzsko/Komisia, T-257/07, EU:T:2011:444, bod 77; pozri tiež v tomto zmysle rozsudky z 11. septembra 2002, Pfizer Animal Health/Rada, T-13/99, EU:T:2002:209, body 160 až 163, a z 11. septembra 2002, Alpharma/Rada, T-70/99, EU:T:2002:210, body 173 až 176).

299 Na základe judikatúry citovanej v bode 255 vyššie teda treba overiť, či tvrdenia Rakúskej republiky môžu preukázať, že začlenenie hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou a určenie technických kritérií preskúmania boli zjavne nesprávne vzhľadom na riziko závažnej havárie reaktora.

300 V prvom rade sa Rakúska republika opiera o oznámenie Komisie KOM(2000) 1 v konečnom znení z 2. februára 2000 o zásade predbežnej opatrnosti, aby uviedla, že posúdenie rizík z hľadiska tejto zásady nemôže vychádzať iba z pravdepodobnosti vzniku udalosti, ale malo by zohľadňovať aj závažnosť jej následkov, ktoré sú v prípade havárií reaktorov výnimočné.

301 V tejto súvislosti treba uviesť, že existencia závažných následkov pre človeka a životné prostredie a poškodení zistených Rakúskou republikou nevyhnutne závisí od pravdepodobnosti vzniku závažnej havárie reaktora.

302 Tento výklad nie je spochybnený oznámením KOM(2000) 1 v konečnom znení, lebo toto oznámenie tiež stanovuje, že pri posúdení rizika sa zohľadňuje pravdepodobnosť jeho vzniku.

303 Posúdenie rizika závažnej havárie teda predpokladá zohľadnenie nízkej pravdepodobnosti jeho vzniku, ktorú Rakúska republika uznala v bode 98 žaloby, ako aj značnej závažnosti možných následkov takejto havárie.

304 V druhom rade Rakúska republika zastáva názor, že správa centra JRC nejde dostatočne ďaleko, keďže vychádza zo zásady, že pravdepodobnosť hypotetickej závažnej havárie reaktora, ktorá by spôsobila smrť 30000 osôb, je mimoriadne nízka, zatiaľ čo novšia štatistická štúdia [Wheatley, S., Sovacool, B. et Sornette, D., „Reassessing the safety of nuclear power“ („Prehodnotenie bezpečnosti jadrovej energie“), *Energy Research & Social Science*, Elsevier, 2016, zv. 15, s. 96 až 100, najmä s. 99], ktorú centrum JRC nespomína, uvádza jednak to, že napriek všetkým zlepšeniam bezpečnostných noriem je pravdepodobnosť, že každých 60 až 150 rokov dôjde k závažnej havárii reaktora, 50 %, a jednak to, že aj keď sa zohľadní rozsah následkov, súhrnné sociálne riziko jadrovej energie zostáva stále vysoké. Z toho vyvodzuje, že pretrváva veľká neistota.

305 Pokiaľ ide o určenie pravdepodobnosti havárie reaktora, centrum JRC vo svojej správe konštatovalo:

„V jadrových elektrárňach došlo k závažným haváriám spojeným s roztavením jadra a verejnosť si dobre uvedomuje následky troch veľkých havárií, a to Three Mile Island (1979, USA), Černobyľ (1986, Sovietsky zväz) a Fukušima (2011, Japonsko). Jadrové elektrárne, ktorých sa havárie týkali, boli rôzneho typu… a okolnosti, ktoré viedli k týmto udalostiam, boli tiež veľmi odlišné. Závažné havárie sú udalosti s mimoriadne nízkou pravdepodobnosťou, ale s potenciálne vážnymi následkami, ktoré nemožno so 100 % istotou vylúčiť.“

306 Centrum JRC sa tiež domnievalo, že závažná havária v jadrovej elektrárni III. generácie je vysoko nepravdepodobnou udalosťou.

307 Okolnosť, že táto pravdepodobnosť je v štúdii predloženej Rakúskou republikou spochybnená, však sama osebe nestačí na konštatovanie zjavne nesprávneho posúdenia, keďže podľa judikatúry uvedenej v bode 212 vyššie má Komisia pri posúdení vedeckých štúdií širokú mieru voľnej úvahy.

308 Platí to o to viac, že scenár opísaný v štúdii citovanej Rakúskou republikou vychádza z hypotézy, ktorá nie je porovnateľná s hypotézou uvedenou v správe centra JRC, že by bolo v prevádzke 388 reaktorov a že by po havárii vo Fukušime nedošlo k žiadnemu zlepšeniu.

309 Rakúska republika navyše nepreukazuje, že Komisia prekročila svoju mieru voľnej úvahy pri určovaní úrovne rizika považovanej za prijateľnú pre spoločnosť.

310 Rakúska republika okrem toho kritizuje správu centra JRC za to, že odkazuje na porovnania s rizikom pretrhnutia priehrady a s obeťami znečistenia ovzdušia, fajčenia alebo cestnej dopravy a že sa nezaoberá dlhodobými dôsledkami havárií reaktorov na ľudský život.

311 Ako však vyplýva zo správy centra JRC, tieto porovnania majú za cieľ uviesť do súvislosti počet obetí s inými ľudskými činnosťami, aby sa tak zdôraznili rozdiely vo vnímaní rizík. Okrem toho centrum JRC spresnilo, že dlhodobé následky na ľudský život sú ťažko merateľné, avšak uznalo ich význam.

312 Rakúska republika tiež kritizuje správu centra JRC za to, že dostatočne nezohľadňuje dôsledky na životné prostredie, hoci by sa mali podľa článku 17 nariadenia o taxonómii zohľadniť. Správa centra JRC tak opomenula preskúmať rozhodujúce aspekty, teda preskúmanie vplyvu havárií reaktorov, ako bola havária vo Fukušime, na životné prostredie.

313 V tejto súvislosti však centrum JRC vo svojej správe na stranách 105 a 121 odkázalo na správu Vedeckého výboru OSN o účinkoch jadrového žiarenia [„Levels and effects of radiation exposure due to the accident at the Fukushima Daiichi Nuclear Power Station: implications of information published since the UNSCEAR 2013 Report“ (Úrovne a účinky ožiarenia v dôsledku havárie v jadrovej elektrárni Fukušima Daiiči: dôsledky informácií uverejnených od správy UNSCEAR 2013) *Sources, Effects and Risks of Ionizing Radiation, UNSCEAR 2020 Report*, 2021, zv. II, príloha B], v ktorej sa hovorí o vplyve havárie vo Fukušime na životné prostredie a ktorá bola zohľadnená v jeho posúdení.

314 Správa centra JRC sa teda nemôže v tomto ohľade považovať za neúplnú.

315 Navyše treba uviesť, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou podliehajú prísnemu rámcu práva Únie, ktorého cieľom je znížiť pravdepodobnosť závažných havárií reaktorov a závažnosť takýchto havárií pre ľudské zdravie a životné prostredie.

316 V tejto súvislosti technické kritériá preskúmania výslovne odkazujú na všetky pravidlá Únie v oblasti jadrovej bezpečnosti, ako aj na najnovšie medzinárodné usmernenia Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE) a Združenia regulačných orgánov západnej Európy (WENRA).

317 Rakúska republika okrem toho neuvádza konkrétnejšie tvrdenia, ktoré by preukazovali, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou poškodzujú dobrý ekologický stav vodných útvarov alebo morských vôd, vedú k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok do vody, ovzdušia alebo pôdy alebo poškodzujú dobrý stav a odolnosť ekosystémov alebo stav ochrany biotopov alebo druhov v zmysle článku 17 ods. 1 písm. c), e) a f) nariadenia o taxonómii.

318 Tvrdenia Rakúskej republiky teda neumožňujú preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že v rámci pravidiel Únie v oblasti jadrovej bezpečnosti uvedených v napadnutom nariadení bolo kritérium „výrazne nenarušiť“ dodržané, a najmä že nebolo preukázané, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou poškodzujú dobrý ekologický stav vodných útvarov alebo morských vôd, vedú k výraznému nárastu emisií znečisťujúcich látok do vody, ovzdušia alebo pôdy, alebo poškodzujú dobrý stav a odolnosť ekosystémov alebo stav ochrany biotopov alebo druhov v zmysle článku 17 ods. 1 písm. c), e) a f) nariadenia o taxonómii.

319 V treťom rade, pokiaľ ide o údajné „nedostatky v posúdení a odôvodnení“, ako aj kritiku voči správe centra JRC, Rakúska republika sa domnieva, že táto správa mala posúdiť narušenie plnenia environmentálnych cieľoch spôsobené závažnými haváriami reaktorov a ich následky na zdravie, najmä s prihliadnutím na aktuálne kritické štúdie pravdepodobnosti havárie, keďže ide v kontexte článku 17 nariadenia o taxonómii o rozhodujúce aspekty. Rakúska republika z toho vyvodzuje, že napadnuté nariadenie je nedostatočne odôvodnené.

320 Konkrétne Rakúska republika, ktorá sa opiera o správu výboru SCHEER, vytýka centru JRC, že dostatočne nezohľadnilo účinky rádioaktívneho žiarenia na životné prostredie v prípade úniku vysokých dávok takéhoto žiarenia v dôsledku havárie reaktora.

321 V tejto súvislosti treba konštatovať, ako zdôrazňuje Rakúska republika v bode 100 žaloby, že centrum JRC vo svojej správe výslovne uznalo, že závažná havária reaktora by mala vážne následky pre človeka a životné prostredie.

322 Správu centra JRC teda nemožno považovať za nesprávnu alebo neúplnú, pokiaľ ide o následky závažnej havárie reaktora na životné prostredie.

323 Navyše skutočnosť, že centrum JRC neurčilo rovnakú mieru pravdepodobnosti havárie reaktora, ako bola stanovená v štúdiách citovaných Rakúskou republikou, nestačí na to, aby sa preukázalo, že táto správa je neúplná alebo nesprávna.

324 Z toho vyplýva, že správu, z ktorej Komisia vychádzala, nemožno v tomto ohľade považovať za neúplnú alebo nesprávnu.

325 Okrem toho, ako vyplýva z odôvodnenia 7 napadnutého nariadenia, v ktorom sa odkazuje na správu centra JRC, ktorá je tak súčasťou odôvodnenia napadnutého nariadenia v súlade s judikatúrou citovanou v bode 216 vyššie, Komisia z právneho hľadiska dostatočne odôvodnila svoje posúdenie, podľa ktorého jadrová energia výrazne nenarúša plnenie cieľov sledovaných článkom 17 ods. 1 nariadenia o taxonómii, pokiaľ ide o riziká závažných havárií reaktoru. V tejto súvislosti treba z dôvodu uvedeného v bode 313 vyššie zamietnuť tvrdenie Rakúskej republiky, že napadnuté nariadenie je poznačené „nedostatkami v posúdení a odôvodnení“, keďže centrum JRC vo svojej správe posúdilo následky závažných havárií reaktoru tak, že sa vo svojom posúdení zameralo na ľudské úmrtia a vylúčilo iné priame a nepriame následky, ktoré je ťažšie posúdiť, najmä následky na životné prostredie.

326 Po štvrté, pokiaľ ide o technické kritériá preskúmania, treba konštatovať, že Rakúska republika nepreukazuje, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že na základe noriem Únie v oblasti ochrany zdravia a životného prostredia, ktorých cieľom je vysoká úroveň ochrany, je možné splniť podmienky stanovené v článku 17 ods. 1 písm. c), e) a f) nariadenia o taxonómii, a vylúčiť tak výrazné narušenie plnenia environmentálnych cieľov v zmysle tohto článku 17.

327 Rakúska republika okrem toho ako príklad uvádza technické kritériá preskúmania uplatniteľné na predkomerčné fázy vyspelých technológií, ktoré okrem iného stanovujú, že projekt musí byť oznámený Komisii, ktorá musí k nemu zaujať stanovisko, aby boli technické kritériá preskúmania následne „uspokojivo upraven[é]“. Domnieva sa, že táto požiadavka je príliš vágna.

328 Ako však tvrdí Komisia, toto technické kritérium preskúmania nemožno posudzovať nezávisle od všetkých ostatných kritérií preskúmania. Naopak, jeho cieľom je práve umožniť Komisii posúdiť dodržanie všetkých technických kritérií preskúmania, takže ho nemožno považovať za príliš vágny.

329 Rakúska republika ďalej uvádza, že pre nové zariadenia je kritérium hodnotenia, ktoré je osobitne relevantné pre riziká havárie, definované v bode 2 všeobecných kritérií oddiele 4.27 uvedenom v prílohe I k napadnutému nariadeniu takto: „[na účely projektu sa] využíva najlepšia dostupná technológia a od roku 2025 palivo odolné voči haváriám[; t]echnológiu certifikuje a schvaľuje národný regulačný orgán pre bezpečnosť.“ Domnieva sa, že toto znenie neumožňuje vylúčiť vznik výrazného narušenia plnenia environmentálnych cieľov.

330 Po prvé Rakúska republika tvrdí, že pojem „najlepšia dostupná technológia“ nie je definovaný, takže je príliš vágny.

331 V tejto súvislosti treba konštatovať, ako zdôrazňuje Komisia, že kritérium najlepšej dostupnej technológie má tú výhodu, že v súlade s prístupom technologickej otvorenosti umožňuje začleniť nové vedecké a technologické poznatky. V súlade s bodom 5 oddielu 4.27 uvedeným v prílohe I k napadnutému nariadeniu tak Komisia preskúma od roku 2025 a aspoň každých 10 rokov technické parametre zodpovedajúce najlepšej dostupnej technológii.

332 Treba tiež uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, je pojem „najlepšia dostupná technológia“ definovaný v úvodnej vete oddielu 4.27 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu ako technológie, ktoré v plnej miere spĺňajú požiadavky smernice 2009/71 a plne rešpektujú najnovšie technické parametre noriem MAAE a bezpečnostné ciele a referenčné úrovne WENRA.

333 Po druhé, pokiaľ ide o ďalšiu podmienku týkajúcu sa povinného využívania paliva odolného voči haváriám (ďalej len „ATF“) od roku 2025, Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie je vnútorne rozporuplné, keďže ATF sa vyžaduje len pre nové zariadenia a staré zariadenia od roku 2025, ale nie pre predkomerčné zariadenia (oddiel 4.26 uvedený v prílohách I a II k napadnutému nariadeniu). Pokiaľ teda Komisia pripúšťa, že ATF sa vyžaduje pre nové zariadenia, aby sa predišlo závažným škodám spôsobeným jadrovými haváriami, mala by vyžadovať ATF aj pre staré zariadenia pred rokom 2025 a pre predkomerčné zariadenia.

334 Treba však spresniť, že skutočnosť, že toto kritérium nie je stanovené pre hospodársku činnosť podľa oddielu 4.26 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu, nie je rozporuplná. V rozsahu, v akom sa tento oddiel týka nekomerčných („predkomerčných“) činností výskumu a vývoja inovatívnych zariadení na výrobu elektriny, ktorých účelom je preskúmať doposiaľ neznáme technológie, sa totiž Komisia nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa rozhodla nestanoviť požiadavky týkajúce sa používania paliva.

335 Po tretie Rakúska republika zdôrazňuje, že pojem ATF je príliš vágny, keďže ATF sa nachádzajú vo fáze vývoja a na medzinárodnej úrovni alebo na úrovni Únie neexistujú žiadne uznávané kritériá ani normy na ich definovanie. Vzhľadom na to, že neexistuje definícia ATF, nie je možné technicky posúdiť ich význam pre bezpečnosť, a to o to viac, že neexistujú ani žiadne informácie o prípadných minimálnych kritériách ATF ani všeobecný konsenzus o definícii ATF na vnútroštátnej úrovni, takže nie je možné predvídať, či budú do roku 2025 k dispozícii a či budú certifikované a schválené národnými regulačnými orgánmi. Kritériá hodnotenia sú okrem toho ponechané na posúdenie členských štátov a používanie takýchto palív môže riziko úniku rádioaktivity v prípade havárie len znížiť a nie ho odstrániť, a to napriek zavádzajúcej formulácii palív „odolných voči haváriám“.

336 Treba však zamietnuť tvrdenie, podľa ktorého je kritérium ATF vágne, keďže, ako tvrdí Komisia, pojem ATF odkazuje na kategóriu paliva, ktorá je známa v odborných kruhoch.

337 Po štvrté Rakúska republika tvrdí, že je nezlučiteľné s článkom 17 nariadenia o taxonómii s konečnou platnosťou určiť bezpečnostné riziká a požadovať ich odstránenie do budúcnosti (použitím ATF), pričom už v súčasnosti pripúšťa ich kvalifikáciu ako environmentálne udržateľných v zmysle tohto nariadenia.

338 V tejto súvislosti Všeobecný súd už rozhodol, že v rámci širokej miery voľnej úvahy môže Komisia v delegovanom akte stanoviť prechodné obdobia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. decembra 2023, Landesbank Baden-Württemberg/SRB, T-389/21, EU:T:2023:827, body 231 až 233). Keďže teda Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o stanovenie technických kritérií preskúmania, mohla stanoviť, že táto požiadavka sa bude uplatňovať až v roku 2025, aby sa vnútroštátnym orgánom a hospodárskym subjektom poskytol čas potrebný na prispôsobenie sa tomuto kritériu, a to tým skôr, že žiadny ATF ešte nebol povolený. V tejto súvislosti sa teda nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

339 Po piate Rakúska republika tvrdí, že nariadenie o taxonómii a úloha, ktorá bola zverená Komisii, a to definovať technické kritériá preskúmania, jej neumožňujú poveriť vnútroštátne orgány schvaľovaním a certifikáciou ATF bez toho, aby boli definované jednotné normy na úrovni Únie, pretože splnomocňujúce ustanovenia uvedené v článku 10 ods. 2, článku 11 ods. 3 a článku 23 nariadenia o taxonómii na účely prijímania delegovaných nariadení neumožňujú preniesť vymedzenie kritérií pre certifikáciu na vnútroštátne orgány dohľadu.

340 Táto výhrada, ktorá je založená na odkaze na právomoc vnútroštátnych orgánov v oblasti certifikácie a schvaľovania musí byť zamietnutá, keďže napadnuté nariadenie iba uplatňuje platné pravidlá týkajúce sa právomoci na povoľovanie palív.

341 Napokon, pokiaľ ide o staré zariadenia, Rakúska republika pripomína, že technické kritérium preskúmania pre riziká havárii je definované takto: „v rámci modernizovaného projektu sa realizuje každé reálne uskutočniteľné zlepšenie bezpečnosti a od roku 2025 sa využíva [ATF; t]echnológiu certifikuje a schvaľuje národný regulačný orgán pre bezpečnosť“.

342 Rakúska republika kritizuje na jednej strane skutočnosť, že bezpečnostné požiadavky sú pre staré zariadenia nižšie ako pre nové zariadenia, keďže pre staré zariadenia sa stanovuje len to, že „v rámci modernizovaného projektu sa realizuje každé reálne uskutočniteľné zlepšenie bezpečnosti“, a na druhej strane skutočnosť, že technické kritériá preskúmania sa nezaoberajú podmienkami pre umiestnenie existujúceho zariadenia, ktoré sú dôležité z hľadiska zmeny klímy. Rakúska republika z toho vyvodzuje, že v prípade starých zariadení sú technické kritériá posúdenia nedostatočné a neumožňujú zabrániť výraznému narušeniu.

343 V tejto súvislosti a z dôvodov podobných tým, ktoré sú uvedené v bodoch 263 až 265 vyššie, treba pripomenúť, že technické kritériá preskúmania majú určiť minimálne požiadavky potrebné na to, aby sa zabránilo výraznému narušeniu plnenia iných cieľov, a to aj tým, že budú vychádzať z minimálnych požiadaviek stanovených podľa práva Únie. Keďže sa však kritérium „každé reálne uskutočniteľné zlepšenie bezpečnosti“ v súvislosti s výrobou elektriny z jadrovej energie v existujúcich zariadeniach vyžaduje už v článku 6 písm. c) a článku 8a ods. 2 písm. b) smernice 2009/71, zmenenej smernicou Rady 2014/87/Euratom z 8. júla 2014 (Ú. v. EÚ L 219, 2014, s. 42), nemožno sa domnievať, že použitie toho istého kritéria v bode 2 oddielu 4.28 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu je v rozpore s článkom 17 ods. 1 písm. c), e) a f) nariadenia o taxonómii.

344 Z toho nemožno vyvodiť ani to, že v prípade starých zariadení technické kritériá preskúmania neumožňujú zabrániť výraznému narušeniu, keďže toto kritérium ukladá rovnakú požiadavku ako smernica 2009/71.

345 V dôsledku toho tvrdenia predložené Rakúskou republikou neumožňujú preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď konštatovala, že technické kritériá preskúmania uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu umožňujú vylúčiť s odkazom na existujúce bezpečnostné ustanovenia a normy vznik výrazného narušenia plnenia environmentálnych cieľov spôsobeného rizikom spojeným so závažnou haváriou reaktora.

346 Vzhľadom na vyššie uvedené tretia časť tretieho žalobného dôvodu a druhá časť štvrtého žalobného dôvodu nie sú dôvodné.

– O štvrtej časti tretieho žalobného dôvodu a tretej časti štvrtého žalobného dôvodu založených na nezohľadnení rizík spojených s vysokoaktívnym rádioaktívnym odpadom

347 V rámci štvrtej časti tretieho žalobného dôvodu Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom tvrdí, že začlenenie hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou do taxonómie spočíva na nezohľadnení rizík vyplývajúcich z vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu, ktorý výrazne narušuje plnenie environmentálnych cieľov uvedených v článku 17 ods. 1 písm. c) až f) nariadenia o taxonómii. Rakúska republika tiež tvrdí, že napadnuté nariadenie je v tomto ohľade poznačené „nedostatočným posúdením“ a odôvodnením.

348 V rámci tretej časti štvrtého žalobného dôvodu Rakúska republika tvrdí, že technické kritériá preskúmania uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu nepostačujú na zabránenie toho, že konečné ukladanie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu výrazne narušuje plnenie environmentálnych cieľov uvedených v článku 17 ods. 1 písm. c) až f) nariadenia o taxonómii.

349 Komisia podporovaná Českou republikou, Francúzskou republikou, Maďarskom, Poľskou republikou, Rumunskom, Slovenskou republikou a Fínskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

350 Je dôležité pripomenúť, že podľa článku 17 ods. 1 písm. d) nariadenia o taxonómii berúc do úvahy životný cyklus výrobkov a služieb poskytovaných hospodárskou činnosťou vrátane dôkazov z existujúcich posúdení životného cyklu, sa hospodárska činnosť považuje za výrazne narúšajúcu obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácie, ak:

„i) daná činnosť vedie k výraznej neefektívnosti využívania materiálov alebo priameho alebo nepriameho využívania prírodných zdrojov, ako sú napríklad neobnoviteľné zdroje energie, suroviny, voda a pôda, v jednej alebo viacerých fázach životného cyklu výrobkov, okrem iného z hľadiska trvácnosti, opraviteľnosti, modernizovateľnosti, opätovnej použiteľnosti alebo recyklovateľnosti výrobkov,

ii) daná činnosť vedie k výraznému zvýšeniu vzniku, spaľovania alebo zneškodňovania odpadu, s výnimkou spaľovania nerecyklovateľného nebezpečného odpadu, alebo

iii) dlhodobé zneškodňovanie odpadu môže spôsobiť výrazné a dlhodobé poškodenie životného prostredia“.

351 V tejto súvislosti treba spresniť, že zlučiteľnosť hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou s kritériom „výrazne nenarušiť“ sa musí preskúmať z hľadiska technických kritérií preskúmania stanovených na riešenie rizika spojeného s rádioaktívnym odpadom.

352 Treba tiež uviesť, že po tom, čo centrum JRC najmä opísalo a posúdilo pokročilé projekty rozvoja hlbinných geologických úložísk (ďalej len „HGÚ“) vo Švédsku, Fínsku a Francúzsku, vo svojej správe dospelo k tomuto záveru:

„Vo vedeckej komunite existuje široká zhoda v tom, že HGÚ je najbezpečnejším dlhodobým riešením pre vyhorené jadrové palivo a vysoko rádioaktívny odpad. HGÚ sú založené na kombinácii viacerých bariér, ktoré zahŕňajú umelé aj prírodné bariéry. Bezpečná prevádzka geologických úložísk je zabezpečená technickými systémami a aktívnymi prevádzkovými kontrolami. Úložiská sú navrhnuté tak, aby po uzavretí zostali pasívne bezpečné. HGÚ sú navrhnuté tak, aby potenciálne rádioaktívne úniky, ku ktorým dôjde v ďalekej budúcnosti, boli oveľa nižšie ako maximálne povolené limity stanovené príslušnými právnymi predpismi, pričom tieto úniky samy osebe dosahujú hodnôt, ktoré sú rádovo nižšie ako úroveň ožiarenia z prírodných zdrojov, čo zaručuje, že ukladanie nespôsobuje ľuďom žiadne závažné škody. V súčasnosti nie sú v prevádzke žiadne HGÚ, ale po štyroch desaťročiach výskumu a technologického vývoja sa v priebehu tohto desaťročia plánuje výstavba a prevádzka niekoľkých úložísk.“

353 V prvom rade Rakúska republika po tom, čo uviedla, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou uvedené v napadnutom nariadení vytvárajú značné množstvo vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu, ktorého zníženie na prijateľnú úroveň rádiotoxicity môže trvať státisíce rokov, v podstate tvrdí, že nemožno vylúčiť, že zvýšené využívanie dočasných skladovacích

kapacít by mohlo výrazne poškodiť životné prostredie, keďže ich používanie po uplynutí pôvodne stanovenej doby vyvoláva bezpečnostné problémy, ktoré ešte neboli vyriešené, ako to skonštatovalo centrum JRC vo svojej správe. Tiež v podstate tvrdí, že aj v prípade dostatočnej dostupnosti HGÚ, ukladanie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu by mohlo aj tak výrazne poškodzovať životné prostredie.

354 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom (Ú. v. EÚ L 199, 2011, s. 48), stanovuje podľa svojho článku 1 ods. 1 rámec na úrovni práva Únie pre zabezpečenie zodpovedného a bezpečného nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom, aby sa zabránilo neprimeranému zaťaženiu budúcich generácií. Okrem toho podľa svojho článku 1 ods. 2 táto smernica zabezpečuje, že členské štáty s cieľom chrániť pracovníkov a širokú verejnosť pred nebezpečenstvami vyplývajúcimi z ionizujúceho žiarenia ustanovia vhodné vnútroštátne opatrenia na zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom.

355 Treba tiež uviesť, že technické kritériá preskúmania uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu, ktoré sa uplatňujú na hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou, odkazujú na smernicu 2011/70.

356 Konkrétne treba pripomenúť, ako zdôrazňuje Komisia, že pre opatrenia na zmiernenie zmeny klímy stanovené v prílohe I k napadnutému nariadeniu toto nariadenie v bode 1 písm. e) a f) stanovuje technické kritériá preskúmania týkajúce sa významného prínosu podľa prílohy I oddielov 4.26, 4.27 a 4.28 uvedených v napadnutom nariadení, že členský štát má jednak k dispozícii funkčné konečné úložiská na všetok rádioaktívny odpad s veľmi nízkou, nízkou a strednou úrovňou rádioaktivity, t. j. viac ako 99 % rádioaktívneho odpadu, a jednak zdokumentovaný plán s podrobnými krokmi na uvedenie úložiska vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu do prevádzky do roku 2050.

357 Za týchto podmienok tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého nie je vylúčené, že zvýšené využívanie dočasných skladovacích kapacít by mohlo výrazne poškodzovať životné prostredie, nemôže preukázať zjavne nesprávne posúdenie Komisie, keďže napadnuté nariadenie stanovuje opatrenia osobitne zamerané na riešenie problémov spojených s rizikami pre životné prostredie, na ktoré poukazuje Rakúska republika.

358 Rakúska republika okrem toho kritizuje správu centra JRC za to, že sa podrobnejšie nezaoberala rozdielnymi názormi na dostatočnosť technológie HGÚ, hoci empirické údaje vyvolávajú pochybnosti o ich ekologickej udržateľnosti. Tvrdí tiež, že napadnuté nariadenie je poznačené zjavne nesprávnym posúdením v rozsahu, v akom sa zakladá na správe centra JRC, hoci z nej nevyplýva, že z vedeckého hľadiska niet pochýb o tom, že konečné ukladanie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu výrazne nenaruší plnenie environmentálnych cieľov uvedených v článku 17 ods. 1 písm. c) až f) nariadenia o taxonómii. Rakúska republika sa tiež domnieva, že technické kritériá preskúmania nemôžu napraviť výrazné poškodenie spojené s jadrovým odpadom, keďže nemôžu poskytnúť žiadnu záruku bezpečnosti.

359 Od Komisie však nemožno vyžadovať, aby vychádzala z vedeckých poznatkov, ktoré nevyvolávajú žiadne pochybnosti, pretože by to znamenalo, že by sa Komisii uložila povinnosť stanoviť nulovú úroveň rizika, čo je v rozpore s judikatúrou (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 11. septembra 2002, Pfizer Animal Health/Rada, T-13/99, EU:T:2002:209, body 144 až 147).

360 Tieto tvrdenia Rakúskej republiky preto nemôžu preukázať, že posúdenie Komisie týkajúce sa neexistencie výrazného poškodenia životného prostredia z dôvodu nakladania s odpadmi spojenými s jadrovou energiou je poznačené zjavným pochybením.

361 Subsidiárne Rakúska republika vytýka Komisii, že podrobnejšie neposúdila riziká vyplývajúce z nedostatočných kapacít HGÚ a že neskúmala odborné posudky, z ktorých vyplýva, že v súčasnosti dostupná technológia nepostačuje na to, aby bolo možné vylúčiť poškodenie životného prostredia. Toto tvrdenie možno vykladať tak, že sa Komisii vytýka, že sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia a porušila zásadu riadnej správy vecí verejných tým, že si nesplnila svoju povinnosť náležitej starostlivosti.

362 Zo správy centra JRC však vyplýva, že existuje široký vedecký konsenzus o tom, že HGÚ sú z dlhodobého hľadiska najbezpečnejším riešením pre nakladanie s palivom a vysokoaktívnym rádioaktívnym a odpadom. Okrem toho skupina expertov podľa článku 31 Zmluvy o Euratome zdieľa v tejto súvislosti názor s centrom JRC. Za týchto podmienok sa Komisia nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, ani neporušila svoju povinnosť náležitej starostlivosti, keď neskúmala iné odborné posudky.

363 Okrem toho, ako vyplýva z odôvodnenia 7 napadnutého nariadenia, Komisia vychádzala zo správy centra JRC, ktorá vo svojom oddiele 5.2.5 konštatuje, že HGÚ predstavujú najbezpečnejšie riešenie. Ako vyplýva z oddielu 5.3 uvedenej správy, toto konštatovanie je založené na veľkom množstve bibliografických odkazov. Rakúska republika tak nemôže Komisii vytýkať, že si nesplnila svoju povinnosť dôkladne a nestranne preskúmať všetky relevantné skutočnosti, ktorá vyplýva zo zásady riadnej správy vecí verejných.

364 Napokon Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie je nedostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré sa Komisia domnieva, že napriek týmto rizikám a týmto odborným posudkom je zaručené, že vysokoaktívny rádioaktívny odpad z dlhodobého hľadiska výrazne nepoškodí životné prostredie.

365 Ako však vyplýva jednak z odôvodnenia 7 napadnutého nariadenia, v ktorom sa odkazuje na správu centra JRC, ktorá je tak súčasťou odôvodnenia uvedeného nariadenia v súlade s judikatúrou citovanou v bode 216 vyššie, a jednak z odôvodnenia 14 tohto nariadenia, posúdenie, podľa ktorého jadrová energia výrazne nenarúša plnenie cieľov sledovaných článkom 17 ods. 1 nariadenia o taxonómii vzhľadom na existujúce a budúce riešenia pre nakladanie s rádioaktívnym odpadom, je z právneho hľadiska dostatočne odôvodnené.

366 V druhom rade, pokiaľ ide o technické kritériá preskúmania, treba pripomenúť, že podľa úvodných odsekov oddielov 4.26 až 4.29 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu je hospodárska činnosť činnosťou uvedenou v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, ak spĺňa technické kritériá preskúmania definované v uvedených oddieloch.

367 Medzi všeobecnými kritériami týkajúcimi sa významného prínosu k zmierneniu zmeny klímy a kritériom „výrazne nenarušiť“ je kritérium uvedené v bode 1 písm. f) oddielov 4.26 až 4.28 obsiahnutých v prílohe I k napadnutému nariadeniu formulované takto:

„Projekt súvisiaci s hospodárskou činnosťou (‚projekt‘) sa nachádza v členskom štáte, ktorý spĺňa všetky tieto podmienky:

…

f) členský štát má zdokumentovaný plán s podrobnými krokmi na uvedenie úložiska vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu do prevádzky do roku 2050, v ktorom sú opísané všetky tieto prvky:
   i) koncepcie alebo plány a technické riešenia pre nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom od vzniku po uloženie;
   ii) koncepcie alebo plány na obdobie životnosti úložiska, ktoré nasleduje po jeho uzatvorení, vrátane obdobia, počas ktorého sa ponechá primeraná kontrola, a prostriedky, ktoré sa majú použiť na zachovanie znalostí o zariadení v dlhodobejšom horizonte;
   iii) zodpovednosť za vykonávanie plánu a kľúčové ukazovatele výkonnosti na monitorovanie jeho pokroku;
   iv) posudzovanie nákladov a systémy financovania.

Členské štáty môžu na účely písmena f) použiť plány vypracované ako súčasť vnútroštátneho programu vyžadovaného článkami 11 a 12 smernice [2011/70].“

368 Po prvé Rakúska republika tvrdí, že technické kritériá preskúmania stanovené v bode 1 písm. f) oddielov 4.26 až 4.29 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu len odkazujú na všeobecný právny rámec, ktorý sa v každom prípade uplatňuje na základe smernice 2011/70 a ktorý doteraz neumožnil vyriešiť problémy spojené s vysokoaktívnym rádioaktívnym odpadom. Okrem toho podľa Rakúskej republiky tým, že Komisia podmieňuje klasifikáciu jadrovej energie ako environmentálne udržateľnej len „plánom“ na uvedenie konečného úložiska do prevádzky „do roku 2050“, nemení nič na skutočnosti, že nie je zaručená dostatočne predvídateľná dostupnosť HGÚ. Okrem toho technické kritériá preskúmania sú formulované príliš pružne a nepresne na to, aby sa v dohľadnej budúcnosti zabezpečilo uvedenie konečného úložiska a aby sa odstránili bezpečnostné riziká a vyvolaná neistota.

369 Treba uviesť, že technické kritériá preskúmania stanovené v bode 1 písm. f) oddielov 4.26 až 4.29 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu vyžadujú opatrenia, ktoré umožnia zavedenie riešení pre ukladanie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu do roku 2050.

370 Ako tvrdí Komisia, plán končeného skladovania sa vyžaduje odo dňa nadobudnutia účinnosti napadnutého nariadenia.

371 Okrem toho, ako vyplýva z odôvodnenia 14 napadnutého nariadenia, technické kritériá preskúmania, pokiaľ ide o vysokoaktívny rádioaktívny odpad, majú podobne ako smernica 2011/70 umožniť zavedenie realistických riešení pre spracovanie tohto druhu odpadu.

372 V tejto súvislosti, ako vyplýva z odôvodnenia 23 smernice 2011/70, členské štáty sú i naďalej zodpovedné za svoje príslušné politiky v oblasti nakladania s vyhoretým palivom a nízko, stredne a vysokorádioaktívnym odpadom a zároveň by mali do svojich vnútroštátnych politík zahrnúť plánovanie a realizáciu možností ukladania. V uvedenom odôvodnení sa spresňuje, že keďže realizácia a vybudovanie úložísk bude trvať desiatky rokov, v mnohých programoch sa uznáva, že je nutné, aby programy zostali pružné a prispôsobiteľné, aby sa do nich mohli začleniť najmä nové poznatky o podmienkach na danom mieste alebo možný vývoj systému ukladania.

373 V tejto súvislosti tvrdenia Rakúskej republiky nemôžu preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že zavádzanie riešení pre ukladanie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu do roku 2050 umožní vylúčiť výrazné narušenie plnenia environmentálnych cieľov.

374 Až do roku 2050 totiž Komisia neponecháva členským štátom voľnosť v plánovaní prechodu na HGÚ, ale len od nich vyžaduje, aby vypracovali plány, ktoré by mohli byť rovnaké ako programy uvedené v smernici 2011/70. Ako však stanovuje článok 12 smernice 2011/70, tieto programy majú presný obsah a v súlade s článkom 13 uvedenej smernice sa oznamujú Komisii. V tejto súvislosti existencia prechodného obdobia až do doby uvedenia úložísk do prevádzky nepredstavuje riziko pre životné prostredie.

375 Platí to o to viac, že tento prístup zodpovedá prístupu, ktorý už normotvorca Únie zaujal v smernici 2011/70, takže Komisii nemožno vytýkať, že sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že zvolila podobný prístup ako normotvorca.

376 Po druhé Rakúska republika tvrdí, že kritérium týkajúce sa „zdokumentovaného plánu s podrobnými krokmi na uvedenie úložiska vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu do prevádzky do roku 2050“ stanovené v bode 1 písm. f) oddielu 4.28 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu, sa uplatňuje len na „projekty povolené po roku 2025“, takže takýto plán sa nevyžaduje pre staré zariadenia. Rakúska republika tvrdí, že táto výnimka nie je odôvodnená. Ak sa totiž Komisia domnieva, že plán nakladania s odpadom je v prípade jadrových zariadení potrebný na vylúčenie akéhokoľvek výrazného narušenia v zmysle článku 17 nariadenia o taxonómii, malo by to *a fortiori* platiť pre existujúce zariadenia bez ohľadu na dátum povolenia dotknutých projektov.

377 Komisia poukazuje na to, že dátum nadobudnutia účinnosti v roku 2025 bol stanovený tak, aby s ohľadom na splnenie cieľa nariadenia o taxonómii, ktorým je zabrániť nečinnosti alebo oneskoreným opatreniam, členské štáty mali dostatok času na prijatie zdokumentovaného podrobného plánu, aby sa zabránilo tomu, že v medziobdobí nebude možné žiadny modernizačný projekt považovať za zlučiteľný s taxonómiou.

378 Treba pripomenúť, že na zariadenia pred rokom 2025 sa naďalej vzťahujú ostatné povinnosti vyplývajúce z bodu 1 písm. a) až e) oddielu 4.28 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu. Komisia tak tým, že vylúčila kritérium, ktoré by malo za následok vylúčenie uvedených zariadení z pôsobnosti nariadenia o taxonómii, a teda obmedzenie motivácie realizovať projekty modernizácie súčasných zariadení, konala v súlade s cieľom uvedeného nariadenia, ktorým je zabrániť nečinnosti alebo oneskoreným opatreniam. Nemožno sa teda domnievať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

379 Komisia sa teda nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď rozhodla, že kritérium „zdokumentovan[ého] plán[u] s podrobnými krokmi na uvedenie úložiska do prevádzky do roku 2050“, stanovené v bode 1 písm. f) oddielu 4.28 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu, sa uplatňuje na staré zariadenia len čiastočne, teda na „projekty povolené po roku 2025“.

380 Po tretie podľa Rakúskej republiky nemožno ani za predpokladu, že by boli včas k dispozícii dostatočné kapacity HGÚ, vylúčiť, že konečné uloženie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu môže spôsobiť výrazné a dlhodobé poškodenie životného prostredia v zmysle článku 17 ods. 1 písm. d) bodu iii) nariadenia o taxonómii. Okrem toho technické kritériá preskúmania neobsahujú žiadne ustanovenie, ktoré by túto situáciu mohlo napraviť.

381 Ako však vyplýva z odôvodnenia 14 napadnutého nariadenia, HGÚ predstavujú v súčasnosti najbezpečnejšiu a najudržateľnejšiu možnosť. Rakúskej republike sa však nepodarilo toto konštatovanie spochybniť.

382 Technické kritériá preskúmania uvedené v prílohe I napadnutého nariadenia okrem toho odkazujú na smernicu 2011/70. Ako však vyplýva z bodov 263 až 265 vyššie, normotvorca Únie sa domnieval, že technické kritériá preskúmania môžu dosiahnuť cieľ environmentálnej udržateľnosti a byť zlučiteľné so zásadou predbežnej opatrnosti tým, že odkazujú na dodržiavanie minimálnych požiadaviek stanovených v príslušných právnych predpisoch.

383 Za týchto podmienok tvrdenia Rakúskej republiky nemôžu preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že konečné uloženie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu v HGÚ môže zabrániť vzniku výrazného narušenia plnenia environmentálnych cieľov.

384 Vzhľadom na vyššie uvedené štvrtá časť tretieho žalobného dôvodu a tretia časť štvrtého žalobného dôvodu nie sú dôvodné.

– O štvrtej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej na nezohľadnení rizík spojených s bežnou prevádzkou jadrových elektrární

385 Rakúska republika tvrdí, že jadrové elektrárne aj počas bežnej prevádzky vyžarujú žiarenie, ktoré aj v nízkych dávkach zvyšuje riziko rakoviny a ktorého účinky nie sú v každom prípade dostatočne zdokumentované a neboli preskúmané v správach, ktoré Komisia zohľadnila. Podľa Rakúskej republiky to vedie k porušeniu článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii a zásady predbežnej opatrnosti.

386 Komisia túto argumentáciu spochybňuje.

387 V tejto súvislosti stačí konštatovať, že správa centra JRC obsahuje v oddieloch 3.4 a 4.3 dôkladné posúdenie účinkov rádioaktivity.

388 Zo správy centra JRC predovšetkým vyplýva, že priemerná ročná expozícia verejnosti v súvislosti s účinkami pripisovanými výrobe elektriny z jadrovej energie je približne 0,2 mikrosievertu (μSv), čo je štyrikrát menej ako priemerná ročná dávka s ožiarenia z prírodných zdrojov.

389 Rakúska republika však nepreukazuje, že zistenia Komisie založené na tejto správe sú nevierohodné, keďže sa v nich obmedzuje na citovanie jednej štúdie s cieľom tvrdiť, že účinky nízkych dávok žiarenia nie sú dostatočne zdokumentované.

390 Okrem toho, ako zdôrazňuje Komisia, *acquis* Euratomu stanovuje prísne požiadavky na ochranu pred žiarením. Článok 2 písm. b) Zmluvy o Euratome totiž stanovuje zavedenie jednotných bezpečnostných noriem na ochranu zdravia verejnosti a zdravia pracovníkov a článok 30 tejto zmluvy definuje „základné normy“ ochrany zdravia verejnosti a zdravia pracovníkov voči nebezpečenstvu ionizačného žiarenia. Smernica Rady 2013/59/Euratom z 5. decembra 2013, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia a ktorou sa zrušujú smernice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom (Ú. v. EÚ L 13, 2014, s. 1), v tejto súvislosti stanovuje jednotné základné bezpečnostné normy ochrany zdravia jednotlivcov vystavovaných pracovnému, lekárskemu a verejnému ožiareniu pred nebezpečenstvami vyplývajúcimi z ionizujúceho žiarenia.

391 Technické kritériá preskúmania stanovené napadnutým nariadením, ktoré sa týkajú činností v jadrovej oblasti, pritom na túto smernicu výslovne odkazujú.

392 Tvrdenia Rakúskej republiky teda nepreukazujú, že Komisia nezaložila svoje posúdenie rizík nízkych dávok žiarenia pri bežnej prevádzke jadrových elektrární na presvedčivých vedeckých poznatkoch.

393 Z týchto dôvodov štvrtá časť štvrtého žalobného dôvodu nie je dôvodná.

– O piatej časti tretieho žalobného dôvodu a piatej časti štvrtého žalobného dôvodu založených na porušení cieľa adaptácie na zmenu klímy

394 V rámci piatej časti tretieho žalobného dôvodu Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie porušuje kritérium „výrazne nenarušiť“, pokiaľ ide o cieľ adaptácie na zmenu klímy uvedený v článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii, keďže v podstate frekvencia a dĺžka období sucha sa v priebehu posledných 20 rokov v dôsledku zmeny klímy výrazne zvýšili a uznáva sa, že dôsledky zmeny klímy majú a budú mať čoraz väčší negatívny vplyv na jadrovú energetiku.

395 V rámci piatej časti štvrtého žalobného dôvodu Rakúska republika v podstate tvrdí, že napadnuté nariadenie je v rozpore s článkom 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii, keďže technické kritériá preskúmania sú nedostatočné a neumožňujú s istotou vylúčiť osobitné riziká spojené s potrebou chladiacej vody a jednak nie sú založené na presvedčivých vedeckých dôkazoch.

396 Rakúska republika predovšetkým zdôrazňuje, že vysoká spotreba vody v jadrových elektrárňach vedie k výpadkom počas horúčav alebo sucha, čo preukazuje, že táto činnosť tiež zhoršuje súčasné a očakávané negatívne vplyvy klímy na seba samú, keďže za takýchto podmienok už nie je zaručená nepretržitá prevádzka.

397 Komisia podporovaná Francúzskou republikou, Poľskou republikou a Portugalskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

398 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii sa činnosť považuje za výrazne narúšajúcu adaptáciu na zmenu klímy, ak daná činnosť vedie k zvýšenému nepriaznivému dôsledku súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na činnosť samú alebo na ľudí, prírodu alebo majetok.

399 S cieľom zabrániť takémuto poškodeniu napadnuté nariadenie v prílohách I a II pod názvom „Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov“ stanovuje technické kritériá preskúmania týkajúce sa zásady „výrazne nenarušiť“ vodné a morské zdroje, podľa ktorých:

„V súlade s plánom riadenia využívania a ochrany vôd, ktorý bol vypracovaný na základe konzultácií s dotknutými zainteresovanými stranami, sa zisťujú a riešia riziká zhoršovania životného prostredia v súvislosti so zachovaním kvality vody a zabránením jej nedostatku.

S cieľom obmedziť tepelné anomálie spojené s vypúšťaním odpadového tepla prevádzkovatelia vnútrozemských jadrových elektrární využívajúcich prietokové chladenie za vlhka odoberaním vody z rieky alebo jazera kontrolujú:

a) maximálnu teplotu prijímajúceho sladkovodného útvaru po zmiešaní a

b) maximálny teplotný rozdiel medzi vypustenou chladiacou vodou a prijímajúcim sladkovodným útvarom.

Kontrola teploty sa v prípade potreby vykonáva v súlade s individuálnymi licenčnými podmienkami pre konkrétne operácie alebo prahovými hodnotami v súlade s právom Únie [alebo prahovými hodnotami stanovenými v regulačnom rámci Únie]“.

400 Rakúska republika pritom nespochybňuje spôsobilosť týchto technických kritérií preskúmania zabezpečiť, aby činnosti súvisiace s jadrovou energiou neviedli k zvýšenému nepriaznivému dôsledku súčasnej klímy a očakávanej budúcej klímy na činnosť samú alebo na ľudí, prírodu alebo majetok v zmysle článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii, a najmä aby nezvyšovali riziko sucha. Tvrdí totiž, že uvedené kritériá neumožňujú s istotou vylúčiť osobitné riziká spojené s potrebou chladiacej vody.

401 Pokiaľ ide o tvrdenie Rakúskej republiky, ktoré je v podstate založené na tom, že jadrová energia by v prípade častejšieho a intenzívnejšieho sucha čiastočne stratila svoju užitočnosť, treba uviesť, že je príliš špekulatívne na to, aby mohlo preukázať existenciu zjavne nesprávneho posúdenia zo strany Komisie. Hoci výskyt takýchto suchých období možno považovať za vedecky konsenzus, rozsah ich možného vplyvu na samotnú prevádzku jadrových elektrární vo všetkých geografických oblastiach Únie je čisto hypotetický.

402 Za týchto okolností sa tvrdenie, že činnosti v jadrovej oblasti výrazne narúšajú plnenie cieľa adaptácie na zmenu klímy, musí zamietnuť.

403 Ako totiž stanovuje článok 10 ods. 3 písm. a) nariadenia o taxonómii, technické kritériá preskúmania majú za cieľ určiť podmienky, za ktorých sa určitá hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy. Ako vyplýva z článku 10 ods. 3 písm. b) uvedeného nariadenia, cieľom týchto kritérií je tiež určiť pre každý relevantný environmentálny cieľ, či hospodárska činnosť, v súvislosti s ktorou sa technické kritériá preskúmania stanovujú, výrazne narúša plnenie jedného alebo viacerých uvedených cieľov.

404 Dodržanie článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii teda nemožno posudzovať bez ohľadu na technické kritériá preskúmania prijaté práve na účely vykonania tohto ustanovenia.

405 Tvrdenia Rakúskej republiky teda nemôžu preukázať, že napadnuté nariadenie je poznačené zjavne nesprávnym posúdením, pokiaľ ide o podmienku stanovenú v článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii.

406 Subsidiárne Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie je poznačené nedostatkami v posúdení a odôvodnení, pokiaľ ide o environmentálny cieľ adaptácie na zmenu klímy, keďže Komisia ani jej experti neoverili, či jadrová energia narúša plnenie tohto environmentálneho cieľa.

407 Ako však vyplýva z odôvodnenia 7 napadnutého nariadenia, v ktorom sa odkazuje na správu centra JRC, ktorá je tak súčasťou odôvodnenia uvedeného nariadenia v súlade s judikatúrou citovanou v bode 216 vyššie, Komisia z právneho hľadiska dostatočne odôvodnila svoje posúdenie, podľa ktorého jadrová energia výrazne nenarúša plnenie cieľov sledovaných článkom 17 ods. 1 nariadenia o taxonómii.

408 Pokiaľ ide o technické kritériá preskúmania, Rakúska republika najprv tvrdí, že napadnuté nariadenie s ohľadom na environmentálny cieľ adaptácie na zmenu klímy porušuje článok 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, keďže na jednej strane nie je zrejmé, do akej miery sú

technické kritériá preskúmania uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu založené na presvedčivých vedeckých dôkazoch v oblasti jadrovej energie, a na druhej strane sa v každom prípade touto otázkou nezaoberajú žiadne dostupné stanoviská k jadrovej energii.

409 V tejto súvislosti treba uviesť, že centrum JRC na strane 357 svojej správy v riadku tabuľky s názvom „Adaptácia na zmenu klímy“ uviedlo toto:

„Činnosť spĺňa kritériá stanovené v dodatku E tejto prílohy.

1. Predĺženie životnosti existujúcich jadrových elektrární

Dodržiavanie referenčných úrovní bezpečnosti WENRA pre existujúce reaktory a [smernice 2009/71] zaručuje, že existujúce zariadenie je schopné čeliť extrémnym prírodným nebezpečenstvám (ako sú povodne a extrémne poveternostné podmienky), ktoré môžu byť dôsledkom budúcej zmeny klímy.

Odolnosť jadrových elektrární [Únie] voči extrémnym prírodným nebezpečenstvám (vrátane zemetrasení) bola preukázaná počas záťažových testov [Únie].

2. Výstavba a prevádzka nových jadrových elektrární

Dodržiavanie bezpečnostných cieľov WENRA pre nové jadrové elektrárne a dodržiavanie [smernice 2009/71] zaručuje, že nové zariadenie bude schopné čeliť extrémnym prírodným nebezpečenstvám (ako sú záplavy a extrémne poveternostné podmienky), ktoré môžu byť dôsledkom budúcej zmeny klímy.“

410 Dodatok E, ktorý sa nachádza na strane 369 správy centra JRC, obsahuje spresnenia týkajúce sa posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti vrátane typológie klimatických rizík.

411 Z toho vyplýva, že centrum JRC vykonalo posúdenie rizík spojených s adaptáciou na zmenu klímy.

412 Tvrdenie, podľa ktorého nie je zrejmé, do akej miery sú technické kritériá preskúmania uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu založené na presvedčivých vedeckých dôkazoch v oblasti jadrovej energie, pokiaľ ide o kritérium adaptácie na zmenu klímy, ani tvrdenie, že touto otázkou sa nezaoberajú žiadne dostupné stanoviská, tak nemôžu uspieť.

413 Rakúska republika ďalej kritizuje skutočnosť, že na účely predchádzania výraznému narušeniu plnenia cieľa adaptácie na zmenu klímy sa technické kritériá preskúmania uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu v prípade jadrovej energie obmedzujú na odkaz na dodatok A prílohy I k delegovanému nariadeniu 2021/2139, ako aj na smernicu 2009/71 a usmernenia MAAE a WENRA týkajúce sa extrémnych prírodných nebezpečenstiev. Za týchto podmienok by nebolo možné riadne posúdiť, a už vôbec nie s istotou vylúčiť, špecifické riziká spojené s potrebou chladiacej vody a jej využívaním, ktoré by mali na jadrovú energiu výrazný nepriaznivý dôsledok v zmysle článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii.

414 Okrem toho podľa Rakúskej republiky dodatok A prílohy I k delegovanému nariadeniu 2021/2139 obsahuje procesnú povinnosť vykonať posúdenie rizika spojeného s klímou a zraniteľnosťou. Rakúska republika sa v tejto súvislosti domnieva, že v rozsahu, v akom dodatok A ukladá hospodárskym subjektom aj povinnosť vyvíjať a vykonávať „adaptačné riešenia“, táto povinnosť zostáva neurčitá a v každom prípade obmedzená na „značné zmiernenie“ „najvýznamnejších

klimatických rizík“. Podľa Rakúskej republiky to umožňuje zmierniť vplyv jadrovej energie na environmentálny cieľ adaptácie na zmenu klímy, pričom by bolo potrebné takýto významný vplyv úplne vylúčiť. Rakúska republika tvrdí, že kritériá „by mali“ tiež zaručiť, že „adaptačné riešenia budú realizované tak, aby sa minimalizovali možné straty alebo vplyvy na kontinuitu činností alebo aby sa im zabránilo“, ako vyplýva z odôvodnenia 51 delegovaného nariadenia 2021/2139, a že povinnosti uvedené v dodatku A tohto nariadenia nie sú dostatočné, najmä na zohľadnenie osobitných dôsledkov zmeny klímy.

415 V tejto súvislosti stačí uviesť, ako uznáva Rakúska republika, že tieto technické kritériá preskúmania umožňujú zmierniť vplyv jadrovej energie na environmentálny cieľ adaptácie na zmenu klímy.

416 Okrem toho tvrdenie, podľa ktorého je potrebné tak významný vplyv úplne vylúčiť, sa musí odmietnuť, pretože by to znamenalo, že by sa Komisii uložila povinnosť stanoviť „nulovú úroveň rizika“, čo je v rozpore s judikatúrou (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 11. septembra 2002, Pfizer Animal Health/Rada, T-13/99, EU:T:2002:209, body 144 až 147).

417 Okrem toho tvrdenie, že odkaz na smernicu 2009/71, ako aj na usmernenia MAAE a WENRA neumožňuje vylúčiť nepriaznivé vplyvy, nemôže preukázať, že napadnuté nariadenie je poznačené zjavne nesprávnym posúdením, lebo nie je dostatočne podložené, keďže Komisia postupovala podľa článku 17 nariadenia o taxonómii, ako sa vykladá s prihliadnutím na odôvodnenie 40 uvedeného nariadenia (pozri body 263 až 265 vyššie). Rovnako tak z dôvodov podobných tým, ktoré sú uvedené v bode 401 vyššie, kritika týkajúca sa údajného nezohľadnenia budúcej potreby chladiacej vody nemôže uspieť.

418 Rakúska republika dodáva, že v prípade existujúcich zariadení sa v súlade s uvedenými ustanoveniami vyžadujú zlepšenia bezpečnosti *a priori* len vtedy, ak sa považujú za primerane realizovateľné, čo je nejasné a nedostatočne ambiciózne. Konkrétne faktory lokalizácie ohrozujúce bezpečnosť zariadení nevylučujú ich oprávnenosť na zaradenie do taxonómie, keďže tieto faktory, ako napríklad poloha riek, ktorým hrozí vyschnutie, nemôžu byť „primerane“ zmenené.

419 Keďže však toto kritérium reálne uskutočniteľného zlepšenia použité v bode 2 oddielu 4.28 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu vyžaduje smernica 2009/71, pokiaľ ide o existujúce zariadenia, jeho použitie v napadnutom nariadení nemôže predstavovať zjavne nesprávne posúdenie Komisie z dôvodov obdobných tým, ktoré boli uvedené v bodoch 263 až 265 vyššie.

420 Napokon Rakúska republika tvrdí, že zavedenie adaptačných riešení a zlepšenie bezpečnostných noriem neumožňuje dospieť k záveru o neexistencii nepriaznivého dôsledku v zmysle článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii. Environmentálny cieľ adaptácie na zmenu klímy sa totiž neobmedzuje na zaistenie bezpečnosti ľudí a prírody, ale vzťahuje sa aj na iné vedľajšie ciele, ako je dostupnosť a stabilita dodávok energie a vody. Podľa Rakúskej republiky sú však tieto ciele značne spochybnené v prípade, ak sú jadrové elektrárne odstavené počas horúčav alebo sucha, ak je zvýšená povolená teplota vstrekovanej chladiacej vody alebo ak je potrebné zaviesť nákladné adaptačné riešenia, za predpokladu, že sú vôbec možné.

421 Ako však už bolo uvedené v bode 401 vyššie, treba konštatovať, že scenár predpokladaný Rakúskou republikou, založený v podstate na tom, že globálne otepľovanie bude mať na prevádzku elektrární taký vplyv, že tieto elektrárne stratia svoju využiteľnosť ako zdroj energie, je príliš špekulatívny na to, aby mohol preukázať existenciu zjavne nesprávneho posúdenia zo strany Komisie.

422 Okolnosť, že posúdenie Komisie je vo vedeckej literatúre predmetom kritiky, nemôže v tejto súvislosti sama osebe postačovať na spochybnenie tohto záveru, keďže podľa judikatúry uvedenej v bode 212 vyššie má Komisia širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o hodnotenie vedeckých štúdií, ako aj výber štúdií, ktoré musia mať prednosť pred ostatnými štúdiami.

423 Vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenia Rakúskej republiky neumožňujú preukázať, že napadnuté nariadenie s ohľadom na cieľ adaptácie na zmenu klímy uvedený v článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii porušuje kritérium „výrazne nenarušiť“.

424 Piata časť tretieho žalobného dôvodu a piata časť štvrtého žalobného dôvodu sa teda musia zamietnuť.

– O šiestej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení požiadavky na posúdenie životného cyklu

425 Podľa Rakúskej republiky podporovanej Luxemburským veľkovojvodstvom napadnuté nariadenie porušuje článok 17 ods. 2 a článok 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii, keďže v podstate spočíva na hodnotení, ktoré dostatočne nezohľadňuje celý životný cyklus jadrovej energie, teda ťažbu a spracovanie uránovej rudy, rafináciu, konverziu, obohacovanie uránu, montáž palivových článkov, prepravu a prípadné ozbrojené konflikty.

426 Rakúska republika najmä tvrdí, že Komisia po kritike zo strany výboru SCHEER zámerne opomenula začleniť ťažbu a spracovanie uránu do napadnutého nariadenia, čím pripustila posúdenie životného cyklu, podľa ktorého nie je možné zaručiť, že pri týchto činnostiach budú dodržané environmentálne normy, ktoré zodpovedajú aspoň v zásade normám Únie. V tejto súvislosti Rakúska republika zdôrazňuje, že aj správa centra JRC konštatovala, že existuje prinajmenšom vysoké riziko výrazného narušenia plnenia viacerých environmentálnych cieľov, pričom zároveň uznala, že toto riziko by malo byť vylúčené s odkazom na požiadavky práva Únie v technických kritériách preskúmania. Keďže Komisia sa týmto stanoviskom centra JRC neriadila, Rakúska republika sa domnieva, že tým v napadnutom nariadení implicitne pripustila existenciu výrazného narušenia plnenia environmentálnych cieľov vo fáze ťažby a spracovania uránu, a že teda napadnuté nariadenie je poznačené zjavne nesprávnym posúdením.

427 Komisia podporovaná Francúzskou republikou, Maďarskom, Poľskou republikou a Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

428 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 17 ods. 2 nariadenia o taxonómii sa pri posudzovaní hospodárskej činnosti na základe kritéria „výrazne nenarušiť“ zohľadnia environmentálne vplyvy samotnej činnosti, ako aj environmentálny vplyv výrobkov a služieb poskytovaných touto činnosťou počas ich životného cyklu, najmä z hľadiska výroby, používania a konca životnosti uvedených výrobkov a služieb.

429 V súlade s článkom 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii musia technické kritériá preskúmania zohľadňovať životný cyklus vrátane dôkazov z existujúcich posúdení životného cyklu, pričom berú do úvahy environmentálny vplyv samotnej hospodárskej činnosti a environmentálny vplyv výrobkov a služieb, ktoré poskytuje daná hospodárska činnosť, najmä z hľadiska výroby, používania a konca životnosti uvedených výrobkov a služieb.

430 Treba tiež uviesť, že podľa odôvodnenia 40 nariadenia o taxonómii „pri vypracúvaní a aktualizácii technických kritérií preskúmania by Komisia mala zabezpečiť, aby tieto kritériá vychádzali z dostupných vedeckých dôkazov, aby sa pri ich vypracúvaní zohľadňovali aspekty životného cyklu vrátane existujúcich posúdení životného cyklu a aby sa pravidelne aktualizovali“.

431 Okrem toho odôvodnenie 47 nariadenia o taxonómii uvádza, že „ak je to uskutočniteľné a potrebné, v rámci technických kritérií preskúmania sa môže vyžadovať posúdenie životného cyklu“.

432 Tak článok 17 ods. 2, ako aj článok 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii sa teda konkrétne zameriavajú na danú hospodársku činnosť – a výrobky alebo služby vyplývajúce z tejto činnosti –, pre ktorú budú stanovené technické kritériá preskúmania.

433 Článok 17 ods. 2 a článok 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii okrem toho nevyžadujú, aby Komisia vykonala posúdenie životného cyklu všetkých hospodárskych činností, ale len to, aby sa zohľadnil životný cyklus.

434 Ako tvrdí Komisia, zo znenia tak článku 17 ods. 2, ako aj článku 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii teda vyplýva, že požiadavka zohľadniť životný cyklus určitej činnosti sa nemusí nevyhnutne vzťahovať na činnosti, ktoré predchádzajú dotknutej hospodárskej činnosti alebo na ňu nadväzujú.

435 Tento výklad nie je spochybnený skutočnosťou, že podľa odporúčania Komisie 2013/179/EÚ z 9. apríla 2013 týkajúceho sa používania metód na meranie a oznamovanie environmentálneho správania výrobkov a organizácií počas ich životného cyklu (Ú. v. EÚ L 124, 2013, s. 1), uvedeného v napadnutom nariadení, by sa pri výpočte environmentálnej stopy mali zohľadniť všetky činnosti od ťažby surovín cez fázy spracovania, distribúcie, skladovania a používania až po likvidáciu alebo recykláciu.

436 Cieľom tohto odporúčania totiž nie je posúdiť prínos určitej činnosti k zmierneniu zmeny klímy alebo prípadné narušenie plnenia environmentálnych cieľov definovaných v nariadení o taxonómii, ktoré bolo touto činnosťou spôsobené.

437 Navyše je potrebné poznamenať, že prístup, ktorý Komisia uplatnila v napadnutom nariadení, sa netýka len jadrovej energie, ale bol prijatý aj v súvislosti s inými činnosťami, na ktoré sa vzťahuje taxonómia, najmä v súvislosti so zariadeniami na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ktorých výstavba a údržba si tiež vyžaduje ťažbu surovín alebo vzácnych zemín.

438 Z toho vyplýva, že Komisia neporušila článok 17 ods. 2 a článok 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii tým, že pri stanovení technických kritérií preskúmania nezohľadnila aspekty týkajúce sa životného cyklu hospodárskych činností, ako sú ťažba a spracovanie uránovej rudy, rafinácia, konverzia, obohacovanie uránu, montáž palivových článkov a preprava, ktoré sú činnosťami, ktoré predchádzajú alebo nadväzujú na činnosti súvisiace s jadrovou energiou, na ktoré sa vzťahuje napadnuté nariadenie.

439 Je tiež potrebné poznamenať, že vplyvy činností spočívajúcich vo vyraďovaní z prevádzky a zneškodňovaní rádioaktívneho odpadu a vyhoreného jadrového paliva Komisia pri svojom posudzovaní kritéria „výrazne nenarušiť“ zohľadnila, ako vyplýva z odôvodnení 3 a 7 napadnutého nariadenia.

440 Za týchto podmienok okolnosti, na ktoré sa odvoláva Rakúska republika, a to po prvé, že Komisia v nadväznosti na správy výboru SCHEER a centra JRC nezačlenila tieto činnosti do taxonómie, po druhé, že spracovanie, konverziu, obohacovanie a montáž palivových článkov v podstate vykonávajú tretie štáty, alebo dokonca po tretie, že Komisia implicitne pripustila poškodzovanie životného prostredia spôsobované týmito činnosťami, nemôžu samy osebe preukázať, že napadnuté nariadenie je poznačené zjavne nesprávnym posúdením.

441 Články 17 a 19 nariadenia o taxonómii v rozsahu, v akom sa týkajú daných činností, ktoré má vymedziť Komisia, totiž nebránia tomu, aby Komisia považovala činnosti uvedené Rakúskou republikou za autonómne vo vzťahu k činnostiam v oblasti výroby jadrovej energie, ktoré sú predmetom napadnutého nariadenia.

442 Okrem toho na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, Komisia pri posudzovaní výrazného narušenia plnenia environmentálnych cieľov nebola povinná v posúdení životného cyklu využívania jadrovej energie na civilné účely zohľadniť aspekty spojené s účinkami ozbrojených konfliktov, sabotáží a rizík zneužitia a šírenia technológií jadrovej energie na civilné a vojenské účely.

443 Zo znenia článku 17 nariadenia o taxonómii ani zo žiadneho iného ustanovenia tohto nariadenia totiž nevyplýva, že by tieto prvky mali byť zohľadnené pri vypracovaní technických kritérií preskúmania.

444 Napokon Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie je poznačené „nedostatkami v posúdením a odôvodnení“, ktoré sa týkajú všetkých aspektov zohľadnenia životného cyklu jadrovej energie.

445 Keďže však Komisia nebola povinná zohľadniť životný cyklus činností, ktoré predchádzajú alebo nadväzujú na hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou, nemožno jej vyčítať, že tieto prvky, o ktorých sa domnievala, že nie sú súčasťou životného cyklu posledných uvedených činností, nedostatočne odôvodnila.

446 Šiesta časť tretieho žalobného dôvodu teda nie je dôvodná.

– O šiestej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej na rozporuplnosti a nedostatočnosti ustanovení prílohy II k napadnutému nariadeniu týkajúcich sa predchádzania výrazným narušeniam spôsobeným závažnými haváriami reaktora a konečným uložením vysoko rádioaktívneho odpadu

447 Rakúska republika tvrdí, že ustanovenia uvedené v prílohe II k napadnutému nariadeniu týkajúce sa predchádzania výrazným narušeniam spôsobeným závažnými haváriami reaktora a konečným uložením vysoko rádioaktívneho odpadu sú vzhľadom na kritériá „výrazne nenarušiť“ stanovené v prílohe I k napadnutému nariadeniu rozporuplné a nedostatočné. V prílohe II k napadnutému nariadeniu sú totiž ako kritériá na predchádzanie výraznému narušeniu plnenia environmentálnych cieľov zahrnuté len kritériá uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu pod názvom „Ďalšie kritériá týkajúce sa zásady ‚výrazne nenarušiť‘“. Rakúska republika v tejto

súvislosti odkazuje na tvrdenia uvedené v rámci prvej časti tretieho žalobného dôvodu, prvej časti štvrtého žalobného dôvodu, tretej časti tretieho žalobného dôvodu, druhej časti štvrtého žalobného dôvodu, štvrtej časti tretieho žalobného dôvodu a tretej časti štvrtého žalobného dôvodu, ktoré sa týkajú úrovne ochrany a rizika závažných havárií reaktora a konečného uloženia vysoko rádioaktívneho odpadu. Vyvodzuje z toho, že vyššie uvedenými protiprávnosťami sú poznačené ustanovenia uvedené v prílohe II k napadnutému nariadeniu, ako aj ustanovenia uvedeného nariadenia, ktoré na ne odkazujú v rozsahu, v akom sa zhodujú s prílohou I k napadnutému nariadeniu.

448 Rakúska republika dodáva, že príloha II k napadnutému nariadeniu neobsahuje žiadne z kritérií vymenovaných vo „všeobecných kritériách“ na začiatku prílohy I k uvedenému nariadeniu. Niektoré kritériá, ktoré idú nad rámec platných právnych požiadaviek a sú ešte uvedené v prílohe I k tomuto nariadeniu, sa tak podľa prílohy II k napadnutému nariadeniu ani neuplatnia.

449 Rakúska republika ďalej tvrdí, že ustanovenia uvedené v prílohe II k napadnutému nariadeniu porušujú článok 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii a zásadu predbežnej opatrnosti už len z toho dôvodu, že táto príloha neobsahuje „všeobecné kritériá“, hoci takéto všeobecné kritériá boli považované za potrebné a boli zahrnuté do prílohy I k napadnutému nariadeniu.

450 Komisia túto argumentáciu spochybňuje.

451 Keďže Rakúska republika nepreukazuje, že ďalšie kritériá týkajúce sa kritéria „výrazne nenarušiť“, pokiaľ ide o úroveň ochrany (body 261 až 269 vyššie), ako aj rizika závažných havárií reaktorov (body 288 až 346 vyššie) a konečného uloženia vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu (body 350 až 384 vyššie), sú poznačené zjavne nesprávnym posúdením, toto tvrdenie nemôže bez ďalšieho spresnenia preukázať rozporuplnosť a nedostatočnosť ustanovení uvedených v prílohe II k napadnutému nariadeniu.

452 Okrem toho treba pripomenúť, že príloha I k napadnutému nariadeniu stanovuje podľa článku 10 nariadenia o taxonómii technické kritériá preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 nariadenia o taxonómii.

453 Príloha II k napadnutému nariadeniu stanovuje na základe článku 11 nariadenia o taxonómii technické kritériá preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 nariadenia o taxonómii.

454 Článok 11 ods. 1 nariadenia o taxonómii, ktorý sa vykonáva prostredníctvom technických kritérií preskúmania uvedených v prílohe II k napadnutému nariadeniu, však neuplatňuje kritérium najlepšieho výkonu v danom odvetví alebo priemysle stanovené v článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia o taxonómii.

455 Na účely kvalifikácie významného prínosu k adaptácii na zmenu klímy tak Komisia na rozdiel od kvalifikácie významného prínosu k zmierneniu zmeny klímy uvedenej v prílohe I k napadnutému nariadeniu nevyžadovala, pokiaľ ide o úložiská, splnenie prísnejšej podmienky.

456 Z toho vyplýva, že rozdiely medzi prílohou I a prílohou II k napadnutému nariadeniu, na ktoré sa odvoláva Rakúska republika, nemôžu samy osebe preukázať zjavne nesprávne posúdenie ani porušenie článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii. Napokon, keďže uvedené rozdiely vyplývajú z článku 10 ods. 2 písm. a) a článku 11 ods. 1 nariadenia o taxonómii, nemôžu preukázať ani nedostatočné odôvodnenie.

457 Vzhľadom na vyššie uvedené šiesta časť štvrtého žalobného dôvodu nie je dôvodná.

– O siedmej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej subsidiárne na „nedostatkoch v posúdení a odôvodnení“

458 Rakúska republika sa subsidiárne odvoláva na „nedostatky v posúdení a odôvodnení“ v súvislosti s technickými kritériami preskúmania, najmä pokiaľ ide o závažné havárie reaktora, konečné uloženie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu, environmentálny cieľ adaptácie na zmenu klímy a všeobecné kritériá týkajúce sa zásady „výrazne nenarušiť“, ktoré sú uvedené v prílohe II k napadnutému nariadeniu, pričom odkazuje na tvrdenia uvedené v rámci ostatných častí štvrtého žalobného dôvodu.

459 Komisia podporovaná Bulharskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

460 Keďže výhrady založené na „nedostatkoch v posúdení a odôvodnení“ boli, pokiaľ ide o závažné havárie reaktora, konečné uloženie vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu, environmentálny cieľ adaptácie na zmenu klímy a všeobecné kritériá týkajúce sa zásady „výrazne nenarušiť“, ktoré sú uvedené v prílohe II k napadnutému nariadeniu, zamietnuté v bodoch 325, 365 a 407 vyššie, siedma časť štvrtého žalobného dôvodu sa musí tiež z rovnakých dôvodov zamietnuť.

461 Vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenia Rakúskej republiky neumožňujú preukázať, že napadnuté nariadenie tým, že začlenilo hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou do prechodných činností a stanovilo pre tieto činnosti technické kritériá preskúmania, porušilo kritérium „výrazne nenarušiť“, ako je stanovené v článku 17 a v článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii alebo zásadu predbežnej opatrnosti.

462 Tretí a štvrtý žalobný dôvod sa teda musia zamietnuť.

O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 11 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti

463 Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie porušuje článok 11 a článok 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásadu predbežnej opatrnosti tým, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou kvalifikuje ako činnosti významne prispievajúce k adaptácii na zmenu klímy.

464 Komisia podporovaná Bulharskou republikou a Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

465 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 11 nariadenia o taxonómii stanovuje toto:

„1. Hospodárska činnosť sa označuje za významne prispievajúcu k adaptácii na zmenu klímy, ak daná činnosť:

a) zahŕňa adaptačné riešenia, ktoré buď významne znižujú riziko nepriaznivého dôsledku súčasnej a očakávanej budúcej klímy na danú hospodársku činnosť, alebo významne znižuje tento nepriaznivý dôsledok bez toho, aby sa zvýšilo riziko nepriaznivého dôsledku na ľudí, prírodu alebo majetok; alebo

b) poskytuje adaptačné riešenia, ktoré popri splnení podmienok stanovených v článku 16 významne prispievajú k prevencii alebo znižovaniu rizika nepriaznivého dôsledku súčasnej a očakávanej budúcej klímy na ľudí, prírodu alebo majetok bez toho, aby sa zvýšilo riziko nepriaznivého dôsledku na ľudí, prírodu alebo majetok.

2. Adaptačné riešenia uvedené v odseku 1 písm. a) sa posúdia a zoradia podľa priority na základe najlepších dostupných klimatických prognóz, pričom sa nimi zabezpečuje aspoň prevencia alebo zníženie:

a) nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy, ktoré sú špecifické pre určité miesto alebo situáciu, na danú hospodársku činnosť; alebo

b) potenciálnych nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na životné prostredie, v ktorom sa uskutočňuje daná hospodárska činnosť.“

466 Okrem toho článok 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii stanovuje, že technické kritériá preskúmania vychádzajú z presvedčivých vedeckých dôkazov a zo zásady predbežnej opatrnosti.

467 Treba tiež poznamenať, že v časti nazvanej „Významný prínos k adaptácii na zmenu klímy“ uvedenej v prílohe II k napadnutému nariadeniu sa v prípade činností, na ktoré sa vzťahujú oddiely 4.26 až 4.28, v podstate uvádza, že v rámci dotknutých hospodárskych činností sa musia realizovať fyzické a nefyzické riešenia („adaptačné riešenia“) na značné zmiernenie najvýznamnejších fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné. Okrem toho sa spresňuje, že z rizík uvedených v dodatku A prílohy II k delegovanému nariadeniu 2021/2139, do ktorého boli napadnutým nariadením vložené oddiely 4.26 až 4.31, sa na základe vykonania dôsledného posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy identifikujú fyzické klimatické riziká, ktoré sú pre činnosť podstatné.

468 Po prvé podľa Rakúskej republiky, keďže hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou v zmysle napadnutého nariadenia majú nepriaznivý dôsledok na environmentálny cieľ adaptácie na zmenu klímy v zmysle článku 17 ods. 1 písm. b) nariadenia o taxonómii, nemôžu významne prispieť k environmentálnemu cieľu adaptácie na zmenu klímy. Rakúska republika v tejto súvislosti odkazuje na tvrdenia, ktoré uviedla v rámci piatej časti tretieho žalobného dôvodu a piatej časti štvrtého žalobného dôvodu.

469 Keďže však tvrdenia Rakúskej republiky nemohli preukázať, že Komisia sa v rámci piatej časti tretieho žalobného dôvodu a piatej časti štvrtého žalobného dôvodu dopustila zjavne nesprávneho posúdenia kritéria „výrazne nenarušiť“, pokiaľ ide o adaptáciu na zmenu klímy, opätovné uvedenie týchto tvrdení v rámci tohto žalobného dôvodu nemôže samo osebe

preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou významne prispievajú k cieľu adaptácie na zmenu klímy.

470 Po druhé Rakúska republika zdôrazňuje, že konštatovanie o neexistencii významného prínosu hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou k adaptácii na zmenu klímy nemožno spochybniť formuláciami uvedenými v prílohe II k napadnutému nariadeniu v časti „Významný prínos k adaptácii na zmenu klímy“. Pojem „zahŕňa“ uvedený v článku 11 ods. 1 nariadenia o taxonómii totiž vyžaduje „významný“ prínos k adaptácii na zmenu klímy, takže sa nemožno uspokojiť s akýmkoľvek druhom adaptačného opatrenia. Okrem toho sa požiadavka týka významného prínosu, t. j. významných fyzických adaptačných opatrení, ktoré musia tvoriť neoddeliteľnú súčasť hospodárskej činnosti ako takej. Takéto opatrenia však nie sú definované v prílohe II napadnutého nariadenia, pretože kritériá stanovené v uvedenej prílohe II sa vo veľkej miere zhodujú s kritériami uvedenými v prílohe I k tomuto nariadeniu a sú v podstate čisto procesnej povahy. Podľa Rakúskej republiky nie je z dôvodu nepresnosti ich znenia možné určiť, či a v akom rozsahu z nich vyplývajú fyzické adaptačné riešenia.

471 Ako však vyplýva z bodu 467 vyššie, bod 1 jednotlivých technických kritérií preskúmania v časti nazvanej „Významný prínos k adaptácii na zmenu klímy“ uvedenej v prílohe II k napadnutému nariadeniu v prípade činností, na ktoré sa vzťahujú oddiely 4.26 až 4.28, vyžaduje zavedenie fyzických a nefyzických riešení na značné zmiernenie najvýznamnejších fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné. Ako sa uvádza v bode 2 tejto časti, z rizík uvedených v dodatku A prílohy II k delegovanému nariadeniu 2021/2139 sa na základe vykonania posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti vykonaného podľa krokov podrobne opísaných v uvedenom bode 2 identifikujú fyzické klimatické riziká, ktoré sú pre činnosť podstatné. Body 5 a 6 uvedenej časti odkazujú na príslušné *acquis* Euratomu.

472 Tvrdenie Rakúskej republiky založené na neexistencii fyzického riešenia a procesnej a vágnej povahe požiadaviek uvedených v prílohe II napadnutého nariadenia sa teda musí zamietnuť.

473 Po tretie Rakúska republika uvádza, že technické kritériá preskúmania stanovené v prílohe II k napadnutému nariadeniu sa nezaoberajú účinkami, ktoré má vlna horúčav a studená vlna na bezpečnosť reaktorov alebo na dodávky energie, ktoré sú pre túto bezpečnosť zásadné. Dodáva, že sa nespomínajú ani osobitné problémy, ktoré predstavuje klíma pre samotnú jadrovú energiu a ktoré vyplývajú z očakávaného nárastu konfliktov záujmov, ktoré môžu nastať v súvislosti s využívaním vody medzi dodávkami energie a ochranou vôd alebo v oblasti energetickej bezpečnosti.

474 Ako vyplýva z bodu 467 vyššie, príloha II k napadnutému nariadeniu v tejto súvislosti odkazuje na dodatok A prílohy II k delegovanému nariadeniu 2021/2139. Tento dodatok obsahuje klasifikáciu klimatických nebezpečenstiev, medzi ktoré patria najmä vlny horúčav, studené vlny a – v rámci nebezpečenstiev súvisiacich s vodou – nedostatok vody. Okrem toho z dôvodov podobných tým, ktoré sú uvedené v bode 401 vyššie, je tvrdenie týkajúce sa nezohľadnenia osobitných prov, ktoré bude klíma v budúcnosti predstavovať pre jadrovú energiu, príliš špekulatívne na to, aby mohlo uspieť.

475 Tvrdenie založené na skutočnosti, že predmetné technické kritériá preskúmania sa týmito klimatickými rizikami nezaoberajú, sa teda musí zamietnuť.

476 Po štvrté Rakúska republika tvrdí, že článok 19 ods. 1 prvá veta nariadenia o taxonómii v spojení s jeho článkom 11 ods. 3 ukladá tiež uplatnenie kritéria stanoveného v článku 19 ods. 1 písm. f) tohto nariadenia a zásady predbežnej opatrnosti na technické kritériá preskúmania, ktorých cieľom je zabezpečiť dodržiavanie podmienok definovaných v článku 11 ods. 1 uvedeného nariadenia. Tvrdí, že Komisia nezískala žiadne odborné posudky k tomu, či a do akej miery môžu hospodárske činnosti spojené s jadrovou energiou významne prispieť k adaptácii na zmenu klímy. Vzhľadom najmä na očakávané dôsledky zmeny klímy v podobe rastúceho sucha, vysychania vodných tokov a zvyšovania teploty vody sa neuskutočnila žiadna diskusia o špecifických bezpečnostných rizikách a potenciálnych konfliktoch záujmov, ktorým bude využívanie vody (v troch regulovaných hospodárskych odvetviach) vystavené v dôsledku hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou. Rakúska republika z toho vyvodzuje, že na jednej strane je vylúčené, aby sa v prípade neexistencie relevantných odborných posudkov technické kritériá preskúmania v tejto súvislosti zakladali na presvedčivých vedeckých poznatkoch, a na druhej strane, že zásada predbežnej opatrnosti nemohla byť zohľadnená, keďže jej uplatňovanie predpokladá úplné, presné a konečne zistenia a z podstaty veci sa vzťahuje aj na také vedecké neistoty, ktoré sú s týmito zisteniami spojené.

477 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, však centrum JRC posúdilo otázku prínosu hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou k adaptácii na zmenu klímy na strane 357 svojej správy. Nemožno teda tvrdiť, že Komisia nezískala odborné posudky k tomu, či a do akej miery môže jadrová energia významne prispieť k adaptácii na zmenu klímy. Okrem toho centrum JRC na strane 358 svojej správy v súvislosti s udržateľným využívaním a ochranou vodných a morských zdrojov uvádza, že riziká zhoršovania životného prostredia spojené so zachovaním kvality vody a predchádzaním nedostatku vody sa identifikujú a riešia v súlade s plánom riadenia využívania a ochrany vôd vypracovaným na základe konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami. Odkazuje sa tiež na smernicu 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 2000, s. 1; Mim. vyd. 15/005, s. 275).

478 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, sa teda nemožno domnievať, že technické kritériá preskúmania sa v tejto súvislosti nezakladajú na presvedčivých vedeckých poznatkoch a že zásada predbežnej opatrnosti nemohla byť zohľadnená.

479 Vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenia Rakúskej republiky neumožňujú preukázať, že napadnuté nariadenie bolo prijaté v rozpore s článkom 11 a článkom 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj so zásadou predbežnej opatrnosti tým, že kvalifikuje jadrovú energiu ako významne prispievajúcu k adaptácii na zmenu klímy.

480 Piaty žalobný dôvod sa teda musí zamietnuť.

O šiestom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii

481 Rakúska republika tvrdí, že technické kritériá preskúmania nespĺňajú požiadavky článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii, pretože obsahujú neurčité právne pojmy a podmienky, ktoré majú byť splnené až v budúcnosti, napríklad pokiaľ ide o plánovanie konečného uskladnenia a využívania ATF od roku 2025.

482 Komisia podporovaná Bulharskou republikou a Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

483 Treba uviesť, že podľa článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii sa technické kritériá preskúmania stanovené podľa článku 10 ods. 3 a článku 11 ods. 3 tohto nariadenia ľahko používajú a stanovujú sa tak, aby sa dalo ľahko overiť ich plnenie.

484 Stačí však konštatovať, že skutočnosť, že technické kritériá preskúmania sú založené na neurčitých právnych pojmoch a podmienkach, ktoré sa majú splniť v budúcnosti, sama osebe nestačí na preukázanie toho, že tieto kritériá nie sú ľahko použiteľné alebo nie sú stanovené tak, aby uľahčovali overovanie ich plnenia v zmysle článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii. V každom prípade žiadna požiadavka nebráni tomu, aby inštitúcia Únie v norme, ktorú prijíma, použila abstraktný právny pojem, ani v tom zmysle, že v takej abstraktnej norme musia byť spomenuté konkrétne prípady, v ktorých sa môže uplatniť, lebo táto inštitúcia nedokáže vopred určiť všetky také prípady (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. februára 2022, Poľsko/Parlament a Rada, C-157/21, EU:C:2022:98, bod 320).

485 V rozsahu, v akom sa Rakúska republika vo svojej argumentácii snaží namietať porušenie zásady právnej istoty, možno okrem iného pripomenúť, že ustanovenie aktu Únie porušuje zásadu právnej istoty z dôvodu jeho nejasnosti len vtedy, ak obsahuje nejednoznačnosť, ktorá vytvára prekážku pre to, aby osoby podliehajúce súdnej právomoci mohli s dostatočnou istotou vyriešiť prípadné pochybnosti o dosahu alebo význame tohto ustanovenia (rozsudok z 24. januára 2024, Volkskreditbank/SRB, T-348/21, neuverejnený, EU:T:2024:32, bod 70).

486 V prejednávanej veci Rakúska republika nepreukazuje, že technické kritériá preskúmania sú natoľko nejednoznačné, že by bránili tomu, aby osoby podliehajúce súdnej právomoci mohli s dostatočnou istotou odstrániť prípadné pochybnosti o dosahu alebo význame uvedených kritérií.

487 Z týchto dôvodov sa šiesty žalobný dôvod zamieta.

O siedmom žalobnom dôvode založenom na porušení účelu a potrebného účinku nariadenia o taxonómii z dôvodu rizika fragmentácie trhu

488 Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom tvrdí, že kvalifikácia hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou ako udržateľných môže celkovo viesť k fragmentácii trhu, čo je v rozpore s účelom nariadenia o taxonómii a povinnosťou zachovať jeho potrebný účinok.

489 Podľa Rakúskej republiky osobitné povinnosti zverejňovania informácií, najmä pokiaľ ide o investície do činností v oblasti výroby jadrovej energie, vedú k rozlišovaniu medzi „lepšou“ a „horšou“ environmentálnou udržateľnosťou, čo je v rozpore s duchom a cieľom nariadenia o taxonómii, ktorým je zabezpečiť transparentnosť stanovením jednotných kritérií pre environmentálne udržateľné činnosti na úrovni Únie.

490 Tento cieľ je pritom spochybnený klasifikáciou hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou ako udržateľných, keďže od oznámenia zámeru Komisie kvalifikovať tieto činnosti ako udržateľné sa na trhu objavuje fragmentácia, ktorej chcel normotvorca Únie zabrániť. Rakúska republika uvádza, že investori cielene propagujú „zelené“ finančné produkty „mimo jadrovú energetiku“, že inštitucionálni investori už vyhlásili, že nemajú záujem investovať do finančných produktov zahŕňajúcich jadrovú energiu, alebo v tomto zmysle zaujali stanoviská, a že väčšina vnútroštátnych značiek udržateľného financovania v Európe výslovne vylučuje z oprávnenosti na splnenie svojich kritérií činnosti súvisiace s jadrovou energiou.

491 Komisia podporovaná Bulharskou republikou, Francúzskou republikou a Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

492 Treba pripomenúť, že v odôvodnení 14 nariadenia o taxonómii sa uvádza, že s cieľom predísť fragmentácii trhu a poškodeniu záujmov spotrebiteľov a investorov z dôvodu rozdielov v chápaní environmentálne udržateľných hospodárskych činností by vnútroštátne požiadavky, ktoré musia účastníci finančného trhu alebo emitenti dodržiavať, aby mohli predávať finančné produkty alebo podnikové dlhopisy ako environmentálne udržateľné, mali vychádzať z jednotných kritérií pre environmentálne udržateľné hospodárske činnosti.

493 Po prvé treba uviesť, že cieľom nariadenia o taxonómii je definovať podmienky, za ktorých možno určité hospodárske činnosti označovať za environmentálne udržateľné, a to najmä v článku 10 ods. 1 a 2 tohto nariadenia, a že teda Komisia tým, že niektoré hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou kvalifikovala ako udržateľné podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, neuskutočnila neprimerané rozlišovanie medzi hospodárskymi činnosťami.

494 Po druhé, pokiaľ ide o tvrdenie, že klasifikácia hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou do kategórie prechodných činností mala na trhu za následok stratu záujmu účastníkov trhu alebo fragmentáciu trhu v dôsledku vývoja finančných produktov alebo udržateľných investícií „mimo jadrovú energetiku“, ako tvrdí Rakúska republika, nie je takej povahy, aby spôsobilo protiprávnosť napadnutého nariadenia.

495 Zákonnosť aktu Únie totiž nemôže závisieť od stupňa jeho účinnosti, údajného správania dotknutých hospodárskych a inštitucionálnych subjektov alebo od spôsobu, akým sa tento akt uplatňuje v praxi (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. júna 1998, British Airways a i./Komisia, T-371/94 a T-394/94, EU:T:1998:140, bod 291 a citovanú judikatúru, a z 29. novembra 2006, Campoli/Komisia, T-135/05, EU:T:2006:366, bod 124 a citovanú judikatúru).

496 Z týchto dôvodov sa musí zamietnuť aj siedmy žalobný dôvod.

O desiatom až šestnástom žalobnom dôvode, ktoré sa týkajú hospodárskych činností súvisiacich s odvetvím fosílneho plynu

497 Pokiaľ ide o odvetvie fosílneho plynu, napadnuté nariadenie definuje tri druhy činností:

– výroba elektriny z fosílnych plynných palív (nové oddiely 4.29 príloh I a II k delegovanému nariadeniu 2021/2139, ktoré boli do uvedených príloh vložené napadnutým nariadením),

– vysoko účinná kombinovaná výroba tepla/chladu a elektriny z fosílnych plynných palív (nové oddiely 4.30 príloh I a II k delegovanému nariadeniu 2021/2139, ktoré boli do uvedených príloh vložené napadnutým nariadením),

– výroba tepla/chladu z fosílnych plynných palív v účinnom systéme centralizovaného zásobovania teplom a chladom (nové oddiely 4.31 príloh I a II k delegovanému nariadeniu 2021/2139, ktoré boli do uvedených príloh vložené napadnutým nariadením) (ďalej spoločne len „hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom“).

498 Príloha I k napadnutému nariadeniu stanovuje pre každú z týchto činností technické kritériá preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne

nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 nariadenia o taxonómii. Príloha II k napadnutému nariadeniu stanovuje technické kritériá preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov stanovených v článku 9 nariadenia o taxonómii.

O desiatom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 10 ods. 2 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti

499 Rakúska republika podporovaná Luxemburským veľkovojvodstvom v podstate tvrdí, že napadnuté nariadenie porušuje článok 10 ods. 2 a článok 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásadu predbežnej opatrnosti tým, že pre hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom stanovuje prahové hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW ako ročný priemer za 20 rokov.

500 Rakúska republika tvrdí, že hospodárske činnosti súvisiace s odvetvím fosílneho plynu významne neprispievajú k zmierneniu zmeny klímy, prinajmenšom pokiaľ sú povolené nad hraničnú hodnotou 100 g ekvivalentu CO_2/kWh, teda ani v rámci hraničných hodnôt 270 g ekvivalentu CO_2 /kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW.

501 Komisia podporovaná Maďarskom, Poľskou republikou a Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

502 Tento žalobný dôvod sa delí na osem častí, z ktorých prvá je založená na existencii nízkouhlíkových alternatív, druhá na neprispievaní k prechodu na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo v súlade s cieľom 1,5 °C, tretia na porušení požiadavky na posúdenie životného cyklu, štvrtá na oneskorení pri dosahovaní najlepšieho výkonu v danom odvetví alebo priemysle, piata na prekážke pre nízkouhlíkové alternatívy, šiesta na porušení zákazu vplyvov zakonzervovania, siedma na porušení článku 19 ods. 1 písm. g). nariadenia o taxonómii a subsidiárne ôsma na porušení článku 19 ods. 1 písm. f) uvedeného nariadenia, zásady predbežnej opatrnosti a na „nedostatkoch v posúdení a odôvodnení“.

– O prvej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na existencii nízkouhlíkových riešení

503 Rakúska republika tvrdí, že podmienka, podľa ktorej nesmie existovať nízkouhlíkové riešenie, nie je splnená, pretože energie z obnoviteľných zdrojov, inteligentné siete a techniky uskladňovania energie a znižovania spotreby sú dostupné nízkouhlíkové riešenia, ktoré môžu nahradiť hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom.

504 Rakúska republika dodáva, že Komisia tým, že sa domnievala, že nízkouhlíkové alternatívy „ešte nemusia byť komerčne dostupné“, ako je uvedené v odôvodneniach 4 a 6 napadnutého nariadenia, zakladá toto nariadenie na „rozšírení“ článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, ktoré je nezlučiteľné so znením, štruktúrou a účelom tohto ustanovenia z dôvodov uvedených na podporu druhého žalobného dôvodu.

505 Rakúska republika okrem toho tvrdí, že požiadavka, podľa ktorej elektrinu a/alebo teplo/chlad, ktoré sa majú nahradiť, nemožno vyrobiť z obnoviteľných zdrojov energie, pričom sa vychádza z porovnávacieho posúdenia s nákladovo najefektívnejšou a technicky uskutočniteľnou

alternatívou z obnoviteľných zdrojov pre tú istú kapacitu, ktorá je stanovená v bode 1 písm. b) podbode ii) oddielu 4.29 a v bode 1 písm. b) podbode iii) oddielov 4.30 až 4.31 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu, v podstate vedie k protiprávnemu rozšíreniu pôsobnosti článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii. Domnieva sa, že posledné uvedené ustanovenie vyžaduje porovnanie nielen s „nákladovo najefektívnejšou“ alternatívou, ale aj so všetkými „hospodársky uskutočniteľnými“ alternatívami, a že uvedené ustanovenie vylučuje kvalifikáciu danej činnosti ako environmentálne udržateľnej nielen vtedy, keď možno „tú istú kapacitu“ dosiahnuť alternatívnymi zdrojmi, ale aj vtedy, keď takéto zdroje existujú.

506 Komisia podporovaná Maďarskom, Poľskou republikou a Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

507 Po prvé treba pripomenúť, že z odôvodnenia 4 napadnutého nariadenia v podstate vyplýva, že Komisia sa domnievala, že zelená transformácia si vyžaduje značné zníženie emisií skleníkových plynov v odvetviach, v ktorých nízkouhlíkové riešenia nie sú uskutočniteľné, keďže by neumožnili zabezpečiť potrebné dodávky energie.

508 Na tento účel sa Komisia v podstate domnievala, že je potrebné stanoviť technické kritériá preskúmania pre hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom, ak emisie skleníkových plynov z týchto činností zostávajú pod primeranou prahovou hodnotou, ale aj vtedy, keď tieto druhy výroby túto primeranú prahovú hodnotu ešte nedodržiavajú.

509 Komisia sa tiež domnievala, že by sa mal stanoviť iný prístup ako priame obmedzenie emisií skleníkových plynov. V rámci tohto prístupu, ktorý by mal v horizonte 20 rokov priniesť podobné výsledky, môžu zariadenia dosiahnuť takéto výsledky tým, že obmedzia počet hodín v prevádzke alebo preložia prechod na plyny z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkové plyny na skorší dátum. Na druhej strane by mali technické kritériá preskúmania pre využívanie fosílneho plynu takisto zabezpečiť, aby boli k dispozícii spoľahlivé dôkazy na preukázanie toho, že rovnakú kapacitu výroby energie nemožno dosiahnuť prostredníctvom obnoviteľných zdrojov, a aby sa pre každé zariadenie v súlade s najlepším výkonom v danom odvetví zaviedli účinné plány na úplný prechod na obnoviteľné zdroje energie alebo nízkouhlíkové plyny k určitému dátumu.

510 Po druhé, ako vyplýva z bodov 164 až 169 vyššie, podmienka, podľa ktorej neexistuje technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva stanovená v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, si vyžaduje zohľadnenie aspektov spojených s bezpečnosťou dodávok.

511 Po tretie z toho vyplýva, že treba zamietnuť tvrdenie, podľa ktorého článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii vylučuje kvalifikáciu danej činnosti ako environmentálne udržateľnej nielen vtedy, keď možno „tú istú kapacitu“ dosiahnuť alternatívnymi zdrojmi, ale aj vtedy, keď takéto zdroje existujú.

512 Ako vyplýva z bodov 164 až 169 vyššie, podmienka, podľa ktorej neexistuje žiadna technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva, stanovená v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, si vyžaduje zohľadnenie aspektov spojených s bezpečnosťou dodávok. Výklad Rakúskej republiky je však v rozpore s požiadavkou bezpečnosti dodávok.

513 Po štvrté na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, požiadavka, podľa ktorej energiu, ktorá sa má nahradiť, nemožno vyrobiť z obnoviteľných zdrojov energie, pričom sa vychádza z porovnávacieho posúdenia s nákladovo najefektívnejšou a technicky uskutočniteľnou

alternatívou z obnoviteľných zdrojov pre tú istú kapacitu, stanovená v bode 1 písm. b) podbode ii) oddielu 4.29 a v bode 1 písm. b) podbode iii) oddielov 4.30 až 4.31 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu, nie je protiprávna, keďže by viedla k rozšíreniu pôsobnosti článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii tak, aby sa do tohto ustanovenia zahrnula požiadavka bezpečnosti dodávok.

514 Táto požiadavka totiž tiež smeruje k zabezpečeniu nevyhnutnej bezpečnosti dodávok v súlade s výkladom, ktorý vyplýva z bodov 164 až 169 vyššie, a zároveň zaručuje, že existujú jasné dôkazy o tom, že rovnakú kapacitu výroby energie nemožno dosiahnuť prostredníctvom obnoviteľných zdrojov, a to podľa postupu Komisie opísaného v bode 509 vyššie. Nerozširuje teda pôsobnosť článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii.

515 Po piate treba uviesť, že podľa modelov Komisie, ktoré vychádzajú z posúdenia vplyvu pripojeného k jej oznámeniu COM(2020) 562 final zo 17. septembra 2020 s názvom „Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti“, sú plynové elektrárne za súčasných podmienok technológie a trhu potrebné ako prechodné a rezervné kapacity, keďže Únia bude v období rokov 2020 až 2030 potrebovať nové kapacity plynu v rozmedzí od 23 do 31 gigawattov (GW).

516 Tvrdenia Rakúskej republiky založené na tvrdeniach platformy však neumožňujú preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že nízkouhlíkové alternatívy nemusia byť ešte na trhu dostupné a neumožňujú zaručiť bezpečnosť dodávok.

517 Samotné tvrdenie, že existujú životaschopné alternatívy založené na obnoviteľných zdrojoch energie, totiž nestačí na to, aby posúdenie Komisie zbavilo vierohodnosti.

518 Tvrdenia Rakúskej republiky teda neumožňujú preukázať, že podmienka stanovená v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, podľa ktorej nesmie existovať nízkouhlíková alternatíva, nie je splnená.

519 Z týchto dôvodov prvá časť desiateho žalobného dôvodu nie je dôvodná.

– O druhej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na neprispievaní k prechodu na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo v súlade s cieľom 1,5 °C

520 Rakúska republika v podstate tvrdí, že hraničné hodnoty 270g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW, použité v prílohe I k napadnutému nariadeniu, nie sú v súlade s cieľom 1,5 °C stanoveným Parížskou dohodou a príslušnými čiastkovými cieľmi Únie na roky 2030 a 2050 a že ostatné technické kritériá preskúmania neumožňujú prispieť k zmierneniu zmeny klímy.

521 Komisia podporovaná Rumunskom a Poľskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

522 Je dôležité pripomenúť, že článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii vyžaduje, aby dotknutá hospodárska činnosť okrem iného podporovala prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade so smerovaním k obmedzeniu zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami okrem iného postupným odstraňovaním emisií skleníkových plynov, najmä emisií z tuhých fosílnych palív.

523 Z odôvodnenia 41 nariadenia o taxonómii tiež vyplýva, že činnosti, na ktoré sa vzťahuje článok 10 ods. 2 tohto nariadenia, musia dôveryhodne smerovať k tomu, aby podporili prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade so smerovaním k obmedzeniu zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami okrem iného postupným odstraňovaním emisií skleníkových plynov.

524 Článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii tak Komisii ukladá povinnosť, aby zabezpečila, že hospodárska činnosť, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, podporuje prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo a smeruje k obmedzeniu zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami okrem iného postupným odstraňovaním emisií skleníkových plynov.

525 Z článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii vyplýva, že posúdenia Komisie by boli zbavené vierohodnosti a poznačené zjavne nesprávnym posúdením, ak by Rakúska republika preukázala, že na rozdiel od toho, čo Komisia v podstate konštatovala v napadnutom nariadení, technické kritériá preskúmania nie sú spôsobilé na postupné odstraňovanie alebo postupné znižovanie emisií skleníkových plynov.

526 Pokiaľ ide v tejto súvislosti o výrobu elektriny z fosílnych plynných palív (oddiel 4.29 uvedený v prílohe I k napadnutému nariadeniu), v rámci technického kritéria preskúmania týkajúceho sa významného prínosu k zmierneniu zmeny klímy, bod 1 písm. b) oddielu 4.29 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu stanovuje toto:

„Zariadenia, na ktoré sa do 31. decembra 2030 udelí stavebné povolenie, spĺňajú všetky tieto podmienky:

i) priame emisie skleníkových plynov z činnosti sú nižšie než 270 g ekvivalentu CO2/kWh výstupnej energie alebo ročné priame emisie skleníkových plynov z činnosti nepresahujú v priemere 550 kg ekvivalentu CO2/kW kapacity zariadenia počas 20 rokov;

ii) energiu, ktorá sa má nahradiť, nemožno vyrobiť z obnoviteľných zdrojov energie, pričom sa vychádza z porovnávacieho posúdenia s nákladovo najefektívnejšou a technicky uskutočniteľnej obnoviteľnej alternatívy [a technicky uskutočniteľnou alternatívou z obnoviteľných zdrojov – *neoficiálny preklad*] pre tú istú kapacitu; výsledok tohto porovnávacieho posúdenia sa uverejňuje a je predmetom konzultácií so zainteresovanými stranami;

iii) činnosť nahrádza existujúcu činnosť výroby elektriny s vysokými emisiami, pri ktorej sa využívajú tuhé alebo kvapalné fosílne palivá;

iv) novoinštalovaná výrobná kapacita nepresahuje kapacitu nahradeného zariadenia o viac než 15 %;

v) zariadenie je navrhnuté a vybudované tak, že využíva obnoviteľné a/alebo nízkouhlíkové plynné palivá a prechod na plné využívanie obnoviteľných a/alebo nízkouhlíkových plynných palív sa uskutoční do 31. decembra 2035 so záväzkom a overiteľným plánom schváleným riadiacim orgánom podniku;

vi) nahradenie vedie k zníženiu emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % počas životnosti novoinštalovanej výrobnej kapacity;

vii) ak sa činnosť vykonáva na území členského štátu, v ktorom sa na výrobu energie využíva uhlie, uvedený členský štát sa zaviazal postupne ukončovať využívanie výroby energie z uhlia…“

527 Hraničná hodnota 270 g ekvivalentu CO_2/kWh výstupnej energie sa používa aj v technických kritériách preskúmania pre vysoko účinnú kombinovanú výrobu tepla/chladu a elektriny z fosílnych plynných palív (oddiel 4.30 uvedený v prílohe I k napadnutému nariadeniu) a pre výrobu tepla/chladu z fosílnych plynných palív v účinnom systéme centralizovaného zásobovania teplom a chladom (oddiel 4.31 uvedený v prílohe I k napadnutému nariadeniu).

528 V prvom rade Rakúska republika uvádza, že skupina TEG sa domnieva, že hraničná hodnota 100 g ekvivalentu CO_2/kWh predstavuje vedecký predpoklad pre splnenie podmienky spočívajúcej v podpore prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo a že by sa mala každých päť rokov znižovať, pričom pripomína, že skupina TEG tiež uviedla, že túto prahovú hodnotu nemôžu dodržať tradičné plynové elektrárne, ale len elektrárne, ktoré využívajú technológiu zachytávania a sekvestrácie uhlíka. Poukazuje tiež na to, že platforma sa domnievala, že hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW nie sú v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy a Parížskou dohodou a že Komisia považovala túto hraničnú hodnotu 100 g ekvivalentu CO_2/kWh za rozhodujúcu, najmä pre iné činnosti, ktoré sa v delegovanom nariadení 2021/2139 označujú za významne prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy, a pre jadrovú energiu.

529 Po prvé treba uviesť, že v záverečnej správe skupiny TEG sa v súvislosti s prahovou hodnotou 100 g ekvivalentu CO_2/kWh uvádzalo toto:

„Pre výrobu elektriny, výrobu tepla a kombinovanú výrobu tepla a elektriny sa navrhuje celková a technologicky neutrálna prahová hodnota intenzity emisií 100 g [ekvivalentu] CO_2/kWh. Táto prahová hodnota sa bude každých päť rokov znižovať v súlade s politickými cieľmi stanovenými na dosiahnutie nulovej bilancie emisií do roku 2050. …

Metóda výberu prahovej hodnoty intenzity emisií

Ročná trajektória emisií v odvetví elektriny v [Únii] bude musieť do roku 2050 dosiahnuť nulovú bilanciu emisií v súlade s Parížskou dohodou… a inými politickými záväzkami v oblasti klímy a energetiky.

Výpočet prahovej hodnoty 100 g ekvivalentu CO_2/kWh vychádza z politických cieľov pre budúce emisie povolené v odvetví elektriny, ktoré sa vydelia očakávaným vývojom dopytu po elektrine.

Prahová hodnota bude stanovená ako jednotná hodnota pre všetky nové investície do výroby elektriny, kým nebude neskôr revidovaná. Vzťahuje sa aj na výrobu tepla/chladu a na kombinovanú výrobu tepla a elektriny.

Aby bola daná investícia alebo činnosť zlučiteľná s touto trajektóriou, musia byť jej priemerné emisie počas ich fyzickej životnosti alebo za 40 rokov (podľa toho, čo je kratšie) nižšie ako prahová hodnota.

…

Prahová hodnota bola stanovená takto:

– Historické údaje o emisiách v odvetví elektriny a dopyte po elektrine pre EÚ 28 pochádzajú z Eurostatu.

– Budúce emisie sú v súlade s politickými záväzkami [Únie] pre odvetvie [systému obchodovania s emisiami] (-43 % do roku 2030), potom do roku 2050 lineárne klesnú až na nulu. Predpokladá sa, že budúci dopyt po elektrine (čistá výroba) bude rásť v súlade so základným scenárom EÚ PRIMES 2016.

– Vydelením predpokladaných emisií v odvetví elektriny predpokladaným dopytom po elektrine sa získajú predpokladané ročné hodnoty, ktoré sú v súlade s politikami pre emisné faktory v odvetví elektriny v [Únii].

– Zastáva sa názor, že daný výrobca elektriny spĺňa tieto politické ciele, ak sú jeho emisie nižšie ako priemer týchto ročných emisných faktorov počas jeho životnosti.

– Na určenie jednotnej technologicky neutrálnej prahovej hodnoty zahŕňajúcej všetky technológie, sa v metodike zohľadňujú priemerné ročné emisné faktory za obdobie 40 rokov od uvedenia do prevádzky.“

530 Prahová hodnota 100 g ekvivalentu CO_2/kWh bola teda dosiahnutá vydelením predpokladaných emisií v odvetví elektriny (s prihliadnutím na cieľ nulovej bilancie emisií do roku 2050) predpokladaným dopytom po elektrine.

531 Prahová hodnota 100 g ekvivalentu CO_2/kWh predstavuje podľa skupiny TEG priemernú hodnotu emisií z výroby elektriny v rokoch 2020 až 2050, ktorá má Únii umožniť dosiahnuť cieľ nulovej bilancie emisií do roku 2050.

532 Táto prahová hodnota vychádza z pomeru medzi odhadovanou hodnotou celkových emisií, ktorá sa nesmie prekročiť do roku 2050 tak, aby sa dospelo k obmedzeniu alebo odstráneniu emisií skleníkových plynov, a odhadovanou hodnotou dopytu po elektrine do roku 2050.

533 Inými slovami prahová hodnota 100 g ekvivalentu CO_2/kWh určuje hypotetickú hodnotu ekvivalentu vyprodukovaných CO_2/kWh, ktorú nemožno prekročiť, aby sa obmedzili alebo odstránili emisie skleníkových plynov spôsobom, ktorý je v súlade s cieľom obmedziť do roku 2050 nárast teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami.

534 Po druhé však treba uviesť, že prahová hodnota stanovená skupinou TEG nie je sama osebe parametrom zákonnosti technických kritérií preskúmania stanovených v napadnutom nariadení, keďže Komisia môže zohľadniť všetky faktory.

535 V tejto súvislosti, ako uviedla Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe bez toho, aby jej v tomto ohľade niekto odporoval, prahová hodnota 100 ekvivalentu CO_2/kWh nie je v súčasnosti dosiahnuteľná pre plynové elektrárne, ktoré nemajú systém zachytávania CO_2. Prístup Komisie v podstate spočíva v tom, že na uvedené zariadenia sa uplatní prahová hodnota 270 g ekvivalentu CO_2/kWh tak, aby spadali do pôsobnosti napadnutého nariadenia a podliehali ostatným technickým kritériám preskúmania. Treba však konštatovať, že takýto prístup je v súlade s cieľom nariadenia o taxonómii, ktorým je zabrániť nečinnosti alebo oneskoreným opatreniam, ktorý už bol spomenutý v bode 377 vyššie.

536 Za týchto podmienok tvrdenia Rakúskej republiky založené na nedodržaní prahovej hodnoty 100 g ekvivalentu CO_2/kWh nemôžu samy osebe preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že technické kritériá preskúmania môžu podporiť zníženie alebo odstránenie emisií skleníkových plynov, a teda prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade so smerovaním k obmedzeniu zvýšenia teploty na 1,5 °C.

537 Po tretie tvrdenia Rakúskej republiky tiež neumožňujú preukázať, že technické kritériá preskúmania nie sú spôsobilé prispieť k dosiahnutiu priebežného cieľa na rok 2030 stanoveného v článku 4 ods. 1 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy, ktorým je zníženie domácich čistých emisií skleníkových plynov (emisie po odpočítaní ich odstraňovania) do roku 2030 minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.

538 Treba totiž konštatovať, že Rakúska republika svojou argumentáciou v podstate spochybňuje dostatočne prísnu alebo ambicióznu povahu predmetných kritérií, ale nespochybňuje ich spôsobilosť postupne odstrániť alebo postupne znížiť emisie skleníkových plynov. Z dôvodov už vysvetlených v bodoch 523 až 525 vyššie teda táto argumentácia nemôže preukázať, že Komisia sa pri uplatňovaní článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii dopustila zjavne nesprávneho posúdenia. Okrem toho z dôvodov podobných tým, ktoré boli uvedené v bode 378 vyššie, treba pripomenúť, že rozhodnutie Komisie uprednostniť potenciálne menej prísne kritériá môže súvisieť s cieľom zabrániť nečinnosti alebo oneskorenému opatreniu tým, že sa umožní širšia pôsobnosť napadnutého nariadenia a všetkých kritérií, ktoré sú v ňom uvedené.

539 Platí to o to viac, že dotknuté činnosti musia tiež nahradiť existujúcu činnosť výroby elektriny s vysokými emisiami, ktorá využíva tuhé alebo kvapalné fosílne palivá, a viesť k zníženiu emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % počas životnosti novoinštalovanej výrobnej kapacity a že členský štát sa musí zaviazať postupne ukončovať využívanie výroby energie z uhlia [bod 1 písm. b) podbody iii), vi) a vii) oddielu 4.29 a bod 1 písm. b) podbody iv), vii) a ix) oddielov 4.30 a 4.31 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu].

540 Navyše tvrdenie Rakúskej republiky nezohľadňuje ani skutočnosť, že prístup uplatňovaný na hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom je postupný a jeho cieľom je znižovať výrobu energie súvisiacej s fosílnym plynom po etapách a zároveň umožniť bezpečnosť dodávok, ako okrem iného vyplýva z odôvodnenia 4 napadnutého nariadenia. Ako tvrdí Komisia, zariadenia tak môžu buď obmedziť počet prevádzkových hodín na konštantnú úroveň, alebo po vyčerpaní uhlíkového rozpočtu rýchlo prejsť na plné využívanie obnoviteľných a/alebo nízkouhlíkových palív. Ak teda v prvých rokoch využijú väčšiu časť svojho uhlíkového rozpočtu, budú to musieť v nasledujúcich rokoch kompenzovať znížením počtu prevádzkových hodín alebo skorším prechodom na obnoviteľné alebo nízkouhlíkové plyny. Tento prístup je v súlade so zámerom normotvorcu Únie nezahŕňať len tie hospodárske činnosti, ktoré sú spôsobilé zabezpečiť čo najvýznamnejší prínos k cieľu zmiernenia zmeny klímy a ktoré nijako nenarušujú – alebo v čo najmenšej miere narušujú – plnenie iných environmentálnych cieľov.

541 V druhom rade Rakúska republika po prvé tvrdí, že ani technické kritériá posudzovania nezaručujú dosiahnutie týchto cieľov. Najmä podmienka prechodu na úplné využívanie obnoviteľných a/alebo nízkouhlíkových plynných palív do 31. decembra 2035 nemôže prispieť k dosiahnutiu priebežného cieľa na rok 2030, ktorý je záväzný podľa článku 4 ods. 1 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy.

542 Rakúska republika tvrdí, že požadovaná zmena paliva nepostačuje na zabezpečenie dostatočného prínosu k plneniu cieľov Únie v oblasti klímy, ktoré predpokladajú, že odvetvie energetiky bude už v roku 2040 (a v každom prípade do roku 2050) takmer klimaticky neutrálne, a teda už nebude produkovať žiadne významné emisie skleníkových plynov.

543 Týmto tvrdením sa Rakúska republika odvoláva na to, že technické kritérium preskúmania súvisiace so zmenou paliva nepostačuje na zabezpečenie dostatočného prínosu k plneniu cieľov Únie v oblasti klímy.

544 Treba však konštatovať, že Rakúska republika nepreukazuje ani netvrdí, že požadovaná zmena paliva nie je spôsobilá postupne odstraňovať alebo postupne znižovať emisie skleníkových plynov. Z podobných dôvodov, aké sú uvedené v bode 538 vyššie, takáto argumentácia teda nemôže uspieť.

545 Po druhé Rakúska republika tvrdí, že technické kritériá preskúmania umožňujú uvažovať o zariadeniach, ktoré vytvárajú významné emisie skleníkových plynov, dlho po roku 2040 (ba dokonca aj po roku 2050). Zdôrazňuje totiž, že podľa technických kritérií preskúmania možno nové zariadenia považovať za environmentálne udržateľné, ak sú povolené pred 31. decembrom 2030 a ak sú splnené ostatné podmienky napadnutého nariadenia. Podľa Rakúskej republiky je priemerná doba prevádzkovania týchto zariadení 25 až 30 rokov. Ani od 1. januára 2036 však technické kritériá preskúmania nepredpokladajú výlučné využívanie obnoviteľných palív, ale len využívanie nízkouhlíkových palív, ktoré nijako nesúvisí s hraničnou hodnotou 270 g ekvivalentu CO_2/kWh, ani nestanoví žiadne konkrétne zníženie vo vzťahu k tejto alebo akejkoľvek inej hraničnej hodnote.

546 Podľa Rakúskej republiky, aj keby sa vychádzalo z toho, že povinnosť využívať nízkouhlíkové palivá vedie k zníženiu o 70 % v porovnaní s referenčnou hodnotou pre fosílne palivá v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 2018, s. 82), vyplývalo by z toho len zníženie povolenej úrovne emisií na necelých 200 g ekvivalentu CO_2/kWh. Rakúska republika z toho vyvodzuje, že aj po roku 2035 a s prihliadnutím na dobu prevádzky zariadení budú emisie skleníkových plynov povolené dlho po roku 2040 a 2050, a to na úrovni výrazne presahujúcej hraničnú hodnotu 100 g ekvivalentu CO_2/kWh, ktorej dodržiavanie je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy.

547 Treba však konštatovať, že Rakúska republika nepreukazuje ani netvrdí, že povinnosť využívať nízkouhlíkové palivá nie je spôsobilá postupne odstraňovať alebo postupne znižovať emisie skleníkových plynov. Z podobných dôvodov, aké sú uvedené v bode 538 vyššie, takáto argumentácia teda nemôže uspieť.

548 Po tretie Rakúska republika tvrdí, že vo vzťahu k cieľu spočívajúcom v znížení o 55 % uvedenom v bode 1 písm. b) podbode vi) oddielu 4.29, ako aj v bode 1 písm. b) podbode vii) oddielov 4.30 a 4.31 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu sa nesprávne odkazuje na vykonanie požiadavky stanovenej v článku 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy, podľa ktorej sa majú čisté emisie skleníkových plynov v Európe do roku 2030 znížiť o 55 %, pričom vzhľadom na to, že odvetvie energetiky sa na týchto emisiách podieľa 75 %, je zrejmé, že v tomto odvetví by sa malo dosiahnuť viac úspor.

549 Treba však konštatovať, že Rakúska republika nepreukazuje ani netvrdí, že technické kritériá preskúmania, podľa ktorých nahradenie starého zariadenia vedie k zníženiu emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % počas životnosti novoinštalovanej výrobnej kapacity alebo aspoň o 55 % skleníkových plynov za kWh výstupnej energie, nie sú spôsobilé postupne odstraňovať alebo postupne znižovať emisie skleníkových plynov. Z podobných dôvodov, aké sú uvedené v bode 538 vyššie, takáto argumentácia teda nemôže uspieť.

550 Po štvrté, podľa Rakúskej republiky podmienky pre nahradenie starého zariadenia vybudovaním nového zariadenia, uvedené v bode 1 písm. b) podbode vi) oddielu 4.29 a v bode 1 písm. b) podbode vii) oddielov 4.30 a 4.31 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu, sú nedostatočné. Táto hospodárska činnosť má totiž nahradiť činnosti výroby elektriny, ktoré v súčasnosti zabezpečujú uhoľné kogeneračné elektrárne alebo hnedouhoľné elektrárne, a v súlade s bodom 1 písm. b) podbodom iv) oddielu 4.29 je dokonca možné zvýšiť kapacitu zariadení uvedených v tomto oddiele o 15 %. Navyše podmienky uvedené v bode 1 písm. b) podbode v) oddielov 4.30 a 4.31 zodpovedajú podmienke stanovenej v bode 1 písm. b) podbode iv) oddielu 4.29, s výnimkou skutočnosti, že zvýšenie kapacity v prípade týchto činností nie je možné a zníženie kapacity v porovnaní so *status quo ante* sa nevyžaduje.

551 Týmto tvrdením sa Rakúska republika odvoláva na to, že podmienky pre nahradenie starého zariadenia vybudovaním nového zariadenia, uvedené v bode 1 písm. b) podbode vi) oddiele 4.29 a v bode 1 písm. b) podbode vii) oddielov 4.30 a 4.31 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu, sú nedostatočné.

552 Rakúska republika však nepreukazuje ani netvrdí, že podmienky pre nahradenie starého zariadenia v spojení s ostatnými technickými kritériami preskúmania nie sú spôsobilé postupne odstraňovať alebo postupne znižovať emisie skleníkových plynov. Z podobných dôvodov, aké sú uvedené v bode 538 vyššie, takáto argumentácia teda nemôže uspieť.

553 Po piate sa Rakúska republika domnieva, že podmienky uvedené v bode 1 písm. b) podbode vii) oddielu 4.29 a v bode 1 písm. b) podbode ix) oddielov 4.30 a 4.31 uvedené v prílohe I k napadnutému nariadeniu sú záväzné len pre členské štáty, ktoré využívajú uhlie na výrobu energie, ale nepredstavujú základnú podmienku, keďže nie je stanovená žiadna lehota na upustenie od tejto výroby a oznámený dátum upustenia od uvedenej výroby tak môže pripadnúť v horizonte niekoľkých desaťročí.

554 V tejto súvislosti treba konštatovať, že Rakúska republika nepreukazuje, že technické kritériá preskúmania, ktoré vyžadujú, aby sa daný členský štát zaviazal postupne ukončiť výrobu energie z uhlia, nie sú spôsobilé na postupné odstraňovanie alebo postupné znižovanie emisií skleníkových plynov. Z podobných dôvodov, aké sú uvedené v bode 538 vyššie, takáto argumentácia teda nemôže uspieť.

555 V treťom rade Rakúska republika po prvé zdôrazňuje, že novoinštalovaná výrobná kapacita môže prekročiť kapacitu nahradeného zariadenia o 15 %, takže kapacity pre fosílne palivá sa v porovnaní s dotknutými predchádzajúcimi kapacitami pre fosílne palivá môžu dokonca ďalej zvyšovať bez toho, aby sa tým akokoľvek menila udržateľnosť investície.

556 Rakúska republika však nepreukazuje, že obmedzenie novoinštalovanej výrobnej kapacity na 15 % nad kapacitu nahradeného zariadenia v spojení s ostatnými technickými kritériami preskúmania nie je spôsobilé postupne odstraňovať alebo postupne znižovať emisie skleníkových plynov. Z dôvodov podobným tým, ktoré sú uvedené v bode 538 vyššie, takáto argumentácia teda nemôže uspieť.

557 Po druhé sa Rakúska republika domnieva, že určité zníženie emisií skleníkových plynov v porovnaní so súčasným *status quo* nestačí na to, aby dočasná činnosť spĺňala podmienku súladu so „smerovaním“ k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy. Vyvodzuje z toho, že dodatočné ustanovenia technických kritérií preskúmania napadnutého nariadenia, ktoré môžu prispieť k vytvoreniu nových elektrární s nižšími emisiami v porovnaní s elektrárňami, ktoré nahrádzajú, nie sú na účely článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii relevantné.

558 Toto tvrdenie však neumožňuje preukázať, že technické kritériá preskúmania týkajúce sa činností súvisiacich s fosílnym plynom nie sú takej povahy, aby postupne odstraňovali alebo postupne znižovali emisie skleníkových plynov. Z dôvodov podobných tým, ktoré sú uvedené v bode 538 vyššie, takáto argumentácia teda nemôže uspieť.

559 Ako vyplýva z bodov 538, 544, 547, 549, 552, 554, 556 a 558 vyššie, tvrdenia Rakúskej republiky tak neumožňujú preukázať, že technické kritériá preskúmania, posudzované jednotlivo, aj ako celok, sú nespôsobilé postupne odstraňovať emisie skleníkových plynov.

560 V každom prípade treba uviesť, že prognózy predložené Rakúskou republikou nemôžu samy osebe zbaviť vierohodnosti prognózy, na ktorých je založené napadnuté nariadenie.

561 Po tretie Rakúska republika tvrdí, že podmienky stanovené v bode 1 písm. b) podbode i) oddielov 4.30 a 4.31 uvedených v prílohe 1 k napadnutému nariadeniu len preberajú definíciu, ktorá bola prijatá v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 2012, s. 1) vo vzťahu k vysoko účinnej kombinovanej výrobe tepla a elektriny alebo účinnej kombinovanej výrobe diaľkového vykurovania a chladenia.

562 Takáto údajná zhoda medzi technickými kritériami preskúmania a touto smernicou však nemôže preukázať, že tieto kritériá sú protiprávne. Okrem toho, ako vyplýva z bodov 263 až 265 vyššie, Komisia sa mohla opierať o akékoľvek minimálne požiadavky stanovené v súlade s právom Únie.

563 Vo štvrtom rade Rakúska republika tvrdí, že hraničné hodnoty presahujúce hranicu 100 g ekvivalentu CO_2/kWh nie sú založené na presvedčivých vedeckých dôkazov v zmysle článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, keďže neboli predmetom štúdie skupiny TEG a sú s ňou v rozpore.

564 Ako však Komisia uvádza vo svojich odpovediach na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania z 30. septembra 2024, prahová hodnota 270 g ekvivalentu CO_2/kWh je podporená technickou prílohou k záverečnej správe skupiny TEG, ktorá odporúčala hodnotu blízku uvedenej prahovej hodnote, a to 262 g ekvivalentu CO_2/kWh, pokiaľ ide o kritérium „výrazne nenarušiť“.

565 Okrem toho, ako vyplýva z jej odpovedí na opatrenia na zabezpečenie priebehu konania z 30. septembra 2024, Komisia vypočítala prahovú hodnotu 550 kg ekvivalentu CO_2/kW práve na základe prahovej hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kW. Ako model totiž použila plynovú

elektráreň s priamymi emisiami 270 g ekvivalentu CO_2/kWh, ktorá je v prevádzke na 25 % ročných prevádzkových hodín, teda 2190 hodín ročne, takže v takom prípade celkové ročné emisie zodpovedajú 270 g ekvivalentu CO_2/kWh, vynásobené 2190 hodinami, alebo dokonca 591,3 kg ekvivalentu CO_2/kW. Komisia túto hodnotu sprísnila a zaokrúhlila ju na 550 kg ekvivalentu CO_2 /kW.

566 Za týchto podmienok nemožno Komisii vytýkať, že sa neopierala o dostupné vedecké hodnotenia, takže toto tvrdenie sa musí zamietnuť.

567 Vzhľadom na vyššie uvedené Rakúska republika nepreukázala, že napadnuté nariadenie je poznačené zjavne nesprávnym posúdením, keďže Komisia sa v podstate domnievala, že hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW použité v prílohe I k napadnutému nariadeniu sú v súlade s cieľom 1,5 °C stanoveným Parížskou dohodou a zodpovedajúcimi čiastkovými cieľmi Únie na roky 2030 a 2050 a že ostatné technické kritériá preskúmania umožňujú prispieť k zmierneniu zmeny klímy.

568 Druhá časť desiateho žalobného dôvodu teda nie je dôvodná.

– O tretej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na porušení požiadavky posúdenia životného cyklu

569 Podľa Rakúskej republiky sa posúdenie životného cyklu uplatňuje nielen na základe kritéria „výrazne nenarušiť“ (článok 17 ods. 2 nariadenia o taxonómii), ale aj na účely klasifikácie ako prechodnej činnosti podľa článku 19 ods. 1 písm. g) tohto nariadenia v spojení s článkom 10 ods. 3 uvedeného nariadenia, takže posúdenie životného cyklu skleníkových plynov sa malo zohľadniť.

570 Rakúska republika tvrdí, že obe hraničné hodnoty nespĺňajú požiadavku posúdenia životného cyklu, pretože sa výslovne vzťahujú len na „priame emisie skleníkových plynov pochádzajúce z tejto činnosti“ a nie, podobne ako hraničná hodnota 100 g ekvivalentu CO_2/kWh, na „emisie skleníkových plynov počas životného cyklu“. Dodáva, že tým, že Komisia opomenula emisie metánu, je v rozpore so svojou vlastnou stratégiou znižovania emisií metánu.

571 Rakúska republika z toho vyvodzuje, že parametre, ktoré sú nezlučiteľné s požadovaným posúdením životného cyklu, sú stanovené ako hraničné hodnoty a že významné a obzvlášť škodlivé emisie metánu sa opomínajú, hoci sa generujú v rámci celého dodávateľského reťazca, najmä pri ťažbe a distribúcii fosílneho plynu pred jeho spaľovaním.

572 Okrem toho podľa Rakúskej republiky napadnuté nariadenie porušuje požiadavku posúdenia životného cyklu, keďže technické kritériá preskúmania nezaručujú, že obnoviteľné alebo nízkouhlíkové palivá, ktorých využívanie sa požaduje do 31. decembra 2035, sú samy osebe vyrábané s nízkym uhlíkovým vplyvom. Technické kritériá preskúmania najmä nevylučujú nahradenie spaľovania „zeleného“ vodíka spaľovaním „sivého“ vodíka, ktorého výroba spôsobuje významné emisie skleníkových plynov.

573 Komisia podporovaná Poľskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

574 V tejto súvislosti je dôležité pripomenúť, že tak článok 17 ods. 2, ako aj článok 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii stanovujú, že technické kritériá preskúmania zohľadňujú životný cyklus vrátane dôkazov z existujúcich posúdení životného cyklu, pričom berú do úvahy

environmentálny vplyv samotnej hospodárskej činnosti a environmentálny vplyv výrobkov a služieb, ktoré poskytuje daná hospodárska činnosť, najmä z hľadiska výroby, používania a konca životnosti uvedených výrobkov a služieb.

575 Ako však vyplýva z bodov 428 až 434 vyššie, požiadavka zohľadnenia životného cyklu činnosti sa nevyhnutne nevzťahuje na činnosti, ktoré dotknutej hospodárskej činnosti predchádzajú alebo na ňu nadväzujú.

576 Povinnosť zohľadniť výrobu, používanie a koniec životnosti výrobkov a služieb poskytovaných v rámci hospodárskych činností súvisiacich s fosílnym plynom teda neznamená, že je potrebné zohľadniť ťažbu a distribúciu fosílneho plynu pred jeho spaľovaním, keďže tieto činnosti ako také nie sú súčasťou výroby elektriny.

577 Navyše, ako bolo uvedené v bode 4 vyššie, cieľom nariadenia o taxonómii je vytvoriť jednotný systém klasifikácie hospodárskych činností považovaných za environmentálne udržateľné. Táto klasifikácia alebo taxonómia sa teda týka daných hospodárskych činností. Stanovenie technických kritérií preskúmania Komisiou na určenie toho, či možno určitú činnosť považovať za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy a na určenie toho, či výrazne nenarúša plnenie environmentálnych cieľov, sa tak v každom jednotlivom prípade týka konkrétnej hospodárskej činnosti.

578 Za týchto podmienok tvrdenia Rakúskej republiky neumožňujú preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď zohľadnila priame emisie skleníkových plynov pochádzajúce z tejto činnosti, a nie emisie skleníkových plynov počas životného cyklu.

579 Tretia časť desiateho žalobného dôvodu teda nie je dôvodná.

– O štvrtej časti desiateho žalobného dôvodu, ktorá je v podstate založená na porušení povinnosti zodpovedať najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle stanovením hraničných hodnôt 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW

580 Rakúska republika tvrdí, že hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW porušujú článok 10 ods. 2 písm. a) nariadenia o taxonómii, pretože nezodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle.

581 Podľa Rakúskej republiky je článok 10 ods. 2 písm. a) nariadenia o taxonómii porušený už len tým, že technické kritériá preskúmania pre fosílny plyn stanovujú tri rôzne priemerné hraničné hodnoty 100 g a 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW ako ročný priemer za 20 rokov. Zdôrazňuje, že prahová hodnota 270 g zodpovedá výkonu, ktorý je nižší ako prahová hodnota 100 g, a prahová hodnota 550 kg zodpovedá výkonu ešte nižšiemu ako ostatné dve prahové hodnoty.

582 Rakúska republika okrem toho tvrdí, že stanovené hraničné hodnoty sú výrazne vyššie ako prahové hodnoty dosiahnuté v prípade energie z obnoviteľných zdrojov a iných zdrojov energie, najmä veternej energie a vodnej energie, ktoré počas celého životného cyklu dosahujú prahové hodnoty emisií skleníkových plynov, ktoré sú nižšie ako 30 g ekvivalentu CO_2/kWh.

583 Rakúska republika ďalej tvrdí, že aj keby sa výroba energie z fosílneho plynu považovala za samostatné odvetvie alebo priemysel, hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW by nezodpovedali najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle. Plynové elektrárne na zachytávanie a odstraňovanie uhlíka totiž môžu vykazovať oveľa lepší výkon a dodržiavať hraničnú hodnotu 100 g ekvivalentu CO_2/kWh.

584 Komisia podporovaná Maďarskom a Poľskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

585 V tejto súvislosti je dôležité pripomenúť, že podľa článku 10 ods. 2 písm. a) nariadenia o taxonómii sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy, najmä ak má úrovne emisií skleníkových plynov, ktoré zodpovedajú najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle.

586 Ako tvrdí Komisia, v súlade so znením odôvodnenia 41 nariadenia o taxonómii prechodné činnosti spĺňajú túto podmienku, keď produkujú emisie skleníkových plynov, ktoré sú výrazne nižšie, ako je priemer v danom odvetví alebo priemysle.

587 Okrem toho, keďže z dôvodov už vysvetlených v bode 535 vyššie nie je prahová hodnota 100 g ekvivalentu CO_2/kWh v súčasnosti dosiahnuteľná pre plynové elektrárne, ktoré nemajú systém zachytávania CO_2, nemôže slúžiť ako štandard na určenie, či hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom spĺňajú podmienku, že musia zodpovedať najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle.

588 Navyše samotná okolnosť, že prahová hodnota pre dané odvetvie je vyššia ako prahová hodnota 100 g ekvivalentu CO_2/kWh alebo prahová hodnota týkajúca sa iného odvetvia, akým je odvetvie energie z obnoviteľných zdrojov, neznamená, že táto prahová hodnota nie je výrazne nižšia ako priemer v dotknutom odvetví. Porovnanie, ktoré vykonala Rakúska republika s prahovými hodnotami emisií veternej a vodnej energie, je preto irelevantné.

589 Okrem toho, aj keby sa pripustilo, že prahové hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW možno ako také považovať za nezodpovedajúce hodnote emisií skleníkových plynov, ktorá je výrazne nižšia ako priemer v danom odvetví alebo priemysle, treba konštatovať, že sú kombinované s inými technickými kritériami preskúmania, ktorých cieľom je postupné znižovanie úrovne emisií skleníkových plynov z činností súvisiacich s fosílnym plynom.

590 Za týchto podmienok Rakúska republika nepreukazuje, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že prahové hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW v kombinácii s ostatnými technickými kritériami preskúmania môžu umožniť, aby sa dotknuté činnosti súvisiace s fosílnym plynom považovali za činnosti s najlepším výkonom v danom odvetví a priemysle.

591 Z týchto dôvodov štvrtá časť desiateho žalobného dôvodu nie je dôvodná.

– O piatej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na prekážkach pre nízkouhlíkové alternatívy

592 Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie je v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. b) nariadenia o taxonómii, keďže hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom bránia rozvoju a zavádzaniu nízkouhlíkových alternatív. Rakúska republika spresňuje, že táto prekážka nie je

vylúčená skutočnosťou, že napadnuté nariadenie vyžaduje, aby plnenie, ktoré sa má nahradiť, „nemožno [poskytovať] z obnoviteľných zdrojov energie, pričom sa vychádza z porovnávacieho posúdenia s nákladovo najefektívnejšou a technicky [uskutočniteľnou alternatívou]“.

593 Komisia podporovaná Maďarskom a Poľskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

594 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ako vyplýva z bodov 164 až 169 vyššie, podmienka, podľa ktorej nesmie existovať žiadna technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíkova alternatíva, stanovená v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, nevyhnutne znamená, že Komisia musí zohľadniť požiadavku bezpečnosti dodávok.

595 Rakúska republika okrem toho nepreukazuje, že posúdenie Komisie, podľa ktorého alternatívy spočívajúce vo využívaní energie z obnoviteľných zdrojov nie sú technologicky a hospodársky uskutočniteľné, je poznačené zjavne nesprávnym posúdením. Obmedzuje sa totiž na tvrdenie, že energie z obnoviteľných zdrojov, inteligentné siete a techniky uskladňovania energie a znižovania spotreby sú dostupné nízkouhlíkové riešenia, ktoré môžu nahradiť vybrané činnosti. Nepredkladá tak dôkazy, ktoré by potvrdzovali, že tieto alternatívy umožňujú zabezpečiť požiadavku bezpečnosti dodávok.

596 Navyše možno tiež uviesť, že bod 1 písm. b) podbody ii) alebo iii) oddielov 4.29 a 4.31 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu vyžaduje, aby sa preukázalo, že kapacita nemôže byť vyrobená z obnoviteľných zdrojov energie, čo je relevantné na určenie toho, či existuje prekážka pre nízkouhlíkové alternatívy. Okrem toho podmienka stanovená v bode 1 písm. b) podbodoch v) alebo vi) týchto oddielov, podľa ktorej sa prechod na plné využívanie obnoviteľných a/alebo nízkouhlíkových plynných palív musí uskutočniť do 31. decembra 2035, tiež podporuje nízkouhlíkové alternatívy.

597 Z týchto dôvodov piata časť desiateho žalobného dôvodu nie je dôvodná.

– O šiestej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na porušení zákazu vplyvov zakonzervovania

598 Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie nie je v súlade so zákazom vplyvov zakonzervovania pre činnosti s vysokými emisiami uhlíka, ktorý je stanovený v článku 10 ods. 2 písm. c) nariadenia o taxonómii. Takéto účinky totiž treba očakávať prinajmenšom vzhľadom na hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW a vzhľadom na to, že zariadenia, ktoré sa v tejto súvislosti považujú za oprávnené v rámci taxonómie, vyžadujú značné investície, ktoré sú viazané na 25 až 30 rokov a ktoré teda nie sú k dispozícii pre alternatívne obnoviteľné zdroje energie.

599 Rakúska republika okrem toho spresňuje, že kapacity pre fosílne palivá sa môžu v porovnaní s existujúcimi kapacitami pre fosílne palivá zvýšiť až o 15 %, takže kapitál potrebný na tento účel je tiež viazaný a nemôže, alebo už celé roky nemohol, byť investovaný do energie z obnoviteľných zdrojov v rovnakom rozsahu ako do nových kapacít pre fosílne palivá.

600 Komisia túto argumentáciu spochybňuje.

601 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že cieľom článku 10 ods. 2 písm. c) nariadenia o taxonómii je zabrániť zakonzervovaniu, teda zachovaniu uhlíkovo náročných aktív.

602 Ako však tvrdí Komisia, technické kritériá preskúmania stanovené v bode 1 písm. b) oddielov 4.29 a 4.31 uvedených v prílohe I napadnutého nariadenia spĺňajú tento cieľ, keďže okrem iného vyžadujú, aby zariadenie prešlo na využívanie obnoviteľných a/alebo nízkouhlíkových palív do 31. decembra 2035. Nejde teda o nenávratné investície spojené s činnosťami s vysokými emisiami uhlíka.

603 Okrem toho technické kritériá preskúmania pripomenuté v bode 526 vyššie tiež stanovujú, že dotknutá činnosť musí nahradiť existujúcu činnosť výroby elektrickej energie s vysokými emisiami, že novoinštalovaná výrobná kapacita nesmie prekročiť kapacitu nahradeného zariadenia o viac ako 15 % a že nahradenie musí umožniť zníženie emisií skleníkových plynov aspoň o 55 %.

604 Za týchto podmienok tvrdenia Rakúskej republiky neumožňujú preukázať, že napadnuté nariadenie je poznačené zjavne nesprávnym posúdením, keďže Komisia v podstate zastávala názor, že činnosti spojené s fosílnym plynom sú v súlade so zákazom vplyvov zakonzervovania pre činnosti s vysokými emisiami uhlíka.

605 Z tohto dôvodu šiesta časť desiateho žalobného dôvodu nie je dôvodná.

– O siedmej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii

606 Podľa Rakúskej republiky vyššie uvedené porušenia článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii „sú ešte zjavnejšie vzhľadom na článok 19 ods. 1 písm. g)“ tohto nariadenia. Povinnosť v zmysle posledného uvedeného ustanovenia zohľadniť životný cyklus a výsledky existujúcich posúdení životného cyklu sa totiž uplatní aj v rámci článku 10 ods. 3 uvedeného nariadenia prostredníctvom článku 19 ods. 1 prvej vety tohto nariadenia. Rakúska republika sa teda domnieva, že Komisia nezohľadnila, najmä vzhľadom na prekážku pre nízkouhlíkové alternatívy a na vplyvy zakonzervovania, dlhé obdobia plánovania, povoľovania a prevádzky v súčasnosti relevantných hospodárskych činností, a teda ani celý životný cyklus.

607 Komisia túto argumentáciu spochybňuje.

608 V tejto súvislosti stačí konštatovať, že Rakúska republika vo svojej argumentácii len opakuje tvrdenia, ktoré uviedla v tretej časti tohto žalobného dôvodu a ktoré už boli zamietnuté, a tvrdenie, podľa ktorého Komisia nezohľadnila dlhé obdobia plánovania, povoľovania a prevádzky v súčasnosti relevantných hospodárskych činností, a teda ani celý životný cyklus.

609 Posledné uvedené tvrdenie, ktoré spočíva len v nepodloženom tvrdení, však musí byť z tohto dôvodu zamietnuté.

610 Siedma časť desiateho žalobného dôvodu teda nie je dôvodná.

– O ôsmej časti desiateho žalobného dôvodu založenej subsidiárne na porušení článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, zásady predbežnej opatrnosti a na „nedostatkoch v posúdení a odôvodnení“

611 Rakúska republika tvrdí, že začlenenie hospodárskych činností súvisiacich s fosílnym plynom do technických kritérií preskúmania, ako aj definície a kritériá formulované na tento účel, nie sú založené na presvedčivých vedeckých dôkazoch a porušujú zásadu predbežnej opatrnosti, pretože napadnuté nariadenie neumožňuje určiť, či sú technické kritériá preskúmania v súlade s cieľmi Parížskej dohody a cieľmi Únie v oblasti klímy, a v každom prípade je poznačené „nedostatkami v posúdení a odôvodnení“.

612 Komisia túto argumentáciu spochybňuje.

613 Treba pripomenúť, že článok 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii stanovuje, že technické kritériá preskúmania vychádzajú z presvedčivých vedeckých dôkazov a zo zásady predbežnej opatrnosti.

614 Okrem toho, ako vyplýva z bodov 79 až 82 vyššie, odvetvie fosílneho plynu bolo súčasťou prípravnej fázy výskumu, ktorá viedla k prijatiu delegovaného nariadenia 2021/2139.

615 Pokiaľ ide o vypracovanie technických kritérií preskúmania, Komisia uvádza, že použitý analytický základ je rovnaký ako pri posúdení vplyvu, na ktorom je založený legislatívny balík „Fit for 55“, najmä pokiaľ ide o úlohu hospodárskych činností súvisiacich s fosílnym plynom v rokoch 2030 a 2050, a že technické kritériá preskúmania pre hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom sú v súlade so scenármi obsiahnutými v modelovaní Komisie.

616 Za týchto podmienok treba zamietnuť tvrdenie Rakúskej republiky, ktoré je založené na tom, že Komisia nezaložila technické kritériá preskúmania pre hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom na presvedčivých vedeckých dôkazoch.

617 Rakúska republika dodáva, že Komisia sa ani nepokúsila založiť hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW na prognózach alebo iných vedeckých dôkazoch, ktoré by mohli preukázať súlad týchto hraničných hodnôt s cieľmi Únie v oblasti klímy.

618 Pokiaľ ide o hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW, stačí pripomenúť, že Komisia pri stanovení referenčných hodnôt technických kritérií preskúmania použila vedecké hodnotenia obsiahnuté najmä v technickej prílohe k záverečnej správe skupiny TEG.

619 Okolnosť, že Komisia sa v určitých prípadoch odchýlila od prahových hodnôt navrhnutých na základe vedeckého hodnotenia alebo že prahové hodnoty, ktoré zvolila, nepredstavujú konsenzus vo vedeckej obci, pritom nepreukazuje porušenie článku 19 písm. f) nariadenia o taxonómii, keďže nespochybňuje skutočnosť, že Komisia založila kritériá technického preskúmania na presvedčivých vedeckých dôkazoch obsiahnutých najmä v technickej prílohe k záverečnej správe skupiny TEG, ktoré následne zohľadnila v rámci svojej širokej miery voľnej úvahy.

620 Napokon vzhľadom na to, že Rakúska republika nepodložila svoje tvrdenia založené na porušení zásady predbežnej opatrnosti a na „nedostatkoch v posúdení a odôvodnení“, treba ich zamietnuť.

621 Z vyššie uvedeného vyplýva, že ôsma časť desiateho žalobného dôvodu nie je dôvodná.

622 Desiaty žalobný dôvod sa teda zamieta.

O jedenástom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady rovnosti zaobchádzania a článku 19 ods. 1 písm. a) a j) nariadenia o taxonómii z dôvodu nedostatku technologickej neutrality

623 Rakúska republika v podstate tvrdí, že začlenenie hraničných hodnôt 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW do napadnutého nariadenia porušuje požiadavku technologickej neutrality uvedenú v článku 19 ods. 1 písm. a) a j) nariadenia o taxonómii, ako aj zásadu zákazu diskriminácie, keďže napadnuté nariadenie tým, že zmierňuje všeobecne uplatniteľné hraničné hodnoty pre fosílny plyn, zavádza pre určitú technológiu neodôvodnene priaznivejší režim.

624 Komisia podporovaná Maďarskom a Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

625 V prvom rade treba pripomenúť, že článok 19 ods. 1 písm. a) nariadenia o taxonómii uvádza, že technické kritériá preskúmania identifikujú najrelevantnejšie potenciálne prínosy k plneniu daného environmentálneho cieľa, pričom sa dodržiava zásada technologickej neutrality a zohľadňujú sa krátkodobé i dlhodobé vplyvy danej hospodárskej činnosti.

626 Ako bolo uvedené v bode 113 vyššie, zásada technologickej neutrality tak znamená, že dotknutá právna úprava musí všeobecným spôsobom stanoviť práva a povinnosti osôb, aby sa neuprednostnilo využívanie jednej technológie na úkor inej.

627 Navyše zásada rovnosti zaobchádzania vyžaduje, aby sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádzalo rozdielne a s rozdielnymi situáciami rovnako, pokiaľ takéto zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené (pozri rozsudok zo 16. decembra 2008, Arcelor Atlantique a Lorraine a i., C-127/07, EU:C:2008:728, bod 23 a citovanú judikatúru).

628 Ďalej treba konštatovať, že hoci napadnuté nariadenie, pokiaľ ide o hraničné hodnoty vyjadrené v ekvivalente CO_2/kWh, definovalo vyššie hodnoty pre hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom, táto definícia bola výsledkom zohľadnenia rôznych faktorov špecifických pre tieto činnosti, ako je stav súčasných technológií a infraštruktúry, a iných faktorov, ako je požiadavka bezpečnosti dodávok a využívanie fosílneho plynu ako prechodného zdroja energie.

629 Okrem toho tieto hraničné hodnoty nie sú jedinými technickými kritériami preskúmania uplatniteľnými na hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom.

630 Za týchto podmienok tvrdenia Rakúskej republiky neumožňujú preukázať, že technické kritériá preskúmania stanovené pre hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom sú ako celok výhodnejšie ako technické kritériá preskúmania definované pre ostatné prechodné činnosti v zmysle článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii.

631 Rakúska republika teda nepreukázala, že napadnuté nariadenie porušuje zásadu technologickej neutrality.

632 Okrem toho, keďže hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom sú odlišné od iných prechodných činností, na ktoré sa vzťahuje článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, pretože sa netýkajú toho istého zdroja energie ani tej istej infraštruktúry, rozdielne zaobchádzanie s týmito činnosťami nemôže preukázať, že napadnuté nariadenie porušuje zásadu rovnosti zaobchádzania.

633 Napokon skutočnosť, že napadnuté nariadenie podmieňuje uznanie prínosu hospodárskych činností súvisiacich s fosílnym plynom k cieľu adaptácie na zmenu klímy uvedenému v článku 11 ods. 1 nariadenia o taxonómii dodržaním hraničnej hodnoty 100 g ekvivalentu CO_2/kWh, nepreukazuje porušenie zásad rovnosti zaobchádzania alebo technologickej neutrality, keďže tento článok nesleduje rovnaké ciele ako článok 10 ods. 2 tohto nariadenia.

634 Článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii sa totiž týka činností, ktoré významne prispievajú k zmierneniu zmeny klímy, zatiaľ čo článok 11 tohto nariadenia sa týka činností, ktoré významne prispievajú k adaptácii na zmenu klímy.

635 Rakúska republika dodáva, že napadnuté nariadenie je založené na inom neodôvodnenom rozdielnom zaobchádzaní v oddieloch 4.29 až 4.31 uvedených v prílohe II k napadnutému nariadeniu, ktoré odkazujú len na kritériá uvedené v bode 1 písm. a) oddielov 4.29 až 4.31 uvedených v prílohe I k tomuto nariadeniu. Dokonca aj v prípade fosílneho plynu je totiž uznanie prínosu k cieľu adaptácie na zmenu klímy uvedenému v článku 11 ods. 1 nariadenia o taxonómii podmienené dodržaním hraničnej hodnoty 100 g ekvivalentu CO_2/kWh. Rakúska republika sa domnieva, že neexistuje žiaden dôvod, prečo by sa mala na účely uznania prínosu k zmierneniu zmeny klímy v porovnaní s adaptáciou na zmenu klímy povoliť podstatne vyššia úroveň emisií skleníkových plynov.

636 V tejto súvislosti, ako uvádza Komisia, dôvodová správa k návrhu napadnutého nariadenia vysvetľuje dôvod, pre ktorý sa hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom, ktoré možno kvalifikovať ako prechodné činnosti v zmysle technických kritérií preskúmania stanovených v bode 1 písm. a) oddielov 4.29 až 4.31 uvedených v prílohe I k napadnutému nariadeniu, nezohľadňujú pri opatreniach na adaptáciu na zmenu klímy. Spresňuje sa v nej totiž, že tieto činnosti „pre ktoré sa v tomto delegovanom akte stanovuje časovo obmedzené uznanie prínosu k zmierňovaniu zmeny klímy, však vzhľadom na uvedené časovo obmedzené uznanie netreba stanoviť osobitné technické kritériá preskúmania týkajúce sa adaptácie na zmenu klímy“.

637 Vzhľadom na neexistenciu konkrétnejšej argumentácie tvrdenie Rakúskej republiky, že nie je možné vysvetliť, prečo by mala byť na účely uznania prínosu k zmierneniu zmeny klímy v porovnaní s adaptáciou na zmenu klímy povolená podstatne vyššia úroveň emisií skleníkových plynov, je preto potrebné zamietnuť.

638 Jedenásty žalobný dôvod sa teda zamieta.

O dvanástom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 17 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti

639 Rakúska republika tvrdí, že hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW nie sú v súlade s kritériom „výrazne nenarušiť“ uvedeným v článku 17 ods. 1 písm. a) nariadenia o taxonómii, keďže tieto hraničné hodnoty vedú k značným emisiám skleníkových plynov, ktoré sú škodlivé pre klímu, prinajmenšom v rozsahu, v akom sa zakladajú na priamych emisiách skleníkových plynov vznikajúcich pri činnosti a opomínajú emisie metánu, ktoré sú obzvlášť škodlivé.

640 Rakúska republika okrem toho tvrdí, že keďže Komisia používa pre iné činnosti súvisiace s energetikou ako podmienku súladu s kritériom „výrazne nenarušiť“ hraničnú hodnotu 270 g ekvivalentu CO_2/kWh, prahová hodnota 550 kg ekvivalentu CO_2/kW, ktorá povoľuje emisie skleníkových plynov vyššie ako prahová hodnota 270 g ekvivalentu CO_2/kWh, nie je v súlade s kritériom „výrazne nenarušiť“ „aj podľa kritérií definovaných Komisiou“.

641 Navyše sa Rakúska republika domnieva, že Komisia vyššie uvedené prahové hodnoty nezaložila na vedeckých štúdiách ani na zásade predbežnej opatrnosti, čím porušila článok 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii a uvedenú zásadu predbežnej opatrnosti a napadnuté nariadenie je tak poznačené „nedostatkami v posúdení a odôvodnení“.

642 Komisia podporovaná Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

643 Treba pripomenúť, že podľa článku 17 ods. 1 písm. a) nariadenia o taxonómii sa hospodárska činnosť označuje za významne narúšajúcu zmiernenie zmeny klímy, ak vedie k značným emisiám skleníkových plynov.

644 Okrem toho treba uviesť, že Rakúska republika tvrdí, že Komisia tým, že vychádzala z priamych emisií skleníkových plynov z činnosti, opomenula emisie metánu v rozpore s článkom 17 ods. 1 písm. a) nariadenia o taxonómii.

645 Ako však vyplýva z bodov 575 až 578 vyššie, Komisia sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď vychádzala z priamych emisií skleníkových plynov z činnosti, a nie z emisií skleníkových plynov z iných činností, ktoré predchádzajú týmto činnostiam alebo na ne nadväzujú.

646 Preto treba konštatovať, že Rakúska republika nepreukazuje, a dokonca ani netvrdí, že hraničné hodnoty 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW vedú k značným emisiám skleníkových plynov, ktoré sú škodlivé pre klímu a ktoré sú produkované jedinou činnosťou.

647 Okrem toho skutočnosť, že Komisia použila pre iné činnosti súvisiace s energetikou kWh ako podmienku súladu s kritériom „výrazne nenarušiť“ hraničnú hodnotu 270 g ekvivalentu CO_2/kW nepreukazuje, že prahová hodnota 550 kg ekvivalentu CO_2/kW, ktorá povoľuje emisie skleníkových plynov vyššie ako prahová hodnota 270 g ekvivalentu CO_2/kWh, nie je v súlade s kritériom „výrazne nenarušiť“.

648 Dodržiavanie kritéria „výrazne nenarušiť“ v prípade hospodárskych činností súvisiacich s fosílnym plynom totiž neznamená len dodržanie týchto prahových hodnôt, ale všetkých dotknutých technických kritérií preskúmania.

649 Samotná okolnosť, že prahové hodnoty uplatňované na tieto činnosti sú vyššie ako pri iných činnostiach, teda nepreukazuje, že Komisia sa v tejto súvislosti dopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

650 Okrem toho z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody uvedené v bodoch 614 až 619 vyššie, sa musí odmietnuť tvrdenie, že Komisia vyššie uvedené prahové hodnoty nezaložila na vedeckých štúdiách ani na zásade predbežnej opatrnosti, čím porušila článok 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii a zásadu predbežnej opatrnosti a napadnuté nariadenie je tak poznačené „nedostatkami v posúdení a odôvodnení“.

651 Dvanásty žalobný dôvod sa teda musí zamietnuť.

O trinástom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 11 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti

652 Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie je protiprávne, keďže hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom kvalifikuje ako činností, ktoré významne prispievajú k adaptácii na zmenu klímy v zmysle článku 11 nariadenia o taxonómii.

653 Rakúska republika poukazuje na to, že technické kritériá preskúmania definované pre odvetvie fosílneho plynu v prílohe II k napadnutému nariadeniu zodpovedajú kritériám stanoveným pre jadrovú energiu na účely významného prínosu k adaptácii na zmenu klímy, ktoré sú zároveň zhodné s kritériami stanovenými pre kritérium „výrazne nenarušiť“.

654 Podľa Rakúskej republiky sú tieto kritériá z rovnakých dôvodov, ako boli uvedené v prípade jadrovej energie, nedostatočné.

655 Rakúska republika sa okrem toho odvoláva na porušenie článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii a zásady predbežnej opatrnosti, ako aj na „nedostatky v posúdení a odôvodnení“, keďže nie je predložená žiadna štúdia ani odborný posudok týkajúci sa dotknutých hospodárskych odvetví.

656 Komisia podporovaná Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

657 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 11 nariadenia o taxonómii definuje podmienky, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k adaptácii na zmenu klímy.

658 Najmä podľa článku 11 ods. 1 písm. a) nariadenia o taxonómii tak táto činnosť musí zahŕňať adaptačné riešenia, ktoré buď významne znižujú riziko nepriaznivého dôsledku súčasnej a očakávanej budúcej klímy na danú hospodársku činnosť, alebo významne znižuje tento nepriaznivý dôsledok bez toho, aby sa zvýšilo riziko nepriaznivého dôsledku na ľudí, prírodu alebo majetok.

659 Rakúska republika sa obmedzuje na tvrdenie, že rovnako ako v prípade jadrovej energie, nárast extrémneho sucha vyvolaný zmenou klímy spôsobuje problémy aj pri výrobe energie z fosílnych plynov, napríklad pri prevádzke a využívaní chladiacej vody z kolektora.

660 Podobne ako bolo rozhodnuté v súvislosti s podobným tvrdením uvedeným v súvislosti s jadrovou energiou v bode 401 vyššie, však treba uviesť, že takéto tvrdenie je príliš špekulatívne na to, aby bolo možné dospieť k záveru, že došlo k zjavne nesprávnemu posúdeniu.

661 Rakúska republika navyše nepredložila Všeobecnému súdu nijaký konkrétny dôkaz, ktorý by preukazoval, že napadnuté nariadenie je v týchto aspektoch poznačené zjavne nesprávnym posúdením.

662 Odkaz na všeobecné tvrdenia platformy totiž nepostačuje na to, aby bolo posúdenie Komisie zbavené vierohodnosti.

663 Napokon, keďže Rakúska republika nepodložila svoje tvrdenia založené na porušení zásady predbežnej opatrnosti a na „nedostatkoch v posúdení a odôvodnení“, treba ich zamietnuť.

664 Z týchto dôvodov sa trinásty žalobný dôvod zamieta.

O štrnástom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 19 ods. 1 písm. i) nariadenia o taxonómii z dôvodu vytvorenia uviaznutých aktív

665 Rakúska republika tvrdí, že napadnuté nariadenie porušuje článok 19 ods. 1 písm. i) nariadenia o taxonómii, keďže začlenenie fosílneho plynu do taxonómie predstavuje prinajmenšom značné riziko vytvorenia uviaznutých aktív.

666 Podľa Rakúskej republiky už prognózy vypracované Komisiou v roku 2020 týkajúce sa vplyvu legislatívneho balíka „Fit for 55“ naznačovali výrazný pokles využívania fosílneho plynu ako nosiča energie a odvtedy je to najmä zvýšenie cien dodávok plynu a systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, ktoré ešte viac zvýšili hospodársky tlak na fosílny plyn ako nosič energie. Okrem toho invázia Ruska na Ukrajinu vo februári 2022 tento tlak opäť výrazne zvýšila, takže dodávky plynu do Únie sú značne ohrozené.

667 V tejto súvislosti sa Rakúska republika domnieva, že existuje obava, že začlenenie fosílneho plynu do taxonómie vytvára nevhodný stimul, ktorý v konečnom dôsledku povedie k vzniku uviaznutých aktív, keďže plyn je ako palivo k dispozícii len za príliš vysokú cenu alebo nie je k dispozícii vôbec.

668 Komisia podporovaná Rumunskom a Poľskou republikou túto argumentáciu spochybňuje.

669 V tejto súvislosti stačí konštatovať, že tieto tvrdenia Rakúskej republiky nie sú ani podložené, ani preukázané, takže sa musia zamietnuť ako nedôvodné.

670 Odkaz na všeobecné tvrdenia platformy totiž nepostačuje na to, aby bolo posúdenie Komisie zbavené vierohodnosti.

671 Štrnásty žalobný dôvod sa teda musí zamietnuť.

O pätnástom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii

672 Rakúska republika tvrdí, že ustanovenia napadnutého nariadenia uplatniteľné na činnosti súvisiace s fosílnym plynom porušujú článok 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii, ktorý stanovuje, že technické kritériá preskúmania sa ľahko používajú a stanovujú sa tak, aby sa dalo ľahko overiť ich plnenie, pretože technické kritériá preskúmania stanovené pre tieto činnosti vo veľkej miere obsahujú neurčité právne pojmy a podmienky, ktoré budú splnené až v budúcnosti.

673 Rakúska republika spresňuje, že pokiaľ ide o fosílny plyn, protiprávnosť sa týka najmä dodržiavania ročnej hraničnej hodnoty 550 kg ekvivalentu CO_2/kW na 20 rokov a požiadavky využívať obnoviteľný alebo nízkouhlíkový plyn od 31. decembra 2035. Uvádza tiež, že na overenie plnenia týchto podmienok sa stanovuje, že nezávislá tretia osoba vypracuje výročné správy s cieľom posúdiť, či činnosť smeruje „dôveryhodnou cestou“ k splneniu týchto kritérií. Z toho vyvodzuje, že sa neplánuje kontrola dodržiavania prahovej hodnoty 550 kg ekvivalentu CO_2/kW po 20 rokoch alebo prechodu na dodávku plynu do konca roku 2035, takže nedodržanie týchto povinností by nemalo vplyv na klasifikáciu danej činnosti ako environmentálne udržateľnej.

674 Rakúska republika tiež zdôrazňuje, že kontrola, ako aj plnenie povinnosti nahradiť fosílny plyn obnoviteľným alebo nízkouhlíkovým plynom do roku 2035 nie sú zaručené, a najmä sa nezdá, že by do roku 2035 bola zaistená možnosť prechodu na vodík.

675 Komisia podporovaná Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

676 Po prvé treba pripomenúť, že ako vyplýva z bodov 483 až 485 vyššie, tvrdenie, že technické kritériá preskúmania obsahujú do značnej miery neurčité právne pojmy a podmienky, ktoré budú splnené až v budúcnosti, nestačí na preukázanie toho, že tieto kritériá nie sú ľahko použiteľné alebo nie sú stanovené tak, aby uľahčovali overovanie ich plnenia.

677 Po druhé treba uviesť, že bod 1 druhý až štvrtý odsek oddielu 4.29 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu, uvádza toto:

„Splnenie kritérií uvedených v bode 1 písm. b) overuje nezávislá tretia strana. Nezávislý overovateľ, ktorý je treťou stranou, má potrebné zdroje a odborné znalosti na vykonanie takéhoto overovania. Nezávislý overovateľ, ktorý je treťou stranou, nie je v konflikte záujmov s vlastníkom či financovateľom a nezapája sa do prípravy či prevádzky činnosti. Nezávislý overovateľ, ktorý je treťou stranou, dôsledne overuje plnenie technických kritérií preskúmania. Nezávislá tretia strana každoročne uverejňuje a zasiela Komisii správu, v ktorej sa:

a) osvedčuje úroveň priamych emisií skleníkových plynov uvedených v bode 1 písm. b) [pod]bode i);

b) v prípade potreby posudzuje, či ročné priame emisie skleníkových plynov z činnosti dôveryhodne smerujú k dodržaniu priemernej prahovej hodnoty počas 20 rokov uvedenej v bode 1 písm. b) [pod]bode i);

c) posudzuje, či činnosť dôveryhodne smeruje k splneniu bodu 1 písm. b) [pod]bodu v).

Pri posudzovaní uvedenom v bode 1 písm. b) nezávislý overovateľ, ktorý je treťou stranou, zohľadňuje najmä plánované ročné priame emisie skleníkových plynov za každý rok uvedeného smerovania, dosiahnuté ročné priame emisie skleníkových plynov, plánované a realizované prevádzkové hodiny a plánované a realizované využívanie obnoviteľných alebo nízkouhlíkových plynov.

Komisia môže na základe správ, ktoré jej boli zaslané, adresovať dotknutým prevádzkovateľom stanovisko…“

678 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, však z týchto ustanovení nemožno vyvodiť, že sa neplánuje kontrola dodržania prahovej hodnoty 550 kg ekvivalentu CO_2/kW po 20 rokoch alebo premeny dodávok plynu do konca roku 2035.

679 To isté platí pre tvrdenie, že existujú vážne pochybnosti o kontrole a plnení povinnosti nahradiť do roku 2035 fosílny plyn obnoviteľným alebo nízkouhlíkovým plynom, keďže sa zdá, že skutočná možnosť plniť túto povinnosť nie je zaručená.

680 Ako totiž vyplýva zo spresnenia, podľa ktorého súlad najmä s kritériami uvedenými v bode 1 písm. b) oddielu 4.29 uvedeného v prílohe I k napadnutému nariadeniu, overuje nezávislá tretia osoba, pre všetky tieto kritériá je stanovený mechanizmus overovania.

681 Tieto tvrdenia Rakúskej republiky teda neumožňujú preukázať, že napadnuté nariadenie porušuje článok 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii.

682 Z tohto dôvodu sa pätnásty žalobný dôvod zamieta.

O šestnástom žalobnom dôvode založenom na porušení účelu a potrebného účinku nariadenia o taxonómii z dôvodu rizika fragmentácie trhu

683 Rakúska republika v podstate tvrdí, že kvalifikácia energie súvisiacej s fosílnym plynom ako udržateľnej môže viesť k fragmentácii trhu, čo je v rozpore s účelom nariadenia o taxonómii a povinnosťou zachovať jeho potrebný účinok.

684 Podľa Rakúskej republiky je súvisiace rozlišovanie medzi „lepšou“ a „horšou“ environmentálnou udržateľnosťou v rozpore s duchom a cieľom nariadenia o taxonómii, ktorým je zabezpečiť transparentnosť stanovením jednotných kritérií pre environmentálne udržateľné činnosti na úrovni Únie.

685 Komisia podporovaná Rumunskom túto argumentáciu spochybňuje.

686 V tejto súvislosti treba uviesť, že ako vyplýva z bodov 493 až 495 vyššie, rozlišovanie, na ktoré poukazuje Rakúska republika, predstavuje uplatnenie nariadenia o taxonómii, ktoré zavádza rôzne kategórie činností podľa ich udržateľnosti, najmä v článku 10 ods. 1 a 2 tohto nariadenia.

687 Z týchto dôvodov sa šestnásty žalobný dôvod zamieta.

688 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

O návrhu Rakúskej republiky na úpravu žaloby

689 V súlade s článkom 86 ods. 1 rokovacieho poriadku môže žalobca upraviť žalobu tak, aby prihliadala na novú skutočnosť spočívajúcu v tom, že akt, ktorého zrušenie sa navrhuje, bol nahradený alebo zmenený iným aktom s rovnakým predmetom.

690 Dňa 20. februára 2024 Rakúska republika predložila návrh na úpravu žaloby s cieľom rozšíriť svoje žalobné návrhy na delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2485 z 27. júna 2023, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139 stanovením dodatočných technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa určité hospodárske činnosti označujú za významne prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či tieto činnosti výrazne nenarúšajú plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov (Ú. v. EÚ L, 2023/2485).

691 Komisia, Bulharská republika, Česká republika, Francúzska republika, Luxemburské veľkovojvodstvo, Maďarsko, Poľská republika, Rumunsko, Slovinská republika, Slovenská republika a Fínska republika mali možnosť predložiť pripomienky k tomuto návrhu na úpravu žaloby.

692 V tejto súvislosti, ako tvrdí Komisia, článok 86 ods. 2 rokovacieho poriadku stanovuje, že úprava žaloby sa musí vykonať v lehote podľa článku 263 šiesteho odseku ZFEÚ, v ktorej možno podať návrh na zrušenie aktu, ktorý odôvodňuje úpravu žaloby.

693 Delegované nariadenie 2023/2485 pritom bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 21. novembra 2023. Podľa článku 59 rokovacieho poriadku lehota na podanie návrhu na úpravu žaloby začína plynúť od konca štrnásteho dňa po jeho uverejnení, teda od 5. decembra 2023. Dňom uplynutia dvojmesačnej lehoty, ktorá začala plynúť od tohto dátumu je 5. február 2024. Vzhľadom na lehotu zohľadňujúcu vzdialenosť stanovenú v článku 60 rokovacieho poriadku teda lehota na podanie návrhu na úpravu žaloby uplynula 15. februára 2024.

694 Za týchto podmienok je návrh na úpravu žaloby podaný 20. februára 2024 neprípustný z dôvodu oneskoreného podania.

O trovách

695 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Rakúska republika nemala vo veci úspech, je opodstatnené uložiť jej povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania Komisie v súlade s jej návrhmi.

696 V súlade s článkom 138 ods. 1 rokovacieho poriadku Bulharská republika, Česká republika, Francúzska republika, Luxemburské veľkovojvodstvo, Maďarsko, Poľská republika, Rumunsko, Slovinská republika, Slovenská republika a Fínska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (veľká komora)

rozhodol takto:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **Rakúska republika znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Európskej komisii.**

3. **Bulharská republika, Česká republika, Francúzska republika, Luxemburské veľkovojvodstvo, Maďarsko, Poľská republika, Rumunsko, Slovinská republika, Slovenská republika a Fínska republika znášajú svoje vlastné trovy konania.**

van der Woude	Papasavvas	Marcoulli
Costeira	Porchia	Kancheva
Öberg	De Baere	Pynnä
Laitenberger	Steinfatt	Petrlík
Zilgalvis	Tichy-Fisslberger	Spangsberg Grønfeldt

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 10. septembra 2025.

Podpisy

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu 3

Návrhy účastníkov konania 3

Právny stav 4

Úvodné poznámky o rozsahu súdneho preskúmania 5

O prvom a deviatom žalobnom dôvode, ktoré sú založené na porušení procesných ustanovení obsiahnutých v nariadení o taxonómii, a článku 6 ods. 4 európskeho právneho predpisu v oblasti klímy 6

O druhom až ôsmom žalobnom dôvode, ktoré sa týkajú hospodárskych činností súvisiacich s odvetvím jadrovej energie 12

O ôsmom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 290 ZFEÚ 13

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 10 ods. 2 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti 17

– O prvej časti druhého žalobného dôvodu založenej na neuplatniteľnosti článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii na hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou 17

– O druhej časti druhého žalobného dôvodu založenej subsidiárne na nedodržaní podmienok stanovených v článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii 23

– O tretej časti druhého žalobného dôvodu založenej subsidiárne na porušení článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii a zásady predbežnej opatrnosti 29

O treťom a štvrtom žalobnom dôvode, ktoré sú založené na porušení článku 17 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti 31

– O prvej časti tretieho žalobného dôvodu, prvej časti štvrtého žalobného dôvodu a piatej výhrade tretej časti tretieho žalobného dôvodu založených na nedodržaní úrovne ochrany 34

– O druhej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii 35

– O ostatných výhradách tretej časti tretieho žalobného dôvodu a druhej časti štvrtého žalobného dôvodu založených na nezohľadnení rizík spojených so závažnými haváriami reaktora 37

– O štvrtej časti tretieho žalobného dôvodu a tretej časti štvrtého žalobného dôvodu založených na nezohľadnení rizík spojených s vysokoaktívnym rádioaktívnym odpadom 44

– O štvrtej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej na nezohľadnení rizík spojených s bežnou prevádzkou jadrových elektrární 50

– O piatej časti tretieho žalobného dôvodu a piatej časti štvrtého žalobného dôvodu založených na porušení cieľa adaptácie na zmenu klímy 51

– O šiestej časti tretieho žalobného dôvodu založenej na porušení požiadavky na posúdenie životného cyklu 55

– O šiestej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej na rozporuplnosti a nedostatočnosti ustanovení prílohy II k napadnutému nariadeniu týkajúcich sa predchádzania výrazným narušeniam spôsobeným závažnými haváriami reaktora a konečným uložením vysoko rádioaktívneho odpadu 57

– O siedmej časti štvrtého žalobného dôvodu založenej subsidiárne na „nedostatkoch v posúdení a odôvodnení“ 59

O piatom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 11 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti 59

O šiestom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii 62

O siedmom žalobnom dôvode založenom na porušení účelu a potrebného účinku nariadenia o taxonómii z dôvodu rizika fragmentácie trhu 63

O desiatom až šestnástom žalobnom dôvode, ktoré sa týkajú hospodárskych činností súvisiacich s odvetvím fosílneho plynu 64

O desiatom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 10 ods. 2 a článku 19 ods. 1 písm. f) a g) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti 65

– O prvej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na existencii nízkouhlíkových riešení 65

– O druhej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na neprispievaní k prechodu na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo v súlade s cieľom 1,5 °C 67

– O tretej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na porušení požiadavky posúdenia životného cyklu 75

– O štvrtej časti desiateho žalobného dôvodu, ktorá je v podstate založená na porušení povinnosti zodpovedať najlepšiemu výkonu v danom odvetví alebo priemysle stanovením hraničných hodnôt 270 g ekvivalentu CO_2/kWh a 550 kg ekvivalentu CO_2/kW 76

– O piatej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na prekážkach pre nízkouhlíkové alternatívy 77

– O šiestej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na porušení zákazu vplyvov zakonzervovania 78

– O siedmej časti desiateho žalobného dôvodu založenej na porušení článku 19 ods. 1 písm. g) nariadenia o taxonómii 79

– O ôsmej časti desiateho žalobného dôvodu založenej subsidiárne na porušení článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, zásady predbežnej opatrnosti a na „nedostatkoch v posúdení a odôvodnení“ 80

O jedenástom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady rovnosti zaobchádzania a článku 19 ods. 1 písm. a) a j) nariadenia o taxonómii z dôvodu nedostatku technologickej neutrality 81

O dvanástom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 17 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti 82

O trinástom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 11 a článku 19 ods. 1 písm. f) nariadenia o taxonómii, ako aj zásady predbežnej opatrnosti 84

O štrnástom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 19 ods. 1 písm. i) nariadenia o taxonómii z dôvodu vytvorenia uviaznutých aktív 85

O pätnástom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 19 ods. 1 písm. k) nariadenia o taxonómii 85

O šestnástom žalobnom dôvode založenom na porušení účelu a potrebného účinku nariadenia o taxonómii z dôvodu rizika fragmentácie trhu 87

O návrhu Rakúskej republiky na úpravu žaloby 87

O trovách 88